

نسبت سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه

مجری گزارش: پژوهشکده بیمه
گروه پژوهشی عمومی بیمه
تابستان ۱۴۰۵

گزارش پژوهشی شماره ۲۴۱

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نسبت سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه

مجری گزارش: پژوهشکده بیمه

گروه پژوهشی عمومی بیمه

تابستان ۱۴۰۵

گزارش پژوهشی شماره ۲۴۱

کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر متعلق به پژوهشکده بیمه (وابسته به بیمه مرکزی جمهوری اسلامی ایران) می‌باشد و هر نوع برداشت از آن با ذکر منبع بلامانع است.

شناسنامه عمومی گزارش پژوهشی	
عنوان گزارش	نسبت سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه
مستندات و شماره قرارداد	-
سفارش دهنده	بیمه مرکزی ج.ا.ایران
مجری گزارش	دکتر لیلی نیاکان (هیئت علمی پژوهشکده بیمه)
همکاران اصلی گزارش	دکتر فاطمه دادبه (مدیر سرمایه‌گذاری بیمه سامان)
ناظر گزارش	دکتر محسن فتحی آقابابا (متخصص حوزه ریسک)
تاریخ شروع اجرای گزارش	زمستان ۱۴۰۴
مدت تمدید قرارداد	-
تاریخ اتمام گزارش	تابستان ۱۴۰۵

پیشگفتار

صنعت بیمه، فراتر از کارکرد سنتی خود در جبران خسارت و انتقال ریسک، یکی از ارکان مهم نظام مالی و از جمله سرمایه‌گذاران نهادی اثرگذار در اقتصاد به شمار می‌رود. تجمیع حق بیمه‌ها، تشکیل پرتفوی‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت و ایفای نقش در تخصیص بهینه منابع مالی، این صنعت را به یکی از بازیگران مهم در تأمین مالی پایدار، توسعه بازارهای مالی و پشتیبانی از سرمایه‌گذاری‌های مولد و زیرساختی تبدیل کرده است.

در سال‌های اخیر، با افزایش توجه به نقش صنعت بیمه در رشد اقتصادی، ثبات مالی و تأمین مالی بلندمدت، ضرورت بازنگری در جایگاه این صنعت در اقتصاد ملی بیش از پیش آشکار شده است. در همین راستا، تأکید وزیر محترم امور اقتصادی و دارایی بر افزایش سهم صنعت بیمه در اقتصاد کشور و نقش‌آفرینی پررنگ‌تر آن در توسعه اقتصادی، سرمایه‌گذاری‌های ملی و به‌ویژه تأمین مالی پروژه‌های اولویت‌دار و بازسازی کشور، اهمیت چنین پژوهش‌هایی را دوچندان می‌کند.

گزارش حاضر با عنوان «نسبت سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه» کوشیده است با اتکا به داده‌های بین‌المللی و رویکردی تطبیقی، جایگاه صنعت بیمه را در اقتصادهای مختلف بررسی کند و شکاف موجود میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه را در این زمینه روشن سازد. یافته‌های این گزارش نشان می‌دهد که در اقتصادهای پیشرفته، شرکت‌های بیمه به‌عنوان سرمایه‌گذاران نهادی بزرگ، سهم قابل‌توجهی در تجهیز پس‌اندازها، تأمین مالی پروژه‌های بلندمدت و تقویت بازار سرمایه دارند؛ در حالی که در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، این نقش هنوز به اندازه کافی شکل نگرفته است.

پژوهشکده بیمه امیدوار است این گزارش بتواند ضمن تبیین اهمیت راهبردی صنعت بیمه در اقتصاد، زمینه‌ساز گفت‌وگوهای سیاستی و تصمیم‌گیری‌های مؤثر برای تقویت نقش این صنعت در کشور باشد. بی‌تردید، توسعه نهادهای بیمه‌ای، اصلاح و به‌روزرسانی مقررات، تعمیق بازارهای مالی و ارتقای ظرفیت سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه، از الزامات حرکت به‌سوی اقتصادی مقاوم، پایدار و مبتنی بر تأمین مالی داخلی است.

محمد آریامنش

رئیس پژوهشکده بیمه

چکیده

این گزارش با هدف بررسی نسبت سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه تهیه شده است. در این مطالعه، با بهره‌گیری از داده‌های بین‌المللی و رویکردی تطبیقی، جایگاه صنعت بیمه به‌عنوان یک سرمایه‌گذار نهادی و نقش آن در تأمین مالی بلندمدت اقتصاد مورد تحلیل قرار گرفته است.

یافته‌های گزارش نشان می‌دهد که در کشورهای توسعه‌یافته، نسبت دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به GDP به‌مراتب بالاتر از کشورهای در حال توسعه است. برای نمونه، این نسبت در کشورهایی مانند فرانسه، سوئیس و کانادا در سطوحی بسیار بالا قرار دارد، در حالی که در اقتصادهای نوظهور و در حال توسعه، این شاخص به‌طور معناداری پایین‌تر است. این تفاوت بیانگر آن است که صنعت بیمه در اقتصادهای پیشرفته، نقشی فعال در تجهیز منابع مالی، توسعه بازارهای سرمایه و تأمین مالی پروژه‌های بلندمدت ایفا می‌کند؛ اما در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، ظرفیت‌های این صنعت هنوز به‌طور کامل بالفعل نشده است.

بر اساس نتایج گزارش، تقویت نهادهای بیمه‌ای، اصلاح چارچوب‌های مقرراتی، توسعه ابزارهای سرمایه‌گذاری و تعمیق بازارهای مالی می‌تواند به افزایش سهم صنعت بیمه در اقتصاد ملی کمک کند. چنین تحولی علاوه بر ارتقای نقش صنعت بیمه در تأمین مالی و سرمایه‌گذاری‌های ملی، می‌تواند به ثبات مالی، رشد اقتصادی پایدار و حمایت از پروژه‌های توسعه‌ای و زیرساختی نیز منجر شود.

Abstract

This study aims to examine the proportion of insurance companies' investments and assets to gross domestic product (GDP) in developed and developing countries. Using international data and a comparative analytical approach, the study evaluates the position of the insurance industry as an institutional investor and analyzes its role in providing long-term financing for the economy.

The findings indicate that in developed countries the ratio of insurance companies' assets and investments to GDP is significantly higher than in developing countries. For instance, this ratio reaches very high levels in countries such as France, Switzerland, and Canada, whereas in emerging and developing economies the indicator is considerably lower. This disparity suggests that in advanced economies the insurance industry plays an active role in mobilizing financial resources, developing capital markets, and financing long-term projects. In many developing countries, however, the potential of this industry has not yet been fully realized.

According to the results of the report, strengthening insurance institutions, reforming regulatory frameworks, expanding investment instruments, and deepening financial markets can help increase the share of the insurance sector in the national economy. Such developments, in addition to enhancing the role of the insurance industry in national financing and investment, can also contribute to financial stability, sustainable economic growth, and support for development and infrastructure projects.

خلاصه مدیریتی

صنعت بیمه یکی از ارکان کلیدی نظام مالی هر کشور است که نقش آن فراتر از انتقال ریسک و جبران خسارت، در تأمین مالی بلندمدت اقتصاد و پشتیبانی از سرمایه‌گذاری‌های مولد اهمیت دارد. شرکت‌های بیمه با تجمع منابع مالی حاصل از حق‌بیمه‌های دریافتی از افراد و بنگاه‌ها، پرتفوی سرمایه‌گذاری گسترده‌ای ایجاد می‌کنند که ماهیت بلندمدت و میان‌مدت دارد. این ویژگی ساختاری، بیمه‌گران را به یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی اقتصاد تبدیل کرده و آن‌ها را قادر می‌سازد تا علاوه بر ایفای نقش سنتی خود در مدیریت ریسک، سهم مهمی در تخصیص بهینه سرمایه، توسعه بازارهای مالی و تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی ایفا کنند.

با این حال، جایگاه صنعت بیمه در اقتصادهای مختلف یکسان نیست و تفاوت معناداری میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه وجود دارد. در اقتصادهای پیشرفته، بیمه‌گران به‌طور فعال در بازار سهام، اوراق بدهی و سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی مشارکت دارند و سهم سرمایه‌گذاری‌های آن‌ها در GDP غالباً بسیار بالا است. در مقابل، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران محدود به دارایی‌های کوتاه‌مدت و کم‌ریسک بوده و سهم صنعت بیمه از کل اقتصاد به میزان چشمگیری کمتر است.

اهمیت نسبت سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران به GDP

بر اساس داده‌های «پایگاه توسعه مالی جهانی»^۱ (GFDD) بانک جهانی، آخرین آمار قابل دسترس مربوط به سال ۲۰۲۰ نشان‌دهنده تفاوت قابل‌توجه میان کشورهای توسعه‌یافته و اقتصادهای نوظهور است. در میان کشورهای توسعه‌یافته، نسبت دارایی‌های شرکت‌های بیمه به GDP در فرانسه ۱۳۲ درصد، سوئیس ۱۰۱ درصد، کانادا ۸۴ درصد، ژاپن حدود ۷۷ تا ۸۰ درصد، آلمان ۶۸ درصد و میانگین کشورهای عضو اتحادیه اروپا حدود ۴۲ درصد بوده است. از سوی دیگر، این نسبت در بسیاری از اقتصادهای نوظهور به‌مراتب پایین‌تر گزارش شده است؛ به‌گونه‌ای که در چین حدود ۲۲ تا ۲۳ درصد، هند حدود ۱۹ درصد، برزیل حدود ۱۷ درصد، ترکیه حدود ۶ درصد و در اغلب کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) بین ۳ تا ۵ درصد قرار داشته است.

این ارقام بیانگر آن است که در اقتصادهای توسعه‌یافته، شرکت‌های بیمه بخش مهمی از بازار مالی را تشکیل داده و به‌عنوان یکی از اصلی‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی در بازارهای سرمایه، اوراق بدهی دولتی و شرکتی، پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت ایفای نقش می‌کنند. در مقابل، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، محدود بودن حجم دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های صنعت بیمه موجب شده است نقش این صنعت در تجهیز پس‌اندازها، توسعه بازارهای مالی و تأمین مالی پروژه‌های اقتصادی نسبتاً محدود باقی بماند.

تحلیل تطبیقی: توسعه یافته در مقایسه با در حال توسعه

نفوذ بیمه^۱

- کشورهای توسعه یافته: بر اساس داده‌های OECD در سال ۲۰۲۴، میانگین ضریب نفوذ بیمه در کشورهای عضو این سازمان حدود ۶/۲ درصد تولید ناخالص داخلی بوده است. با این حال، تفاوت‌های قابل توجهی میان کشورها مشاهده می‌شود؛ به طوری که این شاخص در لوکزامبورگ حدود ۳۳ درصد، در ایالات متحده ۱۲/۷ درصد، سوئد ۱۲/۴ درصد، بریتانیا ۱۱/۸ درصد و دانمارک ۱۱/۶ درصد بوده است، در حالی که در کانادا ۷ درصد و آلمان ۵/۹ درصد گزارش شده است.
- کشورهای در حال توسعه: نرخ نفوذ بیمه غالباً زیر ۵ درصد است و در برخی کشورها مانند بنگلادش و نیجریه حتی کمتر از ۱ درصد گزارش شده است.

ساختار سرمایه‌گذاری بیمه‌گران

- کشورهای توسعه یافته: پرتفوی سرمایه‌گذاری متنوع، شامل اوراق بدهی دولتی و شرکتی، سهام، پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت پایدار است.
- کشورهای در حال توسعه: تمرکز بر دارایی‌های کوتاه‌مدت و کم‌ریسک، محدودیت در سرمایه‌گذاری بلندمدت و دسترسی محدود به بازارهای مالی پیشرفته.

عوامل تفاوت‌ها

- درآمد سرانه: کشورهای توسعه یافته درآمد سرانه بالا دارند که تقاضای بیمه و تنوع محصولات را افزایش می‌دهد.
- توسعه بازارهای سرمایه: بازارهای مالی توسعه یافته، امکان سرمایه‌گذاری گسترده و مدیریت پرتفوی بلندمدت را فراهم می‌کنند.
- چارچوب قانونی و نظارتی: مقررات منعطف و پیشرفته در کشورهای توسعه یافته امکان سرمایه‌گذاری در پروژه‌های اقتصادی را می‌دهد، در حالی که چارچوب‌های محدودکننده در کشورهای در حال توسعه مانع از توسعه پرتفوی بیمه‌گران می‌شود.

پیامدهای اقتصادی شکاف بیمه - GDP

- در کشورهای توسعه یافته، سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران به ثبات مالی، تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی و رشد اقتصادی پایدار کمک می‌کند.
- در کشورهای در حال توسعه، محدودیت در نسبت سرمایه‌گذاری به GDP باعث می‌شود بیمه‌گران نتوانند نقش مؤثر در تأمین مالی بلندمدت، کاهش ریسک اقتصادی و حمایت از پروژه‌های توسعه‌ای ایفا کنند.

^۱ Insurance Penetration

- شکاف ساختاری بیمه-GDP پیامدهای بلندمدت دارد، از جمله کمبود منابع مالی برای توسعه اقتصادی و وابستگی بیشتر به بازارهای خارجی برای سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی.

توصیه‌های سیاستی

بر اساس سه گزارش معتبر OECD، Allianz Research و IAIS، توصیه‌های سیاستی کلان برای کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته عبارت‌اند از:

بهبود داده‌ها و شفافیت بازار

- ایجاد سامانه‌های آماری ملی و انتشار گزارش‌های سرمایه‌گذاری بیمه‌گران به صورت منظم.
- توسعه شاخص‌های تحلیلی برای بررسی پرتفوی، بازده و ریسک سرمایه‌گذاری بیمه‌گران.
- حمایت از سرمایه‌گذاری‌های پایدار و توسعه بازار
- تشویق بیمه‌گران به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی، انرژی‌های تجدیدپذیر و بخش‌های اقتصادی با بازده اجتماعی بالا.
- اعمال مشوق‌های مالیاتی و چارچوب‌های نظارتی انعطاف‌پذیر برای هدایت منابع بیمه‌گران به پروژه‌های مولد.

تقویت نظارت، مدیریت ریسک و ثبات مالی

- استقرار چارچوب‌های مدیریت ریسک سرمایه‌گذاری بیمه‌گران و ارزیابی مستمر تناسب دارایی‌ها و تعهدات.
- هماهنگی بین‌المللی برای همگامی با استانداردهای جهانی و مقابله با ریسک‌های نوظهور.

جمع‌بندی

- افزایش سهم سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران در GDP می‌تواند به رشد اقتصادی پایدار، ثبات مالی و توسعه بازارهای سرمایه کمک کند.
- کشورهای در حال توسعه با تقویت نهادهای بیمه، توسعه بازارهای سرمایه و اصلاح مقررات، می‌توانند فاصله با کشورهای توسعه‌یافته را کاهش دهند.
- تمرکز بر داده، شفافیت و مدیریت ریسک مدرن، اعتماد سرمایه‌گذاران را افزایش داده و آسیب‌پذیری صنعت بیمه را نسبت به شوک‌های اقتصادی کاهش می‌دهد.

فهرست مطالب

خلاصه مدیریتی	۹
بخش اول - روش‌شناسی پژوهش و بیان مسئله	۱۳
بخش دوم - چارچوب مفهومی و پیشینه پژوهش	۱۹
بخش سوم - مرور ادبیات و تجارب بین‌المللی	۲۴
بخش چهارم - جمع‌بندی و توصیه‌های سیاستی	۳۳
پیوست ۱- گزارش روندهای بازار جهانی بیمه در سال ۲۰۲۵ (OECD)	۴۴
پیوست ۲- انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS)	۸۴
پیوست ۳- گزارش بیمه جهانی آلیانز ۲۰۲۵: افزایش تقاضا برای حفاظت (پوشش‌های بیمه‌ای)	۹۱
منابع	۱۰۱

بخش اول:
روش‌شناسی پژوهش و بیان مسئله

۱-۱- مقدمه

این پژوهش با هدف بررسی روندهای جهانی صنعت بیمه، تحلیل نسبت سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی (GDP) و مقایسه وضعیت کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه انجام شده است. همچنین تلاش شده است بر اساس تجارب بین‌المللی، دلالت‌ها و پیشنهادهای سیاستی قابل استفاده برای صنعت بیمه ایران ارائه شود.

۱-۲- روش تحقیق

این پژوهش از نظر هدف، کاربردی و از نظر روش اجرا، توصیفی - تحلیلی است. در این پژوهش ابتدا داده‌ها و گزارش‌های منتشر شده توسط نهادهای بین‌المللی گردآوری و سپس با استفاده از روش تحلیل تطبیقی مورد بررسی قرار گرفته‌اند.

۱-۳- روش گردآوری اطلاعات

اطلاعات مورد استفاده در این پژوهش به روش کتابخانه‌ای و اسنادی جمع‌آوری شده است. منابع مورد استفاده شامل گزارش‌های رسمی سازمان‌های بین‌المللی، پایگاه‌های آماری معتبر و مطالعات پژوهشی مرتبط با صنعت بیمه بوده است.

۱-۴- منابع داده‌ها

مهم‌ترین منابع مورد استفاده عبارت‌اند از:

- پایگاه داده توسعه مالی جهانی بانک جهانی (GFDD)
- گزارش‌های سالانه سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD)
- گزارش‌های انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS)
- گزارش‌های مؤسسه Allianz Research
- گزارش‌های Swiss Re Institute
- گزارش‌های آماری صنعت بیمه کشورهای منتخب.

۱-۵- جامعه مورد بررسی

جامعه مورد بررسی شامل کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه منتخب است. انتخاب کشورها بر اساس دسترسی به داده‌های معتبر، جایگاه اقتصادی، سطح توسعه بازار بیمه و تنوع جغرافیایی انجام شده است.

کشورهای مورد بررسی در سه گروه طبقه‌بندی شده‌اند:

- کشورهای توسعه‌یافته
- اقتصادهای نوظهور

• کشورهای منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA)

۱-۶- شاخص‌های مورد استفاده

در این پژوهش شاخص‌های زیر مورد استفاده قرار گرفته است:

۱. نسبت نفوذ بیمه به تولید ناخالص داخلی (Insurance Penetration)
۲. نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی (Insurance Assets to GDP)
۳. ساختار سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه
۴. سهم بیمه‌های زندگی و غیرزندگی
۵. روند رشد حق بیمه‌ها و خسارت‌ها.

۱-۷- محدودیت‌های پژوهش

یکی از محدودیت‌های اصلی پژوهش، عدم دسترسی به داده‌های به‌روز و یکپارچه برای تمامی کشورها در خصوص شاخص «نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی» است. آخرین داده‌های قابل مقایسه جهانی در پایگاه GFDD بانک جهانی عمدتاً مربوط به سال ۲۰۲۰ بوده و در برخی کشورها با تأخیر منتشر می‌شود. به منظور رفع این محدودیت، از گزارش‌های تکمیلی OECD، IAIS و Allianz برای تحلیل روندهای سال‌های ۲۰۲۴ و ۲۰۲۵ استفاده شده است.

۱-۸- بیان مساله

نظام مالی هر کشور متشکل از مجموعه‌ای از نهادها، بازارها و سازوکارهایی است که وظیفه تجهیز منابع، تخصیص بهینه سرمایه، مدیریت ریسک و پشتیبانی از فعالیت‌های مولد اقتصادی را بر عهده دارند. در این چارچوب، صنعت بیمه در کنار نظام بانکی و بازار سرمایه، یکی از ارکان اصلی نظام مالی محسوب می‌شود که نقش آن به‌ویژه در اقتصادهای پیشرفته، نقشی بنیادین و راهبردی است.

شرکت‌های بیمه از طریق تجمع حق بیمه‌های دریافتی از اشخاص حقیقی و حقوقی، منابع مالی گسترده‌ای را مدیریت می‌کنند که به دلیل ماهیت تعهدات بیمه‌ای، به‌ویژه در رشته‌های بیمه‌های زندگی، بازنشستگی و درمان‌های بلندمدت، دارای افق سرمایه‌گذاری میان‌مدت و بلندمدت است. این ویژگی ساختاری موجب می‌شود که صنعت بیمه، در مقایسه با سایر نهادهای مالی، از ظرفیت بالاتری برای ایفای نقش در تأمین مالی پایدار اقتصاد برخوردار باشد.

در ادبیات سیاست‌گذاری مالی، صنعت بیمه نه تنها به‌عنوان نهادی برای انتقال و توزیع ریسک، بلکه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی شناخته می‌شود. این صنعت با ایفای هم‌زمان نقش «مدیریت ریسک» و «تخصیص سرمایه»، می‌تواند به ارتقای ثبات مالی، کاهش آسیب‌پذیری اقتصاد در برابر شوک‌ها و تقویت رشد اقتصادی کمک شایانی نماید.

با این حال، جایگاه صنعت بیمه در نظام مالی کشورهای مختلف یکسان نیست. در کشورهای توسعه‌یافته، بیمه‌گران سهم قابل‌توجهی از دارایی‌های مالی را در اختیار داشته و نقشی فعال در بازارهای بدهی دولتی، اوراق شرکتی، بازار سهام و پروژه‌های زیرساختی ایفا می‌کنند. در مقابل، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، صنعت بیمه همچنان از نظر اندازه، عمق و اثرگذاری اقتصادی در سطحی پایین‌تر از ظرفیت بالقوه خود قرار دارد.

اهمیت سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران

سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه یکی از ارکان اصلی پایداری مالی و سودآوری این صنعت به شمار می‌رود. عملکرد مالی بیمه‌گران صرفاً به نتایج عملیات بیمه‌گری محدود نبوده و در بسیاری از موارد، بازدهی پرتفوی سرمایه‌گذاری نقش تعیین‌کننده‌ای در وضعیت سود و زیان شرکت‌های بیمه ایفا می‌کند. این موضوع به‌ویژه در رشته‌های بیمه زندگی، که تعهدات بلندمدت و انباشته دارند، از اهمیت مضاعفی برخوردار است.

از منظر سیاست‌گذاری اقتصادی، سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران واجد چند کارکرد کلیدی است. نخست، این سرمایه‌گذاری‌ها می‌توانند به‌عنوان منبعی پایدار برای تأمین مالی دولت‌ها و بنگاه‌های اقتصادی عمل کنند. دوم، حضور فعال بیمه‌گران در بازارهای مالی موجب افزایش عمق، کارایی و ثبات این بازارها می‌شود. سوم، سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت بیمه‌ای می‌توانند نقش مهمی در توسعه زیرساخت‌ها، پروژه‌های انرژی، حمل‌ونقل و سایر بخش‌های زیربنایی ایفا نمایند.

در اقتصادهای پیشرفته، شرکت‌های بیمه از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی محسوب می‌شوند و بخش قابل‌توجهی از اوراق بدهی دولتی و شرکتی را در اختیار دارند. در سال‌های اخیر نیز، نقش بیمه‌گران در تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی و سرمایه‌گذاری‌های مرتبط با توسعه پایدار و ملاحظات زیست‌محیطی افزایش یافته است. در مقابل، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، به دلیل محدودیت‌های نهادی، ضعف بازارهای مالی و چارچوب‌های نظارتی محدودکننده، پرتفوی سرمایه‌گذاری بیمه‌گران عمدتاً به دارایی‌های کم‌ریسک و کوتاه‌مدت محدود شده است که این امر ظرفیت اثرگذاری اقتصادی این صنعت را کاهش می‌دهد.

جایگاه بیمه در رشد اقتصادی

رابطه میان توسعه صنعت بیمه و رشد اقتصادی از جمله موضوعات مهم در ادبیات اقتصاد مالی و توسعه است. شواهد تجربی گسترده نشان می‌دهد که توسعه بازار بیمه، از طریق کاهش نااطمینانی، تسهیل سرمایه‌گذاری و تجهیز منابع مالی بلندمدت، می‌تواند به رشد اقتصادی کمک کند. در عین حال، رشد اقتصادی نیز زمینه‌ساز گسترش تقاضا برای خدمات بیمه‌ای است و این رابطه، ماهیتی دوطرفه دارد.

نقش صنعت بیمه در رشد اقتصادی را می‌توان در سه بُعد اصلی تبیین کرد. نخست، بیمه با کاهش ریسک فعالیت‌های اقتصادی، انگیزه سرمایه‌گذاری و کارآفرینی را افزایش می‌دهد. دوم، بیمه‌گران با تجمیع

پس‌اندازها و هدایت آن‌ها به سمت سرمایه‌گذاری‌های مولد، به بهبود تخصیص منابع در اقتصاد کمک می‌کنند. سوم، صنعت بیمه از طریق افزایش تاب‌آوری اقتصادی در برابر شوک‌های طبیعی، مالی و اجتماعی، ثبات اقتصاد کلان را تقویت می‌کند.

در کشورهای توسعه‌یافته، این کارکردها به‌صورت نسبتاً کامل محقق شده و صنعت بیمه به یکی از پیشران‌های رشد پایدار تبدیل شده است. در مقابل، در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، ضعف ساختاری صنعت بیمه موجب شده است که این صنعت نتواند نقش متناسب با ظرفیت بالقوه خود را در فرآیند رشد اقتصادی ایفا کند

۹-۱- مسئله اصلی: شکاف ساختاری بیمه و GDP در کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته

یکی از شاخص‌های کلیدی برای ارزیابی جایگاه صنعت بیمه در اقتصاد، نسبت دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی (GDP) است. این شاخص نشان‌دهنده میزان مشارکت صنعت بیمه در فرآیند تأمین مالی اقتصاد و اندازه نقش آن در نظام مالی کشور است.

بررسی‌های تطبیقی بین‌المللی حاکی از وجود شکاف معنادار میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در این شاخص است. در بسیاری از اقتصادهای پیشرفته، نسبت دارایی‌های بیمه به GDP به سطوح بالا و در برخی موارد فراتر از تولید ناخالص داخلی رسیده است. در مقابل، در اغلب کشورهای در حال توسعه، این نسبت در سطحی پایین باقی مانده و بیانگر نقش محدود صنعت بیمه در اقتصاد کلان است.

این شکاف ساختاری بیمه-GDP را می‌توان نتیجه مجموعه‌ای از عوامل نهادی، اقتصادی و سیاستی دانست؛ از جمله سطح پایین درآمد سرانه، ضعف فرهنگ بیمه، محدودیت ابزارهای مالی، چارچوب‌های نظارتی ناکارآمد و بی‌ثباتی‌های اقتصاد کلان. تداوم این وضعیت می‌تواند ظرفیت رشد اقتصادی و توسعه مالی این کشورها را با محدودیت مواجه سازد.

۱۰-۱- سوالات و اهداف گزارش

با توجه به اهمیت موضوع و شکاف موجود، این گزارش به دنبال پاسخ‌گویی به سوالات اساسی زیر است:

۱. وضعیت و روند نسبت سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌های شرکت‌های بیمه به GDP در کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه چگونه است؟

۲. چه عوامل نهادی، اقتصادی و سیاستی موجب شکل‌گیری شکاف بیمه-GDP شده‌اند؟

۳. نقش سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران در فرآیند رشد اقتصادی چگونه قابل تبیین است؟

۴. چه دلالت‌ها و درس‌های سیاستی می‌توان از تجربه کشورهای توسعه‌یافته برای کشورهای در حال توسعه استخراج کرد؟

اهداف اصلی گزارش عبارت‌اند از:

- تبیین جایگاه صنعت بیمه در نظام مالی و اقتصاد کلان
- ارائه تحلیل تطبیقی از نسبت سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران به GDP در کشورهای منتخب
- شناسایی عوامل ساختاری مؤثر بر شکاف بیمه-GDP
- ارائه پیشنهادهای سیاستی جهت تقویت نقش صنعت بیمه در تأمین مالی و رشد اقتصادی.

بخش دوم:

چارچوب مفهومی و پیشینه پژوهش

۲-۱- مقدمه

این گزارش بر مبنای رویکرد توسعه مالی و نقش نهادهای مالی نهادی در رشد اقتصادی تدوین شده است. در این چارچوب، صنعت بیمه به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی، نقش واسطه‌ای میان پس‌اندازها و سرمایه‌گذاری‌های مولد ایفا می‌کند. نسبت سرمایه‌گذاری‌ها و دارایی‌های بیمه‌گران به GDP به‌عنوان شاخصی از عمق مالی و میزان اثرگذاری صنعت بیمه در اقتصاد مورد استفاده قرار می‌گیرد. چارچوب مفهومی گزارش بر این فرض استوار است که هرچه صنعت بیمه از نظر اندازه، تنوع ابزارها و عمق سرمایه‌گذاری توسعه‌یافته‌تر باشد، نقش آن در ثبات مالی و رشد اقتصادی نیز پررنگ‌تر خواهد بود.

تعریف شاخص دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه

دارایی‌های شرکت‌های بیمه شامل کلیه منابع مالی و غیرمالی تحت تملک یا مدیریت بیمه‌گران است که برای ایفای تعهدات بیمه‌ای و سرمایه‌گذاری مورد استفاده قرار می‌گیرد. این دارایی‌ها عمدتاً شامل اوراق بدهی دولتی و شرکتی، سهام، سپرده‌های بانکی، املاک و مستغلات و سایر ابزارهای مالی است. سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به بخشی از دارایی‌ها اطلاق می‌شود که با هدف کسب بازده و مدیریت ریسک در بازارهای مالی و واقعی به کار گرفته می‌شود. نسبت این سرمایه‌گذاری‌ها به GDP نشان‌دهنده سهم صنعت بیمه در فرآیند تأمین مالی اقتصاد است.

تعریف تولید ناخالص داخلی (GDP) و نسبت‌های مرتبط

تولید ناخالص داخلی (GDP) ارزش کل کالاها و خدمات نهایی تولیدشده در یک اقتصاد طی دوره زمانی مشخص است و به‌عنوان شاخصی برای اندازه اقتصاد مورد استفاده قرار می‌گیرد. نسبت دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران به GDP، معیاری نسبی برای مقایسه نقش صنعت بیمه در اقتصادهای مختلف با اندازه‌های متفاوت فراهم می‌کند.

شاخص‌های مکمل: نفوذ بیمه و تراکم بیمه

به‌منظور تکمیل تحلیل، در این گزارش از شاخص‌های مکملی نظیر "نسبت حق‌بیمه به تولید ناخالص داخلی"^۱ و "حق‌بیمه سرانه"^۲ نیز استفاده می‌شود. این شاخص‌ها اطلاعات تکمیلی در خصوص سطح توسعه بازار بیمه و میزان دسترسی جامعه به خدمات بیمه‌ای ارائه می‌دهند.

جایگاه شاخص‌ها در سیاست‌گذاری مالی و بیمه‌ای

شاخص‌های مورد استفاده در این گزارش، از جمله نسبت سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران به GDP، ابزارهای مهمی برای ارزیابی عملکرد صنعت بیمه در سطح کلان و طراحی سیاست‌های توسعه‌ای محسوب می‌شوند.

^۱ Insurance Penetration^۲ Insurance Density

تحلیل این شاخص‌ها می‌تواند مبنایی برای اصلاح مقررات، توسعه ابزارهای مالی و تقویت نقش صنعت بیمه در تأمین مالی پایدار اقتصاد فراهم آورد.

۲-۲- مبانی نظری

صنعت بیمه یکی از ارکان اصلی نظام مالی محسوب می‌شود که علاوه بر ایفای نقش سنتی در انتقال و مدیریت ریسک، به‌عنوان یکی از مهم‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی در اقتصاد شناخته می‌شود. شرکت‌های بیمه با تجمیع حق‌بیمه‌های دریافتی و تشکیل ذخایر فنی، منابع مالی قابل‌توجهی را در اختیار دارند که می‌تواند در بازارهای مالی، پروژه‌های زیرساختی و فعالیت‌های مولد اقتصادی سرمایه‌گذاری شود.

در ادبیات مالی، شرکت‌های بیمه در کنار بانک‌ها، صندوق‌های بازنشستگی و صندوق‌های سرمایه‌گذاری از مهم‌ترین نهادهای واسطه‌گری مالی محسوب می‌شوند. تفاوت اصلی شرکت‌های بیمه با بانک‌ها در ماهیت بلندمدت بخش مهمی از تعهدات آن‌ها، به‌ویژه در بیمه‌های زندگی و بازنشستگی است. همین ویژگی موجب می‌شود که شرکت‌های بیمه توانایی سرمایه‌گذاری در دارایی‌های بلندمدت و پروژه‌های زیرساختی را داشته باشند.

توسعه صنعت بیمه از دو مسیر اصلی بر رشد اقتصادی اثرگذار است:

۱. کاهش ریسک فعالیت‌های اقتصادی و افزایش امنیت سرمایه‌گذاری؛

۲. تجهیز منابع مالی و تخصیص آن به سرمایه‌گذاری‌های مولد.

بر همین اساس، بسیاری از پژوهشگران توسعه صنعت بیمه را یکی از عوامل مؤثر بر رشد اقتصادی، توسعه بازار سرمایه و افزایش تشکیل سرمایه در اقتصاد می‌دانند.

رابطه صنعت بیمه و رشد اقتصادی

مطالعات نظری نشان می‌دهند توسعه صنعت بیمه می‌تواند از طریق افزایش امنیت اقتصادی، کاهش عدم اطمینان، بهبود تخصیص منابع و افزایش سرمایه‌گذاری بر رشد اقتصادی اثر مثبت داشته باشد.

در این چارچوب، بیمه با پوشش ریسک‌های تجاری، صنعتی، مالی و خانوارها موجب افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری شده و در نتیجه رشد اقتصادی را تسهیل می‌کند. از سوی دیگر، انباشت ذخایر بیمه‌ای امکان تأمین مالی بلندمدت پروژه‌های توسعه‌ای را فراهم می‌سازد.

بیمه‌های زندگی به‌طور خاص به‌دلیل ماهیت بلندمدت خود، نقش مهمی در تشکیل سرمایه و توسعه بازارهای مالی ایفا می‌کنند و در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته بخش عمده دارایی‌های تحت مدیریت صنعت بیمه را تشکیل می‌دهند.

۲-۳- مطالعات خارجی

وارد و زوربروگ^۱ (۲۰۰۰) در مطالعه‌ای بر روی کشورهای عضو OECD نشان دادند که توسعه صنعت بیمه و رشد اقتصادی دارای رابطه معنادار و دوطرفه هستند. نتایج تحقیق نشان داد که توسعه بیمه می‌تواند موجب افزایش سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی شود و در عین حال رشد اقتصادی نیز تقاضا برای خدمات بیمه‌ای را افزایش می‌دهد.

پژوهش وب و همکاران^۲ (۲۰۰۵) یکی از مهم‌ترین مطالعات در حوزه اقتصاد بیمه محسوب می‌شود. نتایج تحقیق نشان داد توسعه همزمان بانک‌ها و صنعت بیمه اثر مثبتی بر رشد اقتصادی کشورها دارد. پژوهشگران نتیجه گرفتند که کشورهایی با نظام مالی توسعه‌یافته‌تر، از رشد اقتصادی بالاتری برخوردار هستند.

آرنا^۳ (۲۰۰۸) با بررسی ۵۶ کشور توسعه‌یافته و در حال توسعه طی دوره ۱۹۷۶ تا ۲۰۰۴ نشان داد که توسعه صنعت بیمه اثر مثبت و معناداری بر رشد اقتصادی دارد. نتایج تحقیق نشان داد که این اثر هم در بیمه‌های زندگی و هم در بیمه‌های غیرزندگی مشاهده می‌شود.

هیس و سومگی^۴ (۲۰۰۸) با بررسی کشورهای اروپایی نشان دادند که توسعه بیمه‌های زندگی ارتباط مستقیمی با تشکیل سرمایه و توسعه بازارهای مالی دارد. همچنین مشخص شد که نقش بیمه در کشورهای دارای بازار سرمایه توسعه‌یافته بسیار پررنگ‌تر است.

لی و همکاران^۵ (۲۰۱۳) با استفاده از داده‌های ۴۱ کشور نشان دادند که توسعه صنعت بیمه و رشد اقتصادی دارای رابطه بلندمدت هستند و افزایش ضریب نفوذ بیمه می‌تواند رشد اقتصادی پایدار را تقویت کند. نتایج مطالعه اوترویل^۶ (۲۰۱۳) نشان داد درآمد سرانه، توسعه مالی، کیفیت نهادها و سطح آموزش از مهم‌ترین عوامل مؤثر بر توسعه صنعت بیمه محسوب می‌شوند و کشورهای که در این شاخص‌ها وضعیت مطلوب‌تری دارند از ضریب نفوذ بیمه بالاتری برخوردار هستند.

۳-۹- مطالعات و گزارش‌های بین‌المللی

گزارش‌های OECD نشان می‌دهد که در کشورهای توسعه‌یافته، صنعت بیمه یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی بوده و بخش قابل‌توجهی از دارایی‌های خود را در بازار سرمایه، اوراق بدهی دولتی و شرکتی و پروژه‌های زیرساختی سرمایه‌گذاری می‌کند.

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) بر اهمیت چارچوب‌های نظارتی مبتنی بر ریسک، مدیریت دارایی و بدهی (ALM)، کفایت سرمایه و نظارت بر ریسک‌های نوظهور تأکید دارد.

^۱ Ward and Zurbrugg

^۲ Webb, Grace and Skipper

^۳ Arena

^۴ Haiss and Sümegi

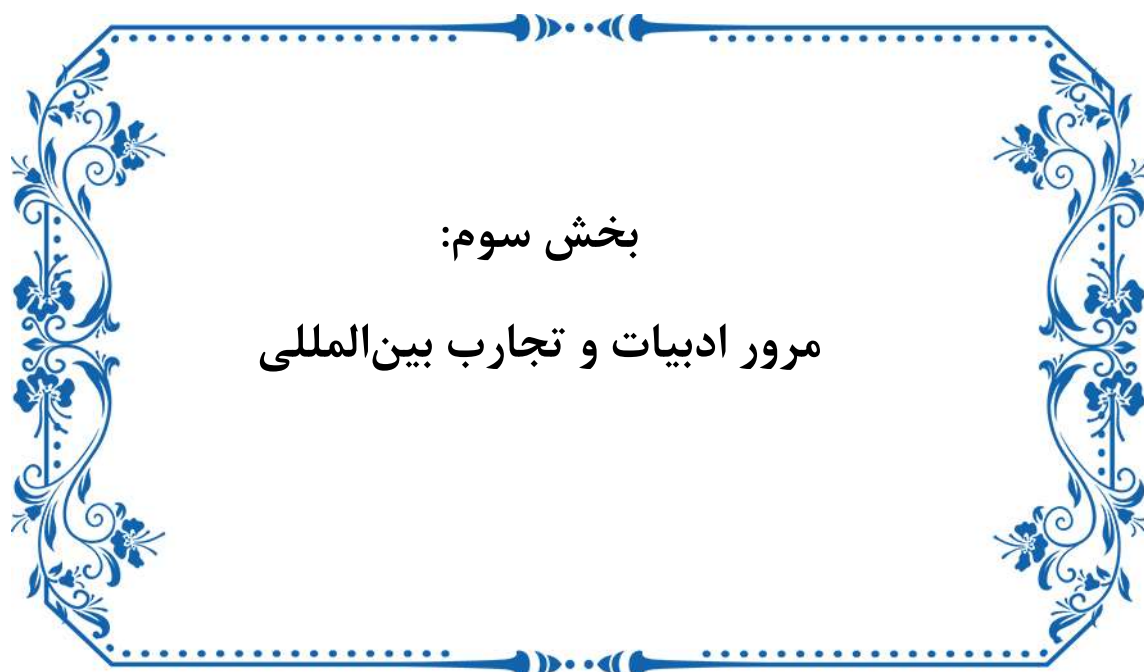
^۵ Lee et al.

^۶ Outreville

مطالعات Allianz Research نشان می‌دهد کشورهایی که دارای ضریب نفوذ بیمه بالاتر هستند، از ظرفیت بیشتری برای تجهیز پس‌اندازهای بلندمدت و تأمین مالی پروژه‌های توسعه‌ای برخوردارند. مطالعات موسسه Swiss Re حاکی از آن است که توسعه بیمه‌های زندگی و بازنشستگی نقش تعیین‌کننده‌ای در افزایش دارایی‌های تحت مدیریت صنعت بیمه و توسعه بازارهای مالی دارد.

۲-۴- جمع‌بندی

مرور مطالعات نظری و تجربی نشان می‌دهد که میان توسعه صنعت بیمه، توسعه بازارهای مالی و رشد اقتصادی رابطه‌ای مثبت و معنادار وجود دارد. اکثر پژوهش‌های بین‌المللی تأیید می‌کنند که افزایش ضریب نفوذ بیمه، توسعه بیمه‌های زندگی، بهبود چارچوب‌های نظارتی و گسترش بازار سرمایه می‌تواند موجب افزایش سهم صنعت بیمه در تجهیز منابع مالی و تأمین مالی اقتصاد شود. همچنین مطالعات نشان می‌دهد تفاوت اصلی کشورهای توسعه‌یافته و کشورهای در حال توسعه در عمق بازارهای مالی، توسعه بیمه‌های زندگی، سطح درآمد سرانه، کیفیت نهادهای نظارتی و میزان مشارکت بیمه‌گران در سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت است.

۳-۱- مقدمه

در ادبیات اقتصاد مالی و توسعه، صنعت بیمه به‌عنوان یکی از نهادهای مالی نهادی کلیدی شناخته می‌شود که نقش آن نه فقط در انتقال ریسک، بلکه در تأمین مالی بلندمدت، افزایش عمق بازارهای مالی و مشارکت در رشد اقتصادی برجسته است. مطالعه تطبیقی تجربه کشورهای مختلف در این حوزه به سیاست‌گذاران کمک می‌کند تا عوامل مؤثر بر توسعه بیمه را شناسایی کنند و راهکارهایی برای تقویت سهم بیمه در اقتصاد طراحی نمایند.

۳-۲- گزارش‌های بین‌المللی: چارچوب و داده‌ها

الف- گزارش روند بازار بیمه جهانی^۱ ۲۰۲۵- OECD

سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) هر سال گزارش جامعی درباره بازار بیمه منتشر می‌کند که شامل شاخص‌های کلیدی مانند نفوذ بیمه است. مطابق گزارش ۲۰۲۵:

- در سال ۲۰۲۴، میانگین ضریب نفوذ بیمه در کشورهای عضو OECD معادل ۶/۲ درصد تولید ناخالص داخلی بود، در حالی که میانگین کشورهای غیرعضو OECD تنها ۳/۶ درصد و میانگین کل کشورهای مورد بررسی ۵/۴ درصد گزارش شده است. این اختلاف بیانگر توسعه بیشتر بازارهای بیمه و نقش پررنگ‌تر صنعت بیمه در اقتصاد کشورهای توسعه‌یافته است.
 - نرخ نفوذ بیمه حتی با افزایش اخیر، همچنان پایین‌تر از سطوح ده سال گذشته در بیشتر اقتصادها باقی مانده است، که نشان‌دهنده چالش‌های ساختاری در گسترش بازار بیمه می‌باشد.
 - داده‌ها همچنین نشان می‌دهد که تفاوت‌های منطقه‌ای گسترده‌اند: در برخی کشورها مانند لوکزامبورگ نفوذ بیمه به بیش از ۳۰ درصد می‌رسد، اما در دیگر کشورها (مثلاً رومانی، برخی کشورهای آمریکای لاتین و آفریقا) این رقم به کمتر از ۲ درصد کاهش می‌یابد.
- این داده‌ها نشان می‌دهد که بازارهای پیشرفته معمولاً سهم بیشتری از اقتصاد دارند، اما حتی درون OECD نیز توازن کامل وجود ندارد.

ب- گزارش بازار بیمه جهانی^۲ ۲۰۲۵- IAIS

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS)، که بیش از ۲۰۰ حوزه نظارتی بیمه را نمایندگی می‌کند، داده‌های جامعی درباره اندازه بازار، دارایی‌ها، تخصیص سرمایه و ریسک‌های سیستماتیک بیمه‌گران منتشر می‌کند. مطابق گزارش ۲۰۲۵:

- کل دارایی‌های بازار بیمه جهانی در پایان سال ۲۰۲۴ به حدود ۴۲ تریلیون دلار رسید که نسبت به سال قبل رشد داشته است.

- این داده‌ها شامل بیمه‌گران در اقتصادهای توسعه یافته و در حال توسعه است و نشان‌دهنده افزایش کلی در دارایی‌های بیمه‌گران پس از شوک‌های اخیر (از جمله همه‌گیری کووید-۱۹) است، اگرچه سهم هر منطقه متفاوت است.

گزارش IAIS منبعی کلیدی برای تحلیل عمق مالی صنعت بیمه، تأثیرات ریسک‌های کلان و چگونگی پخش دارایی‌ها در مناطق مختلف است.

پ- گزارش بانک جهانی - شاخص دارایی شرکت‌های بیمه به GDP

بانک جهانی در "پایگاه توسعه مالی جهانی"^۱ شاخصی به نام «دارایی‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی»^۲ ارائه می‌کند که نسبت کل دارایی‌های بیمه‌گران به تولید ناخالص داخلی کشورها را نشان می‌دهد. این شاخص یکی از بهترین معیارهای سنجش عمق بخش بیمه در اقتصاد محسوب می‌شود، زیرا نشان می‌دهد تا چه حد صنعت بیمه به عرصه سرمایه‌گذاری و تخصیص منابع مالی مشارکت دارد.

۳-۳- تجارب کشورهای توسعه یافته

در کشورهای توسعه یافته، نقش بیمه در اقتصاد بسیار پررنگ‌تر از متوسط جهانی است. در جدول ۱ سهم حق بیمه تولیدی صنعت بیمه در کشورها و مناطق مختلف از تولید ناخالص داخلی ارائه شده است.

جدول ۱. نمونه شاخص‌های عددی صنعت بیمه (بر اساس داده‌های منابع بین‌المللی)

کشور	نفوذ بیمه (نسبت حق بیمه به GDP) (درصد)	نکته	منبع
میانگین برخی کشورهای OECD	~۶/۲ (۲۰۲۴)	بالاتر از میانگین جهانی	OECD
لوکزامبورگ	~۳۰	در صدر فهرست OECD	
کانادا	۷	در سال ۲۰۲۴ رشد داشته است	
دانمارک	۱۱/۶	از بالاترین نرخ‌ها در OECD	

این ارقام نشان می‌دهند که:

- در اقتصادهای پیشرفته نفوذ بیمه بالاتر و متنوع‌تر است (OECD).
- بخش بیمه در این کشورها سهم مهمی در بازار سرمایه و تأمین سرمایه پروژه‌های بلندمدت دارد (Allianz, ۲۰۲۵).

اگرچه داده تمام کشورها برای شاخص دارایی بیمه به GDP به‌روزرسانی شده تا ۲۰۲۵ در دسترس عمومی نیست، داده‌های بانک جهانی برای دوره‌های اخیر نشان داده‌اند که میانگین این نسبت برای کشورهای

^۱ Global Financial Development

^۲ Insurance Company Assets to GDP

توسعه‌یافته به‌شدت از اقتصادهای در حال توسعه فراتر است و در مواردی (مثلاً تایوان) بیش از ۱۶۰ درصد گزارش شده است (داده تاریخی).

۳-۴- تجارب کشورهای در حال توسعه

برخلاف کشورهای توسعه‌یافته، بازار بیمه در کشورهای در حال توسعه با چالش‌های جدی‌تری مواجه است:

- نفوذ بیمه در بسیاری از این کشورها بسیار پایین است؛ برای مثال در برخی کشورهای آسیایی و آفریقایی نرخ نفوذ بیمه زیر ۲ درصد گزارش شده است (OECD).

- بررسی داده‌های نفوذ بیمه همچنین نشان می‌دهد که حتی کشورهایی مانند هند نسبت به میانگین جهانی عقب هستند (مثلاً حدود ۳/۷ درصد در ۲۰۲۵) (The Economic Times).

برای شاخص دارایی‌های بیمه به GDP، داده تجمعی جامع وجود ندارد که به‌طور رسمی در OECD یا IAIS منتشر شده باشد، اما شواهد نشان می‌دهد که این نسبت در بسیاری از اقتصادهای در حال توسعه به‌طور قابل‌توجه پایین‌تر از کشورهای پیشرفته است و گاهی تکریمی باقی می‌ماند.

۳-۵- تحلیل تطبیقی: کشورهای توسعه‌یافته در مقایسه با کشورهای در حال توسعه

تحلیل تطبیقی شاخص‌های صنعت بیمه بر اساس داده‌های معتبر بین‌المللی نشان می‌دهد که بین کشورهایی با سطوح توسعه‌یافتگی مختلف شکاف معناداری در عملکرد صنعت بیمه وجود دارد - چه از لحاظ نفوذ بیمه و چه در سهم دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران در تولید ناخالص داخلی.

(۱) نفوذ بیمه

تعریف: نسبت مجموع حق‌بیمه‌های مستقیم به تولید ناخالص داخلی (% of GDP).

الف) کشورهای توسعه‌یافته: OECD در گزارش جهانی ۲۰۲۵ خود اعلام کرده است که:

- نفوذ بیمه در جمع کشورهای OECD در سال ۲۰۲۴ حدود ۶/۲ درصد از GDP بوده است، که نسبت به سال قبل افزایش کمی داشته است.

- این نسبت در برخی اقتصادهای پیشرفته بسیار بالاتر است؛ مثلاً در لوکزامبورگ به حدود ۳۰ درصد رسیده که یکی از بالاترین نرخ‌هاست.

- در کشورهای توسعه‌یافته دیگر مانند کانادا، دانمارک و کشورهای اروپایی، این نسبت معمولاً بین ۶ تا ۱۲ درصد از GDP قرار دارد.

این ارقام نشان می‌دهد که در اقتصادهای توسعه‌یافته، سهم صنعت بیمه از تولید اقتصادی به‌طور قابل‌توجهی بالاتر از میانگین جهانی است و نشان‌دهنده نقش برجسته بیمه در اقتصاد این کشورهاست.

ب) کشورهای در حال توسعه: در مقابل، داده‌های جهانی و موردی درباره کشورهای با درآمد متوسط و پایین نشان می‌دهند:

- در بسیاری از کشورهای در حال توسعه، نرخ نفوذ بیمه بسیار پایین‌تر از میانگین OECD است.

- برای نمونه، ضریب نفوذ بیمه در هند در سال‌های اخیر حدود $\frac{3}{7}$ تا $\frac{4}{2}$ درصد تولید ناخالص داخلی بوده که پایین‌تر از میانگین جهانی (حدود $\frac{5}{4}$ درصد) و به‌مراتب کمتر از بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته است که در آنها این شاخص عموماً بین ۶ تا ۱۲ درصد و در برخی موارد حتی بیش از آن گزارش شده است.
- در برخی کشورهای آسیایی (بنگلادش، ویتنام، فیلیپین، اندونزی، مصر و نیجریه) نفوذ بیمه حتی زیر ۱ درصد گزارش شده است.

این تفاوت معنادار در نفوذ بیمه نشان‌دهنده ضعف دسترسی، تقاضای پایین یا ساختار نهادی ضعیف‌تر در کشورهای در حال توسعه است - موضوعی که پیامدهای اقتصادی و اجتماعی مهمی دارد.

۲) نسبت دارایی‌های بیمه‌گران به GDP

این شاخص، یکی از دقیق‌ترین معیارها برای اندازه‌گیری عمق مالی صنعت بیمه در یک اقتصاد است؛ به این معنا که چه درصدی از اقتصاد در قالب دارایی‌های بیمه‌ای مدیریت می‌شود.

الف) کشورهای توسعه‌یافته: داده‌های بانک جهانی و شاخص‌های جهانی نشان می‌دهند که در کشورهای توسعه‌یافته، نسبت دارایی‌های بیمه به GDP بسیار بالاتر از کشورهای در حال توسعه است. مثلاً در برخی اقتصادهای پیشرفته این نسبت به بیش از ۵۰ تا بیش از ۱۶۰ درصد GDP می‌رسد (بسته به کشور و ساختار بازار).

این امر نشان می‌دهد که بخش بیمه در این کشورها بخش قابل‌توجهی از بازار مالی را در اختیار دارد و یکی از بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاران نهادی محسوب می‌شود.

عامل اصلی این امر، توسعه ابزارهای مالی، بازارهای سرمایه قوی، پوشش‌های بیمه‌ای گسترده، بیمه‌های زندگی و بازنشستگی پیشرفته است که باعث می‌شود شرکت‌های بیمه منابع مالی عظیمی را مدیریت کنند.

ب) کشورهای در حال توسعه: در مقابل، در بسیاری از اقتصادهای در حال توسعه، نسبت دارایی‌های بیمه به GDP معمولاً به‌طور چشمگیری کمتر از کشورهای توسعه‌یافته است. برای مثال در بعضی کشورها این نسبت حتی زیر ۱۰-۱۵ درصد است (و در مواردی بسیار کمتر) که نشان‌دهنده این است که صنعت بیمه سهم کوچکی از کل منابع مالی اقتصاد را نمایندگی می‌کند.

دلیل این امر شامل بازارهای مالی کم‌عمق، محدودیت مقررات سرمایه‌گذاری بیمه‌گران، عدم توسعه بیمه‌های زندگی و بازنشستگی، و سطح درآمد سرانه پایین است.

نبود داده‌های جامع منظم برای همه کشورهای در حال توسعه یکی از چالش‌های تحقیق در این بخش است، اما داده‌های موجود به‌وضوح فقدان عمق بازار بیمه در این کشورها را نشان می‌دهد.

۳) مقایسه ساختاری و علل تفاوت‌ها

الف) ساختار اقتصادی و درآمد سرانه:

کشورهای توسعه‌یافته عموماً درآمد سرانه بالا و بازارهای مالی تکامل‌یافته دارند که به افزایش تقاضا برای بیمه و تنوع محصولات بیمه‌ای کمک می‌کند.

در کشورهای در حال توسعه، سطح درآمد پایین، بخش بزرگی از اقتصاد غیررسمی و دسترسی محدود به خدمات مالی باعث می‌شود تقاضا و توسعه بیمه کمتر باشد.

(ب) توسعه بازارهای سرمایه:

در کشورهای توسعه‌یافته، بازارهای سرمایه و ابزارهای مالی متنوع باعث می‌شود شرکت‌های بیمه بخشی بزرگ از دارایی‌های خود را در اوراق، ابزارهای بلندمدت و پروژه‌های زیرساختی سرمایه‌گذاری کنند.

در کشورهای در حال توسعه، بازار سرمایه کمتر توسعه‌یافته و ابزارهای مالی محدودتر است، بنابراین سرمایه‌گذاری بیمه‌گران معمولاً به دارایی‌های کم‌ریسک یا کوتاه‌مدت محدود می‌شود.

(ج) چارچوب قانونی و مقررات:

در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته، چارچوب‌های نظارتی و مقررات سرمایه‌گذاری، به‌روز و انعطاف‌پذیر است که به بیمه‌گران اجازه می‌دهد در پروژه‌های اقتصادی و مالی گسترده سرمایه‌گذاری کنند.

در کشورهای در حال توسعه، مقررات سخت‌گیرانه یا محافظه‌کارانه می‌تواند انعطاف‌پذیری سرمایه‌گذاری را محدود کند و باعث شود بیمه‌گران بخش بزرگی از دارایی‌های خود را در سپرده بانکی یا اوراق کوتاه‌مدت نگهداری کنند.

(د) پیامدهای اقتصادی و سیاستی:

در کشورهای توسعه‌یافته، نقش بیمه‌گران در بازارهای سرمایه و تأمین مالی پروژه‌های بلندمدت قوی است و صنعت بیمه نقشی مهم در ثبات مالی و رشد اقتصادی دارد. این کشورها عموماً بالاترین سهم بیمه را در GDP دارند و بخش بیمه‌گری نقش کلیدی در برنامه‌های بازنشستگی و مالیات تطبیقی ایفا می‌کند.

در کشورهای در حال توسعه، ضعف نسبی در نفوذ و عمق بیمه‌گران نسبت به اقتصاد باعث می‌شود نهاد بیمه نتواند به‌طور کامل در تأمین مالی پروژه‌های بلندمدت و پوشش ریسک‌های اقتصادی بزرگ مشارکت کند.

سیاست‌گذاران باید به تقویت نهادهای بیمه، بازارهای سرمایه، چارچوب‌های نظارتی و فرهنگ بیمه‌گری توجه کنند تا فاصله با کشورهای توسعه‌یافته کاهش یابد.

جدول ۲. مقایسه کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه از منظر شاخص‌های اصلی بازار بیمه

شاخص	کشورهای توسعه‌یافته	کشورهای در حال توسعه
نسبت نفوذ بیمه به GDP	حدود ۶/۲ درصد (متوسط OECD) تا بالاتر در برخی کشورها	معمولاً کمتر از ۵ درصد و گاهی زیر یک درصد
دارایی بیمه به GDP	بسیار بالا (در برخی کشورها < ۵۰ درصد تا < ۱۶۰ درصد)	نسبتاً پایین‌تر (بسیاری زیر میانگین جهانی)
ساختار سرمایه‌گذاری بیمه‌گران	متنوع و بلندمدت	محدود و کوتاه‌مدت

۳-۵- سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به GDP

در آمارهای بین‌المللی شاخص مستقلی با عنوان دقیق «سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌ای به تولید ناخالص داخلی»^۱ وجود ندارد اما یک جانشین کاملاً پذیرفته‌شده و استاندارد وجود دارد: «دارایی‌های شرکت‌های بیمه به تولید ناخالص داخلی». منتها آخرین آمار منتشر شده برای سال ۲۰۲۰ می‌باشد.^۲

جدول ۳. نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به GDP در کشورهای توسعه‌یافته

کشور	نسبت دارایی (سرمایه‌گذاری) شرکت‌های بیمه به GDP (درصد)	مرجع رسمی
اتحادیه اروپا (میانگین)	۴۲	World Bank GFDD
ایالات متحده آمریکا	۵۹	World Bank GFDD
ژاپن	۸۰	World Bank GFDD
فرانسه	۱۳۲	World Bank GFDD
سوئیس	۱۰۱	World Bank GFDD
آلمان	۶۸	World Bank GFDD
کانادا	۸۴	World Bank GFDD

ارقام مندرج در جدول ۳ نشان می‌دهند که در چندین اقتصاد توسعه‌یافته بزرگ، سهم دارایی‌های بیمه از GDP اغلب بسیار بالاتر از میانگین جهانی (~۲۷ درصد) است، و حتی در مواردی مانند فرانسه، دانمارک و تایوان بیش از ۱۰۰ درصد GDP گزارش شده است. این امر نشان‌دهنده عمق نفوذ سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در جریان مالی و بازارهای سرمایه این کشورهاست.

جدول ۴. نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به GDP در کشورهای در حال توسعه/نوظهور

کشور	نسبت دارایی (سرمایه‌گذاری) شرکت‌های بیمه به GDP (درصد)	مرجع رسمی
چین	۲۳	OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics
هند	۱۹	OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics
برزیل	۱۷	OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics
آفریقا (میانگین)	۱۵	OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics
آمریکای لاتین (میانگین)	۸	OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics

^۱ Insurance Investments to GDP

^۲ World Bank – Global Financial Development Database, GFDD.DI.۱۱

OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics	۶	ترکیه
OECD Insurance /World Bank GFDD Statistics	۵-۳	MENA (میانگین)

جداول ۵ و ۶، داده‌های موجود برای برخی اقتصادهای کمتر توسعه‌یافته یا در حال توسعه در مناطق مختلف را نشان می‌دهند.

جدول ۵. نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به GDP در منطقه خاورمیانه

کشور	نسبت دارایی (سرمایه‌گذاری) شرکت‌های بیمه به GDP (درصد)	توضیح
عمان	۴/۵۷	نمونه‌ای از نسبت پایین در منطقه
عربستان سعودی	۲/۵۸	نسبت بسیار پایین نسبت به کشورهای توسعه‌یافته

در خاورمیانه، نسبت دارایی بیمه به GDP بسیار پایین ($\approx 3-5$ درصد) است که بیانگر بازار بیمه کم‌عمق و نقش محدود این صنعت در اقتصاد کلان است.

جدول ۶. نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به GDP در آسیا (ترکیبی از توسعه‌یافته و در حال توسعه)

کشور	نسبت دارایی (سرمایه‌گذاری) شرکت‌های بیمه به GDP (درصد)	توضیح
تایوان	۱۶۲/۷۲	توسعه‌یافته
ژاپن	۸۰/۲	توسعه‌یافته
کره جنوبی	۷۳/۶۱	توسعه‌یافته
سنگاپور	۶۳/۷۳	توسعه‌یافته
چین	۲۲/۷۴	در حال توسعه پیشرفته
مالزی	۲۲/۲۲	در حال توسعه
مغولستان	۱/۰۴	در حال توسعه ضعیف

ملاحظه می‌شود که حتی در بین کشورهای یک منطقه، تفاوت شدید وجود دارد:

- کشورهایی مانند تایوان، ژاپن، کره و سنگاپور - که ساختارهای بازار بیمه توسعه‌یافته دارند - نسبت‌های بسیار بالایی دارند؛
- چین و مالزی نسبت‌های متوسط دارند؛
- مغولستان یکی از پایین‌ترین نسبت‌ها را در جهان دارد.

این نشان می‌دهد که سطح توسعه اقتصادی و ساختار بازار مالی ارتباط مستقیم با عمق سرمایه‌گذاری بیمه‌گران دارد.

قابل توجه که، در مسیر بررسی نهادهای ناظر ملی و منابع تخصصی بین‌المللی، منابعی نظیر IAIS، EIOPA، NAIC، APRA، BOJ و Swiss Re sigma عمدتاً داده‌های حق بیمه تولیدی، ارزش در معرض خطر، ادعاهای خسارت، ترازنامه، سودآوری و روندهای سرمایه‌گذاری را منتشر می‌کنند. با این حال، شاخص مستقیم و عمومی نسبت دارایی یا سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه به GDP به تفکیک زندگی و غیر زندگی در این منابع به‌ندرت به‌صورت صریح در دسترس است. در میان این منابع، Swiss Re sigma و EIOPA نزدیک‌ترین شواهد را درباره ساختار سرمایه‌گذاری و دارایی بیمه‌گران ارائه می‌کنند، اما این نسبت صراحتاً در گزارشات منتشر شده و در دسترس یافت نشد.

بخش چهارم:
جمع‌بندی و توصیه‌های سیاستی

۴-۱- مقدمه

تحلیل داده‌های بین‌المللی نشان داد که نسبت سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های بیمه به GDP در کشورهای توسعه‌یافته به‌طور قابل توجهی بیشتر از کشورهای در حال توسعه است و این نشانه عمق بالای بازارهای بیمه و مشارکت فعال بیمه‌گران در تأمین مالی اقتصاد است. از سوی دیگر، در کشورهای در حال توسعه بخش بیمه هنوز سهم نسبتاً کمی از اقتصاد را تشکیل می‌دهد و به همان نسبت، در رشد اقتصادی و سرمایه‌گذاری بلندمدت کمتر مشارکت دارد.

سه گزارش جهانی مسیر تحولات صنعت بیمه برای سال‌های اخیر و پیش‌بینی آینده را ارائه می‌دهند و ضمن بررسی عملکرد صنعت، ریسک‌ها، فرصت‌ها و محورهای سیاستی را نیز برای سیاست‌گذاران و ناظران مشخص می‌کنند:

- OECD بر اهمیت داده‌های مقایسه‌ای، عملکرد سرمایه‌گذاری و ریسک‌های آتی تأکید دارد.
- گزارش Allianz Research رشد جهانی و نیاز به پشتیبانی سیاستی برای استفاده از ظرفیت بیمه در توسعه اقتصادی و دستیابی به اهداف توسعه پایدار (SDG) را برجسته می‌کند.
- IAIS نقش چارچوب نظارتی قوی و توجه به ریسک‌های نوظهور و مدیریت دارایی‌ها را به‌عنوان اولویت‌های سیاستی مطرح می‌کند.

۴-۲- توصیه‌های سیاستی کلان

الف) بهبود داده‌ها و شفافیت بازار

- تقویت ظرفیت آماری و گزارش‌دهی: OECD تأکید می‌کند که جمع‌آوری و انتشار داده‌های دقیق در سطح ملی و بین‌المللی، پایه تصمیم‌گیری سیاستی مؤثر است. داده‌های قابل‌مقایسه درباره دارایی‌های بیمه، پرتفوی سرمایه‌گذاری، بازده سرمایه‌گذاری و ریسک‌ها باید به‌طور منظم منتشر شود تا سیاست‌گذاران بتوانند روندهای جهانی را پیگیری کنند.
- به‌کارگیری شاخص‌های سرمایه‌گذاری: گزارش OECD بخش سرمایه‌گذاری‌ها، بازده و ساختار دارایی‌ها را پوشش می‌دهد، اما توصیه می‌کند که کشورها شاخص‌های مشروح‌تری برای تحلیل سرمایه‌گذاری بیمه توسعه دهند تا شکاف با کشورهای پیشرفته بهتر تحلیل شود.
- سیاست‌گذاری پیشنهادی برای شرکت‌های بیمه در ایران و کشورهای در حال توسعه: ایجاد واحدهای تحلیل داده در نهاد ناظر بیمه و انتشار گزارش‌های سرمایه‌گذاری سالانه که شامل جزئیات توزیع دارایی، بازده و مدیریت ریسک باشد.

ب) حمایت از سرمایه‌گذاری‌های پایدار و توسعه بازار

- ترکیب بیمه و توسعه پایدار: بر اساس تحلیل‌های Allianz، کشورهای با نفوذ بیشتر بیمه در اقتصاد، به شاخص‌های توسعه پایدار (SDG) نزدیک‌تر هستند و بیمه می‌تواند نقش تسهیل‌کننده در توسعه به‌ویژه در پروژه‌های زیربنایی و سرمایه‌گذاری‌های بلندمدت ایفا کند.
- چارچوب‌های تشویقی برای سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در پروژه‌های مولد: Allianz پیشنهاد می‌کند سیاست‌گذاران می‌توانند با اعمال چارچوب‌های نظارتی مناسب، مشوق‌های مالیاتی، تضمین‌های سرمایه‌گذاری و مشارکت‌های دولت و بخش خصوصی منابع بیشتری از بیمه‌گران را به بخش‌های استراتژیک هدایت کنند.
- سیاست‌گذاری پیشنهادی برای شرکت‌های بیمه در ایران: توسعه ابزارهای مشوق مالیاتی برای سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در پروژه‌های عمرانی و زیرساختی مانند شهرسازی، انرژی‌های تجدیدپذیر و حمل‌ونقل، می‌تواند سهم دارایی‌های بیمه‌گران در GDP را افزایش دهد.

ج) تقویت نظارت، مدیریت ریسک و ثبات مالی

- تقویت چارچوب نظارتی و نظارت بر سرمایه‌گذاری‌ها: IAIS اشاره می‌کند که نظارت مؤثر، ارزیابی ریسک‌ها، و ارزیابی سرمایه و نقدینگی، از اولویت‌های حیاتی برای پایداری صنعت بیمه هستند. این شامل راهنمایی‌ها برای مدیریت پرتفوی، انواع ریسک‌ها و همگرایی نظارتی بین کشورهاست.
- پاسخ به ریسک‌های نوظهور: IAIS بر اهمیت توجه به ریسک‌های سیستمیک، تأثیر شکاف‌های ژئواقتصادی، و نیاز به همکاری بین‌المللی برای ایجاد چارچوب‌های نظارتی هماهنگ و پیشرفته تأکید می‌کند.
- سیاست‌گذاری پیشنهادی: ایجاد چارچوب‌های مدیریت ریسک سرمایه‌گذاری بیمه‌گران که شامل ارزیابی مستمر ریسک نقدشوندگی، تطابق دارایی‌ها و بدهی‌ها، و تحلیل سناریوهای استرس مالی باشد. همچنین توسعه همکاری نظارتی با نهادهای بین‌المللی برای همگامی با استانداردهای جهانی توصیه می‌شود.

۴-۳- توصیه‌های عملی برای کشورها

الف) کشورهای در حال توسعه

- تقویت بازار سرمایه: با توسعه ابزارهای مالی بلندمدت و افزایش نقدشوندگی بازار بدهی و اوراق شرکتی، بیمه‌گران تشویق به سرمایه‌گذاری گسترده‌تر می‌شوند.
- اصلاح مقررات سرمایه‌گذاری: کاهش محدودیت‌های دستوری بدون افزایش ریسک سیستمیک، به‌طوری‌که بیمه‌گران بتوانند در اوراق، پروژه‌های زیربنایی و دارایی‌های مولد اقتصادی سرمایه‌گذاری کنند.

- افزایش شفافیت و انتشار داده: انتشار گزارش‌های دوره‌ای در مورد پرتفوی سرمایه‌گذاری بیمه‌گران و بازده آنها.

(ب) کشورهای توسعه یافته

- پشتیبانی از نوآوری‌های بیمه‌ای: از جمله محصولات مالی جدید، سرمایه‌گذاری در فناوری‌های مالی و زیرساخت‌های مالی دیجیتال برای بهبود مدیریت سرمایه.
- حمایت از سرمایه‌گذاری در پروژه‌های بلندمدت پایدار: از جمله انرژی‌های تجدیدپذیر، مقاوم‌سازی زیرساخت‌ها در برابر تغییرات اقلیمی و پروژه‌های توسعه‌ای با بازده اجتماعی بالا.

۴-۴- پیامدهای سیاستی کلیدی

افزایش سهم سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران در GDP در بلندمدت می‌تواند به افزایش ثبات مالی، رشد اقتصادی، تقویت مدیریت ریسک اقتصاد کلان و توسعه بازار سرمایه کمک کند. همچنین هماهنگی بین سیاست‌های نظارتی، تشویقی و توسعه‌ای منجر به بهره‌برداری بهتر از ظرفیت بیمه در توسعه اقتصادی می‌شود. تمرکز بر داده، شفافیت و مدیریت ریسک مدرن نیز باعث افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران و کاهش آسیب‌پذیری صنعت بیمه نسبت به شوک‌ها خواهد شد.

۴-۵- پیشنهاد‌های سیاستی و اجرایی برای توسعه نقش سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در اقتصاد ایران

بررسی تجربیات کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه نشان می‌دهد افزایش سهم سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در اقتصاد مستلزم مجموعه‌ای از اصلاحات نهادی، مقرراتی، مالی و عملیاتی است. بر این اساس، پیشنهاد‌های سیاستی زیر به ترتیب اولویت ارائه می‌شود.

الف) توسعه بیمه‌های زندگی و بازنشستگی تکمیلی

بررسی کشورهای توسعه یافته نشان می‌دهد بخش عمده دارایی‌های صنعت بیمه از محل بیمه‌های زندگی، مستمری و بازنشستگی تشکیل می‌شود. در ایران سهم بیمه‌های زندگی از پرتفوی صنعت بیمه همچنان محدود بوده و این موضوع ظرفیت تشکیل سرمایه بلندمدت را کاهش داده است. در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- طراحی مشوق‌های مالیاتی برای بیمه‌های عمر و مستمری
- توسعه محصولات یونیت لینک (Unit Linked)
- گسترش بیمه‌های بازنشستگی تکمیلی توسط شرکت‌های بیمه
- مشارکت صنعت بیمه در اصلاح نظام بازنشستگی کشور

• توسعه بیمه‌های عمر گروهی برای کارکنان دولت و شرکت‌های بزرگ.

در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل بیمه مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان امور مالیاتی و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی خواهد بود.

این اقدامات می‌تواند در افق زمانی کوتاه‌مدت تا میان‌مدت (۱ تا ۵ سال) برنامه‌ریزی شود که موجب افزایش منابع بلندمدت سرمایه‌گذاری و رشد سهم دارایی‌های بیمه‌ای از GDP خواهد شد.

(ب) اصلاح آیین‌نامه سرمایه‌گذاری مؤسسات بیمه (آیین‌نامه شماره ۱۰۴)

بررسی ساختار سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه نشان می‌دهد بخش قابل‌توجهی از منابع صنعت بیمه در سپرده‌های بانکی و دارایی‌های کم‌ریسک متمرکز شده است. این موضوع موجب کاهش نقش صنعت بیمه در تأمین مالی اقتصاد شده است.

در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- افزایش سقف سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی
 - توسعه سرمایه‌گذاری از طریق صندوق‌های پروژه
 - ایجاد امکان سرمایه‌گذاری در انرژی‌های تجدیدپذیر
 - بازنگری در محدودیت‌های سرمایه‌گذاری مبتنی بر ریسک
 - جایگزینی تدریجی محدودیت‌های دستوری با رویکرد نظارت مبتنی بر ریسک.
- در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل بیمه مرکزی، شورای عالی بیمه و سازمان بورس و اوراق بهادار خواهد بود.

این اقدامات می‌تواند در افق زمانی ۱ تا ۳ سال برنامه‌ریزی شود که موجب افزایش بازدهی سرمایه‌گذاری‌ها و ارتقای نقش صنعت بیمه در تأمین مالی پروژه‌های ملی خواهد شد.

(ج) توسعه بازار بدهی و ابزارهای مالی بلندمدت

یکی از دلایل پایین بودن نسبت دارایی شرکت‌های بیمه به GDP در کشورهای در حال توسعه، کمبود ابزارهای مالی بلندمدت برای سرمایه‌گذاری است.

در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- توسعه اوراق بدهی بلندمدت ۱۰ تا ۳۰ ساله
- انتشار اوراق زیرساختی
- طراحی اوراق سبز (Green Bonds)
- طراحی اوراق تأمین مالی پروژه‌های انرژی و حمل‌ونقل
- توسعه بازار رهن ثانویه.

در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل وزارت اقتصاد، سازمان بورس و بانک مرکزی خواهند بود.

این اقدامات می‌تواند در افق زمانی ۳ تا ۵ سال برنامه‌ریزی شود که موجب ایجاد فرصت‌های سرمایه‌گذاری پایدار برای شرکت‌های بیمه و افزایش عمق بازار سرمایه خواهد شد.

د) استقرار نظام مدیریت دارایی و بدهی (ALM)

در بسیاری از شرکت‌های بیمه، تصمیمات سرمایه‌گذاری مستقل از ساختار تعهدات اتخاذ می‌شود که می‌تواند منجر به ریسک نقدینگی و عدم تطابق زمانی دارایی‌ها و بدهی‌ها گردد. در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- استقرار کمیته‌های مدیریت دارایی و بدهی
- تدوین مدل‌های سنجش شکاف نقدینگی
- اجرای آزمون‌های تنش (Stress Testing)
- توسعه چارچوب‌های سرمایه مبتنی بر ریسک.

در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل شرکت‌های بیمه و بیمه مرکزی خواهند بود.

این اقدامات می‌تواند در افق زمانی ۱ تا ۳ سال برنامه‌ریزی شود که موجب افزایش پایداری مالی و بهبود کیفیت سرمایه‌گذاری‌های صنعت بیمه خواهد شد.

ه) توسعه سرمایه‌گذاری صنعت بیمه در پروژه‌های ملی و زیرساختی

در کشورهای توسعه‌یافته، شرکت‌های بیمه از مهم‌ترین تأمین‌کنندگان مالی پروژه‌های زیرساختی محسوب می‌شوند.

در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- سرمایه‌گذاری در پروژه‌های حمل‌ونقل
- سرمایه‌گذاری در نیروگاه‌های تجدیدپذیر
- مشارکت در پروژه‌های آب و فاضلاب
- سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های سلامت و درمان
- استفاده از صندوق‌های پروژه و شرکت‌های پروژه‌محور.

در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل وزارت نیرو، وزارت راه و شهرسازی، سازمان برنامه و بودجه و بیمه مرکزی خواهند بود.

این اقدامات می‌تواند در افق زمانی ۳ تا ۱۰ سال برنامه‌ریزی شود که موجب افزایش رشد اقتصادی، اشتغال و توسعه پایدار خواهد شد.

و) توسعه شفافیت، داده‌های آماری و گزارشگری سرمایه‌گذاری

فقدان داده‌های تفصیلی و قابل مقایسه درباره سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه، فرآیند سیاست‌گذاری را با محدودیت مواجه می‌کند.

در این خصوص، اقدامات زیر پیشنهاد می‌شود:

- انتشار سالانه گزارش سرمایه‌گذاری صنعت بیمه
- ایجاد پایگاه داده جامع سرمایه‌گذاری بیمه‌گران
- انتشار شاخص‌های بازدهی سرمایه‌گذاری
- استانداردسازی گزارشگری بر مبنای استانداردهای بین‌المللی.

در اجرای این اقدامات، نهادهای مسئول شامل بیمه مرکزی و پژوهشکده بیمه خواهند بود. این اقدامات می‌تواند در افق زمانی ۱ تا ۲ سال برنامه‌ریزی شود که موجب بهبود کیفیت سیاست‌گذاری، افزایش شفافیت و ارتقای اعتماد سرمایه‌گذاران خواهد شد. با توجه به توضیحات فوق، جمع‌بندی اولویت‌های پیشنهادی و اهمیت آن‌ها به شرح جدول ۷ ارائه شده است.

جدول ۷. اقدامات اولویت‌دار برای توسعه نقش سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در اقتصاد ایران

رتبه	پیشنهاد	اهمیت
۱	توسعه بیمه‌های زندگی و بازنشستگی	بسیار بالا
۲	اصلاح آیین‌نامه ۱۰۴ سرمایه‌گذاری	بسیار بالا
۳	توسعه بازار بدهی بلندمدت	بالا
۴	استقرار نظام ALM	بالا
۵	سرمایه‌گذاری در پروژه‌های زیرساختی	متوسط تا بالا
۶	توسعه شفافیت و داده‌های آماری	متوسط

لازم به ذکر است که؛ سند تنظیم‌گری در حوزه سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه در ایران، آیین‌نامه شمار ۱۰۴ مصوب شورای عالی بیمه است که ضوابط و نصاب‌های سرمایه‌گذاری منابع بیمه‌گران در ابزارها و صنایع مختلف را تبیین می‌کند. بر این اساس، پیشنهادهای سیاستی برای شرکت‌های بیمه مبتنی بر آیین‌نامه ۱۰۴ عبارتند از:

۱) حرکت به سمت مدیریت سرمایه‌گذاری مبتنی بر توانگری مالی

شرکت‌های بیمه باید سیاست‌های سرمایه‌گذاری خود را به‌صورت مستقیم با سطح توانگری مالی و نسبت کفایت سرمایه خود پیوند دهند. به‌ویژه برای مؤسسات بیمه با سطح توانگری ۳ یا پایین‌تر، لازم است محدودیت‌های سخت‌گیرانه‌تری در ترکیب دارایی‌ها، ورود به ابزارهای پرریسک و تعهدپذیری‌های سرمایه‌گذاری اعمال شود.

در این خصوص، استقرار نظام طبقه‌بندی سرمایه‌گذاری بر مبنای سطح توانگری، به‌گونه‌ای که دامنه مجاز دارایی‌ها برای شرکت‌های ضعیف‌تر محدودتر و نظارت بر آن‌ها تشدید شود پیشنهاد می‌گردد.

۲) اولویت دادن به دارایی‌های منطبق با تعهدات بیمه‌ای

با توجه به ماهیت بلندمدت تعهدات بیمه‌ای، سبد سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه باید به سمت دارایی‌هایی هدایت شود که از نظر سررسید، نقدشوندگی و ریسک، با ماهیت تعهدات بیمه‌ای سازگار باشند. لذا شرکت‌های بیمه باید مکلف شوند «تطابق دارایی و بدهی» را به‌عنوان اصل محوری در سیاست سرمایه‌گذاری خود لحاظ کنند و در گزارش‌های دوره‌ای به بیمه مرکزی ارائه دهند.

۳) کنترل سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت و هزینه‌های غیرمولد

بر اساس آیین‌نامه ۱۰۴، سقف ۵۰ درصد حقوق صاحبان سهام برای تأمین دارایی‌های ثابت مورد نیاز فعالیت اصلی تعیین شده است. این حکم باید به‌عنوان یک ابزار مهار انجماد منابع و جلوگیری از حبس سرمایه در دارایی‌های غیرمولد حفظ و تقویت شود.

پیشنهاد می‌شود هرگونه سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت، توسعه شعب، املاک و تجهیزات باید با ارزیابی هزینه-فایده و در چارچوب برنامه مصوب سرمایه‌گذاری انجام شود و از تبدیل شرکت بیمه به بنگاه دارایی‌محور جلوگیری گردد.

۴) محدودسازی استفاده از سهام خودی^۱ و دارایی‌های وثیقه‌ای

بازخرید سهام خود شرکت و نیز توثیق یا ترهین دارایی‌ها، در صورت نبود کنترل، می‌تواند موجب افزایش ریسک نقدینگی و کاهش کیفیت سرمایه شود. آیین‌نامه ۱۰۴ برای این موارد سقف ۱۰ درصدی تعیین کرده و مازاد آن را منوط به موافقت بیمه مرکزی کرده است.

بر این اساس، بازخرید سهام، وثیقه‌گذاری دارایی‌ها و معاملات مشابه باید صرفاً در موارد استثنایی و با تأیید نهاد ناظر مجاز باشد و شرکت‌ها ملزم به افشای هدف، مدت و ریسک این اقدامات شوند.

۵) منع سرایت ریسک از طریق شرکت‌های تابعه و فرعی

طبق متن آیین‌نامه، توثیق، ترهین و تأمین دارایی‌های مؤسسه بیمه برای سایر شرکت‌ها، اعم از تابعه و فرعی، ممنوع است. این حکم باید به‌عنوان یکی از اصول بنیادین جلوگیری از سرایت ریسک در گروه‌های بیمه‌ای تقویت شود.

لذا هرگونه انتقال منابع، تضمین متقابل یا استفاده از دارایی‌های شرکت بیمه برای تعهدات شرکت‌های وابسته بایستی ممنوع باقی بماند و تخلف از آن با ضمانت اجرای روشن و بازدارنده مواجه شود.

۶) توسعه سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مولد و بازار سرمایه

در چارچوب محدودیت‌های احتیاطی، شرکت‌های بیمه باید به سمت سرمایه‌گذاری در ابزارهای مولد، شفاف و قابل پایش در بازار سرمایه هدایت شوند. این امر به افزایش نقش صنعت بیمه در تأمین مالی اقتصاد ملی کمک می‌کند.

^۱ Treasury Shares

در این راستا، نهاد ناظر می‌تواند فهرست ابزارهای مجاز سرمایه‌گذاری را به‌صورت پویا به‌روزرسانی کند و برای ابزارهای سازگار با توسعه ملی، مشوق‌های نظارتی و سرمایه‌گذاری در نظر گیرد.

۷) طراحی نظام گزارشگری و افشای عمومی دقیق‌تر

برای نظارت اثربخش بر اجرای آیین‌نامه ۱۰۴، صرف وجود سقف‌ها کافی نیست؛ بلکه گزارشگری شفاف و به‌موقع از ترکیب پرتفوی، تمرکز ریسک، دارایی‌های ثابت، وثایق، و سرمایه‌گذاری‌های وابسته ضروری است. شرکت‌های بیمه باید موظف شوند گزارش‌های فصلی استاندارد درباره ترکیب سرمایه‌گذاری، رعایت سقف‌های آیین‌نامه‌ای و انحرافات احتمالی ارائه کنند.

۸) تقویت نظارت مبتنی بر ریسک

سند تنظیم‌گر سرمایه‌گذاری صنعت بیمه ایران (آیین‌نامه ۱۰۴) باید از نظارت صرفاً قاعده‌محور به سمت نظارت مبتنی بر ریسک حرکت کند. در این رویکرد، نهاد ناظر نه‌فقط بر رعایت سقف‌ها، بلکه بر کیفیت دارایی‌ها، نقدشوندگی، تمرکز، همبستگی ریسک‌ها و اثر آن بر توانگری مالی نظارت می‌کند.

بیمه مرکزی باید برای شرکت‌های بیمه، چارچوب امتیازدهی ریسک سرمایه‌گذاری طراحی کرده و محدودیت‌ها را متناسب با سطح ریسک هر شرکت تنظیم نماید.

۹) استفاده از ظرفیت شرکت‌های بیمه در پروژه‌های اولویت‌دار ملی

با توجه به تأکید دولت بر نقش‌آفرینی صنعت بیمه در بازسازی کشور و پروژه‌های اولویت‌دار، لازم است بسترهای مقرراتی برای مشارکت ایمن شرکت‌های بیمه در این حوزه‌ها فراهم شود. پروژه‌های دارای پشتوانه مناسب، بازدهی روشن و ریسک کنترل‌شده می‌توانند در قالب ابزارهای بازار سرمایه یا صندوق‌های تخصصی، مقصد سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه قرار گیرند.

۱۰) بازنگری دوره‌ای در آیین‌نامه متناسب با تحولات بازار

آیین‌نامه سرمایه‌گذاری باید متناسب با تحول ابزارهای مالی، رشد بازار سرمایه، و تغییرات محیط اقتصاد کلان به‌صورت دوره‌ای بازنگری شود تا هم از انجماد مقررات جلوگیری شود و هم از انحراف منابع بیمه‌ای.

در مجموع آنکه، با توجه به الزامات آیین‌نامه ۱۰۴ شورای عالی بیمه و با در نظر گرفتن جهت‌گیری‌های این سند، سیاست‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های بیمه باید بر پایه احتیاط، شفافیت، تناسب با تعهدات بیمه‌ای و تقویت نقش توسعه‌ای صنعت تنظیم شود. در این چارچوب، محدودسازی سرمایه‌گذاری در دارایی‌های ثابت، کنترل بازخرید سهام خودی، منع استفاده از دارایی‌های بیمه‌گر برای شرکت‌های وابسته، و اعمال نظارت تشدیدشده بر شرکت‌های دارای توانگری پایین، از ارکان اصلی سیاست‌گذاری است.

همچنین، لازم است شرکت‌های بیمه به سمت سرمایه‌گذاری در دارایی‌های مولد، نقدشونده و هم‌راستا با نیازهای توسعه‌ای اقتصاد ملی هدایت شوند. توسعه گزارشگری شفاف، استقرار نظارت مبتنی بر ریسک، و بازنگری دوره‌ای مقررات سرمایه‌گذاری، می‌تواند ضمن صیانت از حقوق بیمه‌گذاران، به افزایش سهم صنعت

بیمه در تأمین مالی و سرمایه‌گذاری‌های ملی کمک کند. در نهایت، نقش‌آفرینی شرکت‌های بیمه در پروژه‌های اولویت‌دار کشور باید در چارچوب ابزارهای مالی ایمن، شفاف و سازگار با اصول احتیاطی تسهیل شود.

۴-۶- چشم‌انداز ۲۰۲۶ و محرک‌های تحول‌آفرین در انباشت سرمایه بیمه‌ای

در سال ۲۰۲۶، صنعت بیمه دیگر صرفاً یک نهاد انتقال ریسک نیست، بلکه به عنوان یک «موتور رشد دارایی» در حال بازتعریف است. شکاف تاریخی میان کشورهای توسعه‌یافته و در حال توسعه در نسبت دارایی به GDP، تحت تأثیر سه نیروی پیشران در حال تغییر است.

الف) انقلاب دیجیتال و شمول مالی^۱

فناوری‌های نوظهور تنها ابزاری برای فروش نیستند، بلکه سازوکارهای جدیدی برای جمع‌آوری نقدینگی خرد فراهم کرده‌اند.

- کاهش بهای تمام شده خدمات: در کشورهای در حال توسعه، هزینه‌های توزیع سنتی بیمه، مانع ورود دهک‌های پایین به حوزه خدمات بیمه‌های بازرگانی است. پلتفرم‌های دیجیتال با کاهش این هزینه، امکان عرضه بیمه‌های خرد^۲ را فراهم کرده‌اند. این یعنی ورود جریان‌های پولی جدید به ذخایر فنی شرکت‌ها.
- بیمه‌های مبتنی بر داده: با استفاده از اینترنت اشیا (IoT) در بیمه‌های خودرو و سلامت، حق بیمه‌ها به جای نرخ‌های ثابت، بر اساس رفتار واقعی تعیین می‌شوند. این دقت در نرخ‌گذاری، سودآوری بیمه‌گری را بالا برده و حجم سرمایه‌گذاری‌های قابل دسترس را افزایش می‌دهد.
- بلاک‌چین و قراردادهای هوشمند: حذف واسطه‌ها و سرعت بخشیدن به فرآیند پرداخت خسارت، اعتماد عمومی را در بازارهای نوظهور افزایش داده و تمایل به نگهداری دارایی در قالب بیمه‌های پس‌اندازی را جایگزین خرید دارایی‌های فیزیکی (مثل طلا) می‌کند.

ب) بمب ساعتی جمعیتی و پارادایم مستمری‌بگیران

تغییرات جمعیتی در سال ۲۰۲۶ به نقطه‌ای بحرانی رسیده است که مستقیماً بر حجم دارایی‌های بیمه‌ای اثر می‌گذارد.

- انتقال از سیستم‌های عمومی به خصوصی: بسیاری از کشورهای در حال توسعه (مانند ویتنام، برزیل و ترکیه) با بحران ورشکستگی صندوق‌های بازنشستگی دولتی روبه‌رو هستند. این امر منجر به تغییر سیاست‌های کلان به سمت «بیمه‌های مستمری تکمیلی» شده است. در نتیجه، نسبت دارایی‌های بیمه عمر به در این کشورها رشد جهشی را تجربه می‌کند.

^۱ Financial Inclusion

^۲ Microinsurance

- بازارهای نوظهور آسیا (مورد خاص چین): با پیر شدن سریع جمعیت در شرق آسیا، انباشت دارایی در بیمه‌های زندگی به‌عنوان ابزار اصلی تأمین مالی دوران پیری، نرخ رشد سالانه دو رقمی را ثبت کرده است. این دارایی‌ها به‌دلیل ماهیت بلندمدت، عمدتاً در پروژه‌های زیرساختی و اوراق قرضه ملی سرمایه‌گذاری می‌شوند که مستقیماً بر انباشت دارایی اثر مثبت دارد.

ج) گذار به استانداردهای نوین

شفافیت محاسباتی، زبان مشترکی برای جذب سرمایه بین‌المللی ایجاد کرده است.

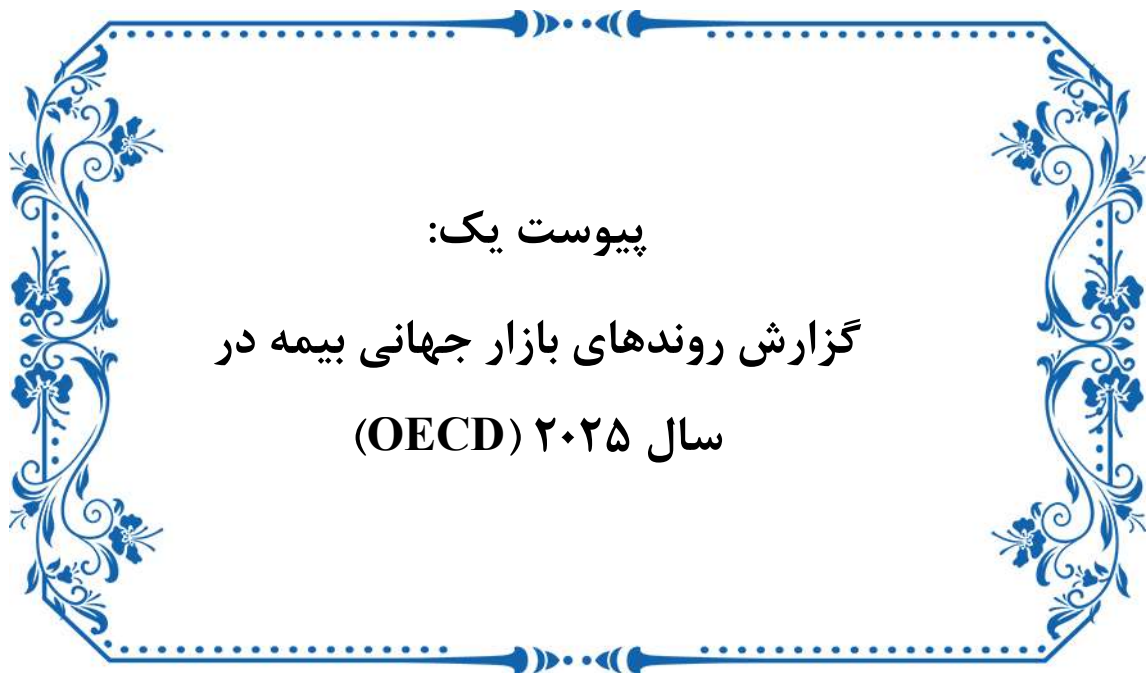
- استاندارد ۱۷ IFRS: این استاندارد که بر نحوه گزارشگری قراردادهای بیمه نظارت دارد، در سال ۲۰۲۶ به پختگی کامل رسیده است. جداسازی بخش سرمایه‌گذاری از بخش بیمه‌ای در صورت‌های مالی، باعث می‌شود تحلیلگران بازار سرمایه درک دقیق‌تری از سودآوری واقعی دارایی‌ها داشته باشند. این شفافیت، رتبه اعتباری شرکت‌ها را ارتقا داده و هزینه تأمین مالی را کاهش می‌دهد.
- چارچوب‌های توانگری مالی: کشورهای در حال توسعه با الگوبرداری از این مدل، به سمت "سرمایه مبتنی بر ریسک" حرکت کرده‌اند. این رویکرد، شرکت‌ها را مجبور می‌کند سبد دارایی‌های خود را متنوع کنند. خروج از تمرکز بر سپرده‌های بانکی و ورود به بازار سهام و اوراق مشارکت، باعث افزایش بازدهی سرمایه‌گذاری‌ها و در نتیجه رشد نسبت دارایی به می‌شود.
- جذب سرمایه‌گذاری خارجی: شفافیت ناشی از این استانداردها، ترس سرمایه‌گذاران نهادی بزرگ جهانی (مانند صندوق‌های بازنشستگی) را برای ورود به بازار بیمه کشورهای در حال توسعه از بین برده است.

۴-۷- چالش‌های پیش‌رو در افق ۲۰۲۶

علیرغم چشم‌انداز مثبت، موانعی وجود دارد که می‌تواند این رشد را کند کند:

- تورم جهانی: تورم بالا در برخی مناطق همچنان نرخ بهره واقعی سرمایه‌گذاری‌های بیمه را تهدید می‌کند.
- ریسک‌های سایبری: وابستگی شدید به فناوری، شرکت‌های بیمه را در معرض حملات سایبری قرار داده که می‌تواند منجر به خروج ناگهانی نقدینگی شود.

پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۲۰۲۶، فاصله میان نسبت سرمایه‌گذاری به GDP در کشورهای در حال توسعه و توسعه‌یافته حدود ۱۵ تا ۲۰ درصد کاهش یابد. این رشد نه از طریق افزایش قیمت‌ها، بلکه از طریق عمق‌بخشی به بازار و تبدیل شدن صنعت بیمه به یکی از ستون‌های اصلی اقتصاد پایدار محقق خواهد شد.

محیط کلان‌اقتصادی سال ۲۰۲۴ که با تورم پایین‌تر اما همچنان پایدار، کاهش تدریجی نرخ‌های بهره از سطوح بالا و همچنین وقوع حوادث فاجعه‌آمیز شدید در تعدادی از کشورها همراه بود، بر بازارهای بیمه اثر گذاشت. در چنین بستری، نسخه ۲۰۲۵ گزارش «روندهای جهانی بازار بیمه» به بررسی عملکرد کلی و وضعیت سلامت صنعت بیمه در سال ۲۰۲۴ می‌پردازد.

این گزارش ابتدا تغییرات نرخ نفوذ بیمه را بررسی می‌کند، سپس روندهای حق‌بیمه و خسارت‌ها در سال ۲۰۲۴ را تحلیل کرده و عملکرد بیمه‌گری در بخش بیمه‌های غیرزندگی را مورد بررسی قرار می‌دهد. همچنین روندهای حق‌بیمه و پرداخت‌های بیمه‌های زندگی تحلیل می‌شود. علاوه‌براین، گزارش به عملکرد سرمایه‌گذاری و سودآوری شرکت‌های بیمه غیرزندگی، زندگی و ترکیبی می‌پردازد و در نهایت، برخی ریسک‌های کلیدی پیش‌روی بخش بیمه در آینده را از منظر نهادهای ناظر ملی تشریح می‌کند.

افزایش نفوذ بیمه در سال ۲۰۲۴، اما همچنان پایین‌تر از سطوح گذشته؛ بازتاب‌دهنده روندهای بیمه‌های زندگی نفوذ کل بیمه، که به‌عنوان نسبت کل حق‌بیمه ناخالص صادره به تولید ناخالص داخلی (GDP) تعریف می‌شود، در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت. با وجود این افزایش، نفوذ کل بیمه همچنان پایین‌تر از سطح آن در یک دهه گذشته باقی مانده است. افزایش سال ۲۰۲۴ پس از کاهش‌های متوالی سالانه از سال ۲۰۲۱ رخ داد. روند نزولی نفوذ بیمه و افزایش اخیر آن عمدتاً به بخش بیمه‌های زندگی مربوط می‌شود؛ به‌طوری‌که نفوذ بیمه‌های زندگی طی این دوره کاهش یافته، در حالی که نفوذ بیمه‌های غیرزندگی نسبتاً باثبات بوده است.

بهبود سودآوری بیمه‌گری در بخش غیرزندگی با رشد حق‌بیمه بیش از پرداخت خسارت

اگرچه رشد حق‌بیمه در بخش بیمه‌های غیرزندگی نسبت به سال ۲۰۲۳ کندتر شد، اما رشد حق‌بیمه از افزایش پرداخت‌های خسارت پیشی گرفت و در نتیجه، در سال ۲۰۲۴ تقریباً در تمامی حوزه‌های گزارش‌دهنده سود بیمه‌گری محقق شد.

بخش غیرزندگی به‌طور متوسط رشد ۸/۲ درصدی حق‌بیمه ناخالص صادره به‌صورت اسمی و ۴/۲ درصدی به‌صورت واقعی را ثبت کرد؛ در مقابل، پرداخت‌های خسارت ناخالص به‌طور متوسط ۷/۵ درصد به‌صورت اسمی و ۳/۵ درصد به‌صورت واقعی افزایش یافت.

نسبت ترکیبی - که یکی از شاخص‌های کلیدی سودآوری بیمه‌گری است - در تقریباً تمامی حوزه‌های گزارش‌دهنده کمتر از ۱۰۰ درصد بود. این نسبت در سال ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳ در ۷۲ درصد از حوزه‌های گزارش‌دهنده بهبود یافت. همچنین، بیمه‌گران اتکایی از عملکرد مثبت بیمه‌گری شرکت‌های بیمه غیرزندگی منتفع شدند.

فضای مساعد بازارهای مالی و افزایش تقاضا برای محصولات پس‌انداز بیمه عمر

محیط مطلوب در بازارهای مالی منجر به تحریک تقاضا برای محصولات پس‌اندازی بیمه عمر شد که نتیجه آن افزایش رشد حق بیمه‌ها بود. در سال ۲۰۲۴، حق بیمه‌های ناخالص در بخش بیمه عمر در تقریباً تمام حوزه‌های قضایی گزارش‌دهنده، از نظر اسمی افزایش یافت؛ این امر عمدتاً ناشی از فضای مساعد بازار سرمایه بود.

این گسترش گسترده باعث شد تا میانگین رشد اسمی حق بیمه در سال ۲۰۲۴ در میان مناطق گزارش‌دهنده به ۱۱/۹ درصد برسد که تقریباً دو برابر رشد ۶/۵ درصدی ثبت‌شده در سال ۲۰۲۳ است. در مقابل، پرداخت خسارت‌های ناخالص در بخش عمر به‌طور متوسط ۷/۵ درصد از نظر اسمی و ۳/۵ درصد از نظر واقعی افزایش یافت. این ارقام نشان‌دهنده کاهش قابل‌توجهی در روند کلی پرداخت خسارت نسبت به سال ۲۰۲۳ است؛ سالی که در آن پرداخت خسارت‌های ناخالص بخش عمر به‌طور متوسط شاهد افزایش ۱۰/۱ درصد اسمی و ۴/۶ درصد واقعی بود.

بهبود عملکرد سرمایه‌گذاری در صنعت بیمه

شرایط مساعد بازارهای مالی به بیمه‌گران اجازه داد تا عملکرد سرمایه‌گذاری خود را در سال ۲۰۲۴ ارتقا دهند. بیمه‌گران در ۷۱ درصد از مناطق گزارش‌دهنده در بخش عمر، ۷۱ درصد در بخش غیرزندگی و ۶۸ درصد در بخش ترکیبی، نرخ بازده سرمایه‌گذاری واقعی مثبتی را ثبت کردند. در مقایسه با سال ۲۰۲۳، سهم بیمه‌گرانی که به بازده سرمایه‌گذاری واقعی مثبت دست یافتند، در هر سه نوع فعالیت تجاری افزایش یافته است.

بهبود سودآوری بیمه‌گران در پی عملکرد مثبت در بیمه‌گری و سرمایه‌گذاری

بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ سودآوری کلی را ثبت کردند. این سودآوری بازتابی از ترکیب عملکرد بیمه‌گری (صدور بیمه) و سرمایه‌گذاری بود؛ در اکثر مناطق، این دو مؤلفه مثبت بودند و یکدیگر را تقویت کردند که منجر به نتایج کلی قدرتمندی شد. تنها در معدود کشورهایی، این دو بخش در جهت مخالف حرکت کرده و اثر یکدیگر را خنثی کردند. علاوه‌براین، سودآوری در سال ۲۰۲۴ به افزایش حقوق صاحبان سهام بیمه‌گران در اکثر حوزه‌های قضایی کمک کرد.

ریسک‌ها و آسیب‌پذیری‌های صنعت بیمه

دوسوم از نهادهای ملی گزارش‌دهنده، ریسک‌های کلان اقتصادی (مانند تورم و نوسانات نرخ بهره) و ریسک‌های حوادث غیرمترقبه را به‌عنوان اصلی‌ترین ریسک‌ها و نقاط آسیب‌پذیر صنعت بیمه خود ذکر کردند. همچنین، پاسخ‌دهندگان با فراوانی تقریباً مشابه، به ریسک‌های سایبری اشاره داشتند.

۱. ضریب نفوذ بیمه

این بخش به بررسی روند توسعه ضریب نفوذ بیمه در سال ۲۰۲۴ و طی دهه گذشته در حوزه‌های مختلف می‌پردازد. یافته‌ها نشان می‌دهد که ضریب نفوذ کل بیمه در سال ۲۰۲۴ پس از چند سال کاهش افزایش

یافته است، اما همچنان پایین‌تر از سطح آن در یک دهه قبل قرار دارد. این روند عمدتاً ناشی از ضریب نفوذ بیمه‌های زندگی است، زیرا ضریب نفوذ بیمه‌های غیرزندگی در طول دهه گذشته نسبتاً ثابت مانده است.

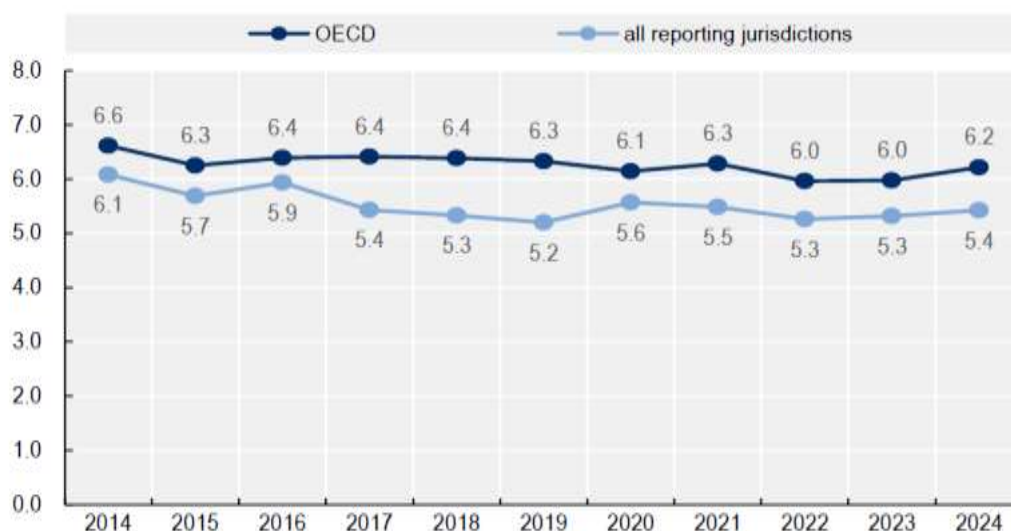
سطح ضریب نفوذ بیمه در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت، اما همچنان پایین‌تر از سطح ده سال قبل است. ضریب نفوذ کل بیمه که به‌صورت نسبت حق‌بیمه‌های ناخالص تولیدی در بیمه‌های مستقیم زندگی و غیرزندگی به تولید ناخالص داخلی (GDP) تعریف می‌شود، در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت.

این شاخص در سال ۲۰۲۴ به‌طور متوسط در کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی (OECD) برابر با ۶/۲ درصد بود که نسبت به ۶ درصد در سال ۲۰۲۳ افزایش نشان می‌دهد. همچنین در میان تمامی حوزه‌های گزارش‌دهنده، این نسبت به‌طور متوسط به ۵/۴ درصد در سال ۲۰۲۴ رسید، در حالی که در سال ۲۰۲۳ برابر با ۵/۳ درصد بود.

با این حال، ضریب نفوذ بیمه همچنان نسبت به ده سال قبل پایین‌تر است؛ به‌طوری‌که این شاخص برای کشورهای عضو OECD حدود ۰/۴ واحد درصد و برای کل حوزه‌های گزارش‌دهنده حدود ۰/۷ واحد درصد کمتر از سطح ده سال پیش است (نمودار ۱).

علاوه‌براین، افزایش نرخ نفوذ بیمه در سال ۲۰۲۴ تقریباً کاهش مشاهده‌شده در دوره ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ را جبران کرده است.

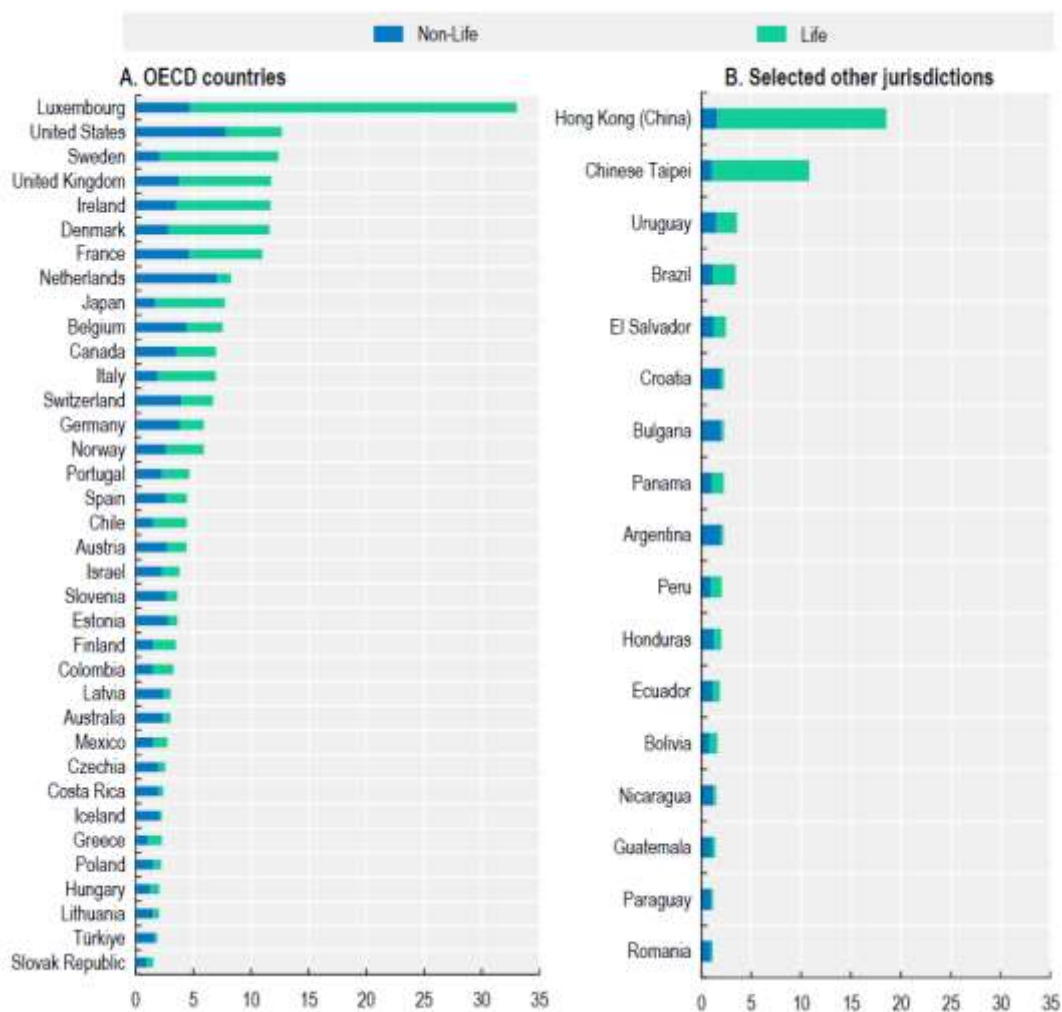
نمودار ۱. ضریب نفوذ بیمه، میانگین حوزه‌های گزارش‌دهنده، ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴ (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

منبع: آمارهای جهانی بیمه OECD (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

نرخ‌های ضریب نفوذ کل بیمه در برخی حوزه‌های قضایی پایین بوده و در میان کشورها تفاوت چشمگیری داشته است. این شاخص در سال ۲۰۲۴ در رومانی برابر با ۱/۱ درصد و در لوکزامبورگ برابر ۳۳ درصد بوده است (نمودار ۲). ضریب نفوذ بیمه به‌ویژه در برخی کشورهای آمریکای لاتین پایین است؛ از جمله پاراگوئه (۱/۲ درصد)، گواتمالا (۱/۴ درصد)، نیکاراگوئه (۱/۵ درصد) و بولیوی (۱/۶ درصد). ضریب نفوذ بیمه

همچنین به‌طور کلی در کشورهای آفریقایی پایین است، به‌جز آفریقای جنوبی و نامیبیا (Deloitte, ۲۰۲۴)، و نیز در منطقه خاورمیانه (SwissRe Institute, ۲۰۲۵). پایین بودن ضریب نفوذ بیمه، به‌ویژه در حوزه بیمه‌های غیرزندگی، می‌تواند نشان‌دهنده فقدان سطح مناسبی از حمایت مالی پایه برای اشخاص و بنگاه‌ها در برابر برخی ریسک‌هایی باشد که شرکت‌های بیمه قادر به پوشش آن‌ها هستند (OECD, ۲۰۲۴). اقتصادهای پیشرفته‌تر معمولاً دارای بخش بیمه بزرگ‌تری به‌عنوان سهمی از تولید ناخالص داخلی هستند. نمودار ۲. نرخ ضریب نفوذ بیمه به تفکیک حوزه‌های قضایی، بیمه‌های زندگی و غیرزندگی، سال ۲۰۲۴ (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

منبع: آمارهای جهانی بیمه OECD (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

در اکثریت کشورها، نرخ ضریب نفوذ بیمه‌های غیرزندگی بالاتر از بیمه‌های زندگی است. کشورهایی که دارای ضریب نفوذ بالای بیمه‌های زندگی هستند، معمولاً از ضریب نفوذ کل بیمه بالایی نیز برخوردارند (مانند دانمارک، فرانسه، ژاپن و بریتانیا). با این حال، کشورهایی مانند هلند و ایالات متحده با وجود برخورداری از ضریب نفوذ کل بیمه بالا و بخش بزرگ بیمه‌های زندگی، دارای نرخ نفوذ بالاتری در بخش بیمه‌های غیرزندگی هستند.

بیمه‌های زندگی محرک اصلی روندهای ضریب نفوذ کل بیمه بوده‌اند

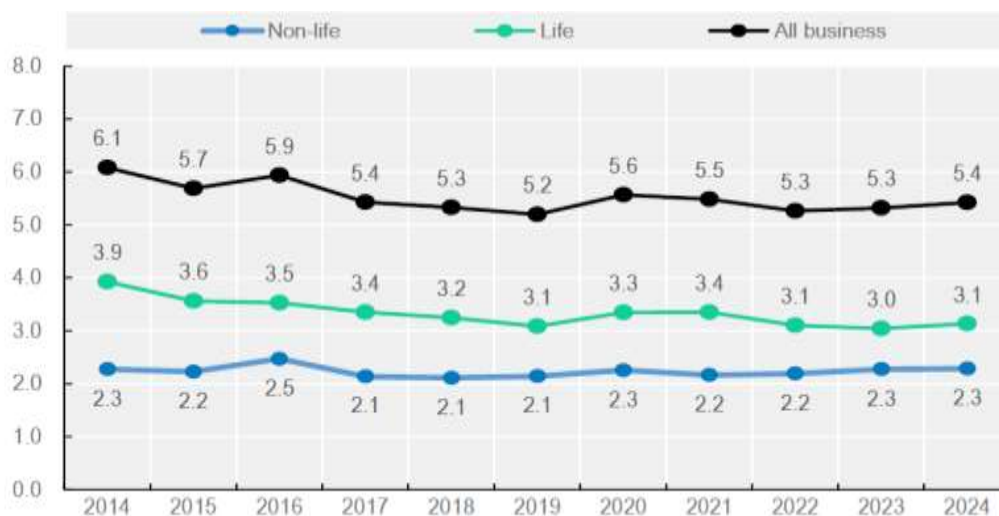
روند کلی نزولی ضریب نفوذ بیمه طی دهه گذشته عمدتاً ناشی از بخش بیمه‌های زندگی بوده است. در مقابل، ضریب نفوذ بیمه‌های غیرزندگی در این دوره ثبات بیشتری داشته و به‌طور متوسط در بازه ۲/۱ تا ۲/۵ درصد در نوسان بوده است (نمودار ۳).

همچنین روند کاهشی مشاهده‌شده در فاصله سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۲۳ نیز عمدتاً تحت تأثیر بخش بیمه‌های زندگی بوده است، زیرا میانگین ضریب نفوذ بیمه‌های زندگی در این دوره کاهش یافته است.

چندین عامل می‌تواند کاهش ضریب نفوذ بیمه‌های زندگی در سال‌های اخیر را توضیح دهد. برای مثال، نوسانات بازارهای مالی و رقابت محصولات بانکی، در سال ۲۰۲۲ تأثیر منفی بر بخش بیمه‌های زندگی گذاشت؛ به‌ویژه بر محصولات بیمه زندگی وابسته به شاخص‌های بازار (مانند محصولات یونیت‌لینک) (OECD, ۲۰۲۳). علاوه‌براین، رکود در بازارهای مسکن که در نتیجه افزایش نرخ‌های بهره با هدف مهار تورم بالا رخ داد، تقاضا برای بیمه‌های زندگی مرتبط با تسهیلات اعتباری^۱ را کاهش داد (OECD, ۲۰۲۴).

همچنین در بسیاری از حوزه‌های قضایی، رشد حق‌بیمه‌های زندگی همگام با رشد اسمی تولید ناخالص داخلی نبود؛ همان‌گونه که در سال ۲۰۲۳ و هم‌زمان با تورم بالا مشاهده شد. در سطح کشورها، انحراف‌هایی از این روند کلی وجود داشته است. برای مثال، طی دهه گذشته افزایش‌های قابل‌توجهی در ضریب نفوذ بیمه‌های زندگی در برخی حوزه‌ها مانند کانادا، هنگ‌کنگ، سوئد و اروگوئه مشاهده شده است. در مقابل، بیمه‌های غیرزندگی در حوزه‌هایی مانند لوکزامبورگ، بریتانیا و ایالات متحده رشد قابل‌توجهی داشته‌اند. ضریب نفوذ بیمه‌های زندگی در برخی کشورها مانند استرالیا، ایرلند، پرتغال و چین به‌طور معناداری کاهش یافته است (جداول A.A.۱ تا A.A.۳ در پیوست A).

نمودار ۳. نرخ‌های ضریب نفوذ بیمه (کل، زندگی و غیرزندگی)، ۲۰۱۴ تا ۲۰۲۴ (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

منبع: آمارهای جهانی بیمه OECD (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

^۱ Credit-related life insurance

عملکرد صدور در بخش بیمه‌های غیرزندگی

این بخش عملکرد بیمه‌گری بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. در این بخش، ابتدا رشد حق بیمه‌ها و پرداخت‌های ناخالص خسارت تحلیل می‌شود. سپس عملکرد بیمه‌گری شرکت‌های بیمه از طریق بررسی نسبت ترکیبی^۱ مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. یافته‌ها نشان می‌دهد که سودآوری بیمه‌گری در بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ تقویت شده است، زیرا حق بیمه‌ها همچنان سریع‌تر از خسارت‌ها رشد کرده‌اند. همچنین عملکرد بیمه‌گری بیمه‌گران اتکایی اصلی جهانی^۲ نیز بهبود یافته است.

رشد حق بیمه‌های غیرزندگی با وجود کند شدن، همچنان قابل توجه بود

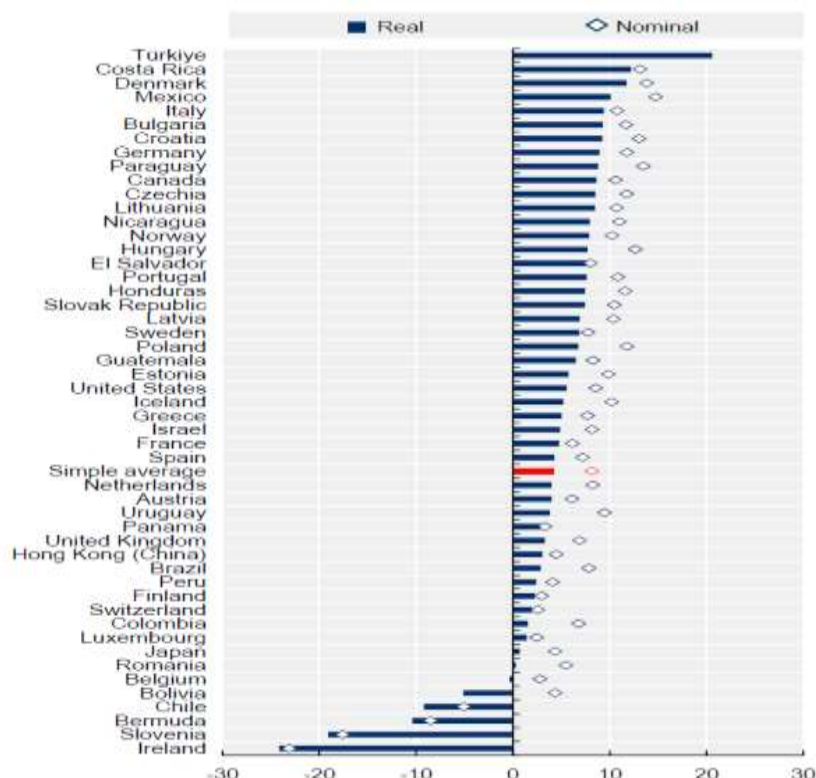
بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ همچنان شاهد رشد قابل توجه حق بیمه‌ها بود، اگرچه این رشد نسبت به سطح مشاهده‌شده در سال ۲۰۲۳ کاهش یافته است. حق بیمه‌های ناخالص تولیدی در بخش غیرزندگی در بیشتر حوزه‌های گزارش‌دهنده در سال ۲۰۲۴ هم به صورت اسمی و هم واقعی افزایش یافت (نمودار ۴).

به طور متوسط، حق بیمه‌های ناخالص تولیدی به صورت اسمی ۸/۲ درصد و به صورت واقعی ۴/۲ درصد رشد کردند، که کمتر از نرخ‌های رشد سال ۲۰۲۳ است؛ زمانی که حق بیمه‌ها به طور متوسط ۱۲/۴ درصد به صورت اسمی و ۶/۲ درصد به صورت واقعی رشد کرده بودند.

نمودار ۴. نرخ رشد سالانه حق بیمه‌های ناخالص تولیدی مستقیم در بخش بیمه‌های غیرزندگی، ۲۰۲۴ (به درصد)

^۱ Combined Ratio

^۲ Key Global Reinsurers

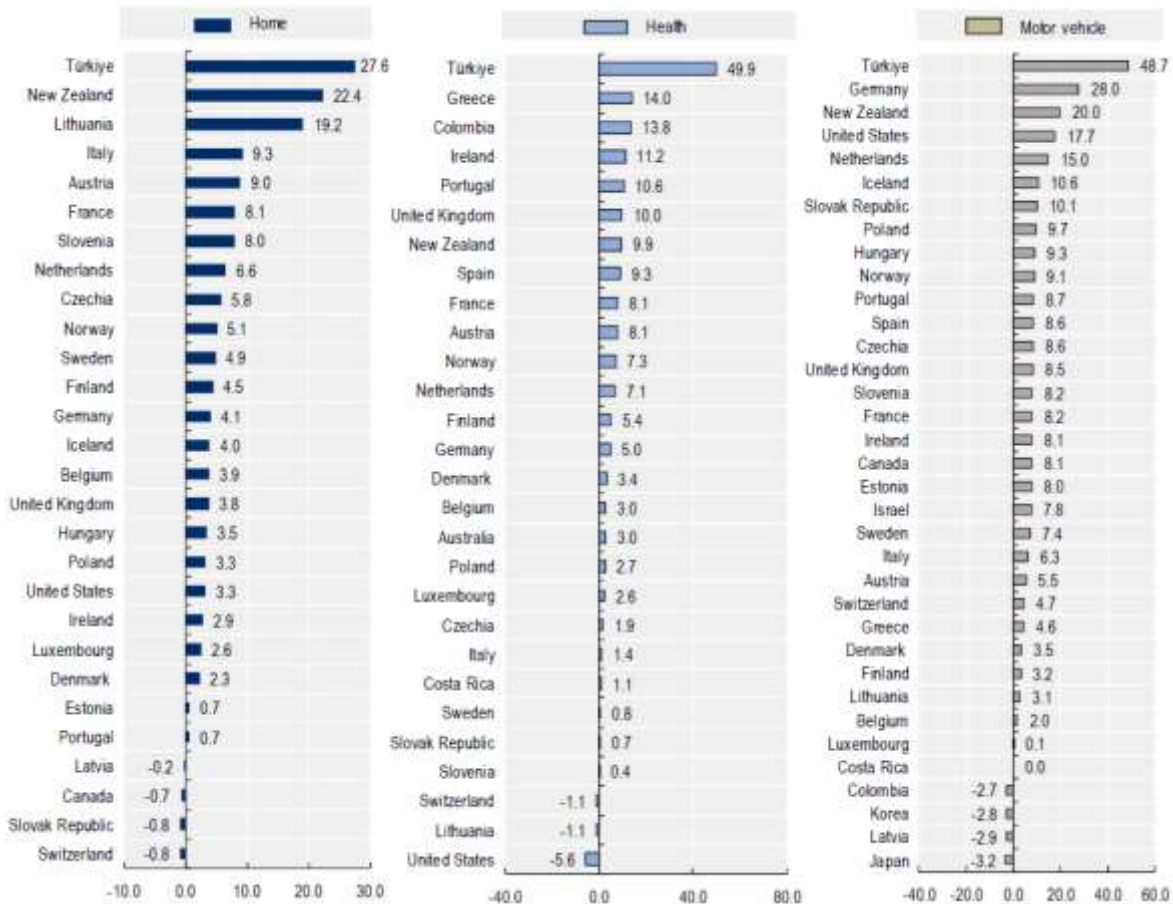

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

رشد حق‌بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ در میان حوزه‌های قضایی مختلف متفاوت بود. برای مثال، نرخ رشد اسمی حق‌بیمه‌ها بین ۲۳/۱- درصد در ایرلند تا ۷۴/۱ درصد در ترکیه در حوزه‌های گزارش‌دهنده متغیر بود. نرخ رشد واقعی حق‌بیمه‌ها نیز بالاترین مقدار خود را در ترکیه با ۲۰/۶ درصد و پایین‌ترین مقدار را در ایرلند با ۲۴/۲- درصد نشان داد.

رشد حق‌بیمه‌های غیرزندگی می‌تواند نشان‌دهنده افزایش قیمت‌های بیمه‌نامه‌ها، افزایش تعداد بیمه‌نامه‌های فروخته‌شده یا هر دو باشد. افزایش‌های قابل‌توجه در نرخ بیمه‌نامه‌ها که در سال ۲۰۲۳ مشاهده شد، در سال ۲۰۲۴ نیز ادامه یافت؛ به‌طوری‌که افزایش قیمت‌ها در اکثر کشورهای OECD و در تمامی شاخه‌های اصلی بیمه دیده شد (نمودار ۵) و اغلب از نرخ تورم فراتر رفت.

نمودار ۵. نرخ رشد اسمی قیمت بیمه‌نامه‌ها در برخی کشورهای منتخب OECD در سال ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: ادارات ملی آمار

افزایش قیمت بیمه‌نامه‌ها عمدتاً ناشی از تأثیر مستمر تورم بوده است. تورم از سال ۲۰۲۱ شروع به افزایش کرد، در سال ۲۰۲۲ به اوج رسید و سپس در سال ۲۰۲۳ کاهش یافت. افزایش تورم منجر به افزایش قابل توجه هزینه‌های خسارت در رشته‌های مختلف بیمه شد، که شرکت‌های بیمه بخشی از این افزایش را از طریق افزایش قیمت بیمه‌نامه‌ها و تمدیدهای بعدی به مشتریان منتقل کردند (OECD, ۲۰۲۴).

برای مثال، در لتونی، افزایش هزینه‌های محصولات پزشکی و خدمات بیمارستانی و درمانی ناشی از تورم، فشار صعودی بر حق بیمه‌های بیمه سلامت ایجاد کرد. در سوئد، تورم خسارت‌ها، به‌ویژه در بیمه‌های اموال و بیمه‌های تجاری، یکی از عوامل اصلی رشد حق بیمه‌ها بود، زیرا شرکت‌های بیمه به افزایش هزینه‌های خسارت واکنش نشان دادند. به همین ترتیب، در بریتانیا گزارش شد که افزایش نرخ حق بیمه در سال ۲۰۲۴ عمدتاً ناشی از واکنش شرکت‌های بیمه به افزایش هزینه‌های خسارت بوده است.

تأثیر مستمر تورم همچنین ممکن است باعث افزایش سرمایه‌های بیمه‌شده شده باشد که منجر به افزایش قیمت بیمه‌نامه‌ها می‌شود. برای مثال، در لهستان، بیشترین افزایش در رشد حق بیمه‌ها در بیمه مسئولیت شخص ثالث خودرو (MTPL) و بیمه خسارت بدنه خودرو (Motor Casco) مشاهده شد، که عمدتاً به دلیل افزایش ارزش خودروها و در نتیجه افزایش مبالغ بیمه‌شده و به تبع آن افزایش متوسط حق بیمه‌ها بوده است.

تورم ممکن است بر قیمت بیمه‌نامه‌ها به روش‌های دیگری غیر از هزینه‌های خسارت و مبالغ بیمه‌شده نیز تأثیر گذاشته باشد. تورم بالا ممکن است هزینه‌های عملیاتی شرکت‌های بیمه، مانند اجاره و دستمزدها را افزایش دهد. این موضوع می‌تواند منجر به افزایش قیمت بیمه‌نامه‌ها شود، به شرطی که شرکت‌های بیمه این افزایش هزینه‌ها را به مشتریان منتقل کنند. همچنین، نرخ حق بیمه ممکن است به دلیل تلاش شرکت‌های بیمه برای همگام شدن با افزایش عمومی سطح قیمت‌ها افزایش یافته باشد. به عنوان مثال، در اتریش گزارش شد که افزایش حق بیمه‌های غیرزندگی و بیمه سلامت تا حدی ناشی از اصلاحات تأخیری تورم بوده است. در بلژیک، افزایش اندک حق بیمه‌های غیرزندگی تا حدی ناشی از تورم حق بیمه‌ها در برخی رشته‌های بیمه است که حق بیمه‌ها بر اساس شاخص‌های حساس به تورم محاسبه می‌شوند.

افزایش قیمت‌های بیمه اتکایی نیز ممکن است بر قیمت بیمه‌نامه‌ها تأثیر گذاشته باشد. قیمت‌های بیمه اتکایی در سال ۲۰۲۳ به دلیل تأثیر تورم و افزایش فراوان و پرهزینه‌تر بلایای طبیعی به‌طور قابل‌توجهی افزایش یافت (OECD, ۲۰۲۴). شرکت‌های بیمه ممکن است این افزایش را در نرخ حق بیمه‌ها در سال ۲۰۲۴ منعکس کرده باشند. برای مثال، در استرالیا گزارش شد که افزایش حق بیمه‌ها ناشی از انتقال هزینه‌های بالاتر خسارت و هزینه‌های اتکایی در سال‌های اخیر به بیمه‌گذاران بوده است. در اکوادور نیز گزارش شد که افزایش حق بیمه‌ها ناشی از حوادث بلایایی و شرایط بازار اتکایی بوده است.

رشد حق بیمه‌ها همچنین ممکن است تحت تأثیر افزایش فروش بیمه‌نامه‌های غیرزندگی باشد. برای مثال، در مکزیک، بیمه‌های خودرو و سلامت هر دو افزایش تعداد بیمه‌نامه‌های فروخته‌شده را تجربه کردند که منعکس‌کننده افزایش فروش خودروهای جدید و تقاضا برای خدمات پیشگیری سلامت بوده است. به همین ترتیب، نیکاراگوئه شاهد افزایش قابل‌توجه حق بیمه‌های خودرو بود که ناشی از بهبود مستمر فروش خودروهای جدید بود. در مجارستان و کروواسی، رشد حق بیمه‌ها با افزایش تعداد بیمه‌نامه‌های صادرشده پشتیبانی شد.

روندهای کلان اقتصادی نیز نقش مهمی ایفا کردند. برای مثال، در پرو، پروژه‌های ساختمانی جدید، معدن و آبیاری، تقاضای بیمه را تحریک کردند. در پاراگوئه، شرایط اقتصادی مساعد و بهبود قدرت خرید، خانوارها و کسب‌وکارها را ترغیب کرد تا پوشش بیمه‌ای خود را گسترش دهند که به رشد حق بیمه‌ها در چندین رشته بیمه کمک کرد. آگاهی فزاینده نسبت به ریسک نیز به‌طور مثبت بر رشد حق بیمه‌ها تأثیر گذاشت. برای مثال، در سوئد گزارش شد که یکی از عوامل اصلی رشد حق بیمه‌ها، افزایش تقاضا برای بیمه سلامت و بیمه ریسک سایبری بوده است، زیرا خانوارها و کسب‌وکارها آگاهی بیشتری نسبت به ریسک‌ها پیدا کرده‌اند.

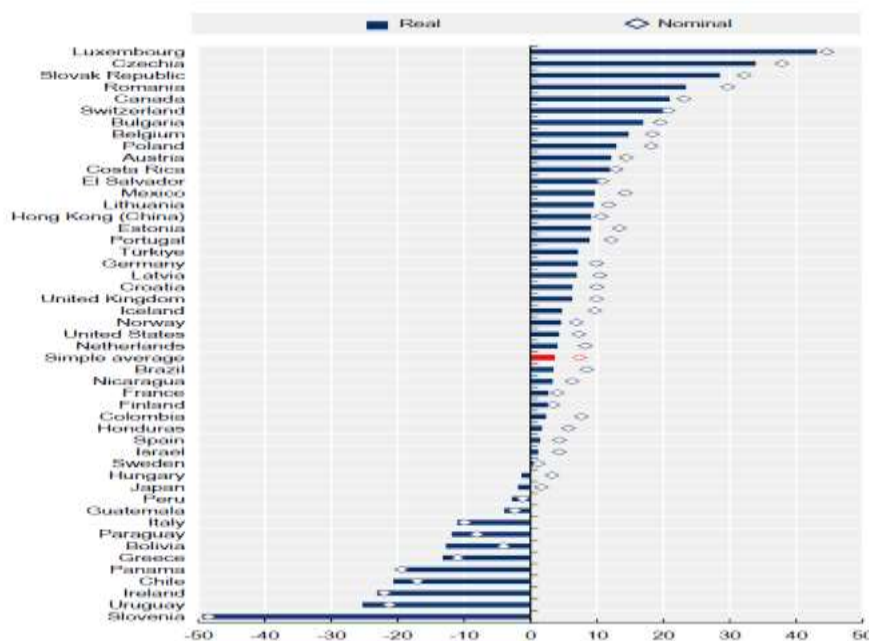
در مقابل، برخی عوامل باعث کاهش حق بیمه‌های صادرشده در برخی حوزه‌ها شدند. برای مثال، در اسلونی، کاهش قابل‌توجه حق بیمه‌های غیرزندگی عمدتاً ناشی از لغو بیمه مکمل سلامت بوده است که از پایان سال

۲۰۲۳ اجرا شد. در ایرلند، کاهش حق بیمه‌های مستقیم غیرزندگی عمدتاً ناشی از انتقال کسب‌وکارهای بین‌المللی خارج از کشور بوده است.

رشد خسارت‌های بیمه‌های غیرزندگی نسبت به سال گذشته کاهش یافت

بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ شاهد رشد کمتری در خسارت‌ها بود. پرداخت‌های ناخالص خسارت در بخش غیرزندگی به‌طور متوسط در سال ۲۰۲۴، به‌صورت اسمی ۷/۵ درصد رشد داشت (نمودار ۶)، که به‌طور قابل‌توجهی کمتر از نرخ رشد اسمی ۱۲/۴ درصد در سال ۲۰۲۳ بود (OECD, ۲۰۲۴). رشد واقعی پرداخت‌های ناخالص خسارت در بخش غیرزندگی نیز در سال ۲۰۲۴ برابر با ۳/۵ درصد بود که نسبت به سال ۲۰۲۳ و نرخ ۱۰/۱ درصد کاهش قابل‌توجهی نشان می‌دهد. رشد خسارت‌های بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ در میان حوزه‌های قضایی مختلف متفاوت بود. برای مثال، نرخ رشد اسمی خسارت‌ها در حوزه‌های گزارش‌دهنده بین ۴۸/۴- درصد در اسلوونی تا ۲۴۷ درصد در آرژانتین متغیر بود.

نمودار ۶. نرخ رشد سالانه پرداخت‌های ناخالص خسارت در بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

رشد پرداخت‌های خسارت در سال ۲۰۲۴ نتیجه عواملی همچون تعداد بیمه‌نامه‌ها، رخداد‌های بلایای طبیعی، روندهای تورم و تغییرات در فراوانی و شدت خسارت‌ها بوده است. در حالی که رخداد‌های فاجعه‌آمیز و تورم پایدار در چندین حوزه قضایی سبب بالا ماندن سطح خسارت‌ها شدند، کاهش تورم و بازگشت پرداخت‌های خسارت به حالت عادی در سایر حوزه‌ها فشار بر هزینه‌های خسارت را در سال ۲۰۲۴ کاهش داد.

تغییرات در تعداد بیمه‌نامه‌ها بر تعداد خسارت‌های اعلام‌شده و کل پرداخت‌های بیمه‌گرها تأثیر گذاشت. برای مثال، همان‌طور که در بخش بیمه وسایل نقلیه موتوری در مکزیک و نیکاراگوئه مشاهده شد، افزایش تعداد

بیمه‌نامه‌ها منجر به افزایش تعداد خسارت‌ها و در نتیجه افزایش پرداخت‌های خسارت شد. در مقابل، اسلوونی پس از پایان بیمه مکمل سلامت در پایان سال ۲۰۲۳، شاهد کاهش پرداخت خسارت بود. در ایرلند نیز کاهش قابل‌توجه پرداخت خسارت‌ها، منعکس‌کننده انتقال کسب‌وکارهای بین‌المللی خارج از کشور بود که به کاهش حق‌بیمه‌های صادرشده نیز منجر شد. اگر این انتقال‌ها را نادیده بگیریم، حق‌بیمه‌ها و خسارت‌های بیمه‌های غیرزندگی رشد متواضعی را نشان می‌دهند.

رخداد‌های بلایای طبیعی، پرداخت‌های خسارت را در برخی حوزه‌ها به‌طور قابل‌توجهی افزایش داد. این رخدادها منجر به خسارت‌های بیمه‌شده به ارزش ۱۳۷ میلیارد دلار آمریکا در سراسر جهان در سال ۲۰۲۴ شد که از ۱۱۵ میلیارد دلار ثبت‌شده در سال ۲۰۲۳ فراتر رفت (SwissRe Institute, ۲۰۲۵). بیشتر این خسارت‌ها ناشی از خطرات ثانویه بودند. برای مثال، جمهوری چک رشد ۳۳/۹ درصدی در پرداخت‌های خسارت واقعی را عمدتاً به دلیل وقوع حوادث طبیعی فوق‌العاده در سال ۲۰۲۴ ثبت کرد. در نروژ، طوفان Ingunn، بارش شدید برف، رعد و برق و چندین آتش‌سوزی منجر به افزایش خسارت‌ها در رشته‌های بیمه اموال و وسایل نقلیه موتوری شد. در لهستان، یکی از دلایل افزایش خسارت، سیل در جنوب کشور در سپتامبر ۲۰۲۴ بود. در اتریش، افزایش خسارت بیمه‌های غیرزندگی به دلیل وقوع سیل بیشترین شدت را در سه‌ماهه سوم سال ۲۰۲۴ داشت. در مقابل، برای مجارستان، پاناما و اروگوئه کاهش خسارت مشاهده شد، زیرا پس از وقوع بلایای طبیعی شدید در سال ۲۰۲۳، خسارت‌ها به سطح نرمال بازگشتند.

کاهش تورم به تعدیل رشد خسارت‌ها در سال ۲۰۲۴ کمک کرد. اگرچه تورم همچنان هزینه‌های خسارت را افزایش می‌داد، کاهش آن فشار کلی بر شرکت‌های بیمه را کاهش داد. تورم در کشورهای OECD به‌طور متوسط به ۵/۲ درصد رسید که ۱/۶ واحد درصد کمتر از سال ۲۰۲۳ و ۴ واحد درصد کمتر از سال ۲۰۲۲ بود (OECD, ۲۰۲۵). کاهش تورم ممکن است منجر به کاهش هزینه‌های تعمیر، خدمات و مواد شود که قبلاً پرداخت‌های خسارت در چندین رشته بیمه را افزایش داده بود و در نتیجه رشد متوسط پرداخت خسارت‌ها کندتر شد.

با این حال، اثرات تورمی پایدار و فشارهای هزینه‌ای همچنان باعث افزایش خسارت‌ها در چندین بازار شد. با وجود کاهش کلی تورم، تورم همچنان عامل غالب افزایش هزینه‌های خسارت در بسیاری از حوزه‌ها بود. کشورهای کروواسی، دانمارک، آلمان، مکزیک، لهستان و ترکیه گزارش کردند که فشارهای تورمی مستمر باعث افزایش پرداخت خسارت، به‌ویژه در بیمه‌های خودرو و اموال شده است. در این کشورها، هزینه‌های بالاتر تعمیر، قطعات یدکی و مدیریت خسارت ممکن است پرداخت خسارت‌ها را افزایش داده باشد. روند صعودی مشابهی در عوامل هزینه‌ای در هلند، اسلواکی و بریتانیا گزارش شد، جایی که فشارهای قیمتی باعث افزایش پرداخت خسارت‌ها شد.

روندهای فراوانی و شدت خسارت‌ها نیز در برخی حوزه‌ها بر پرداخت خسارت‌ها تأثیر گذاشت. برای مثال، کاستاریکا به دلیل افزایش فراوانی و شدت تصادفات رانندگی و شغلی شاهد افزایش خسارت‌ها در بیمه خودرو، سلامت، خسارت‌های مالی و رشته‌های اجباری بود. پاراگوئه گزارش داد که رشد خسارت‌های بیمه خودرو همچنان بیش از ۵۰ درصد است، به دلیل افزایش خرید خودروهای جدید؛ خودروهای بیشتر در جاده باعث افزایش ریسک تصادف شد. لیتوانی و نیکاراگوئه افزایش پرداخت خسارت‌ها در بیمه خودرو را به دلیل افزایش فراوانی خسارت‌ها تجربه کردند. در مقابل، پاناما، سوئد و اروگوئه کاهش یا تثبیت خسارت‌ها را مشاهده کردند، زیرا تعداد خسارت‌ها به حالت عادی بازگشت و هیچ رویداد خسارت بزرگ دیگری در سال ۲۰۲۴ رخ نداد.

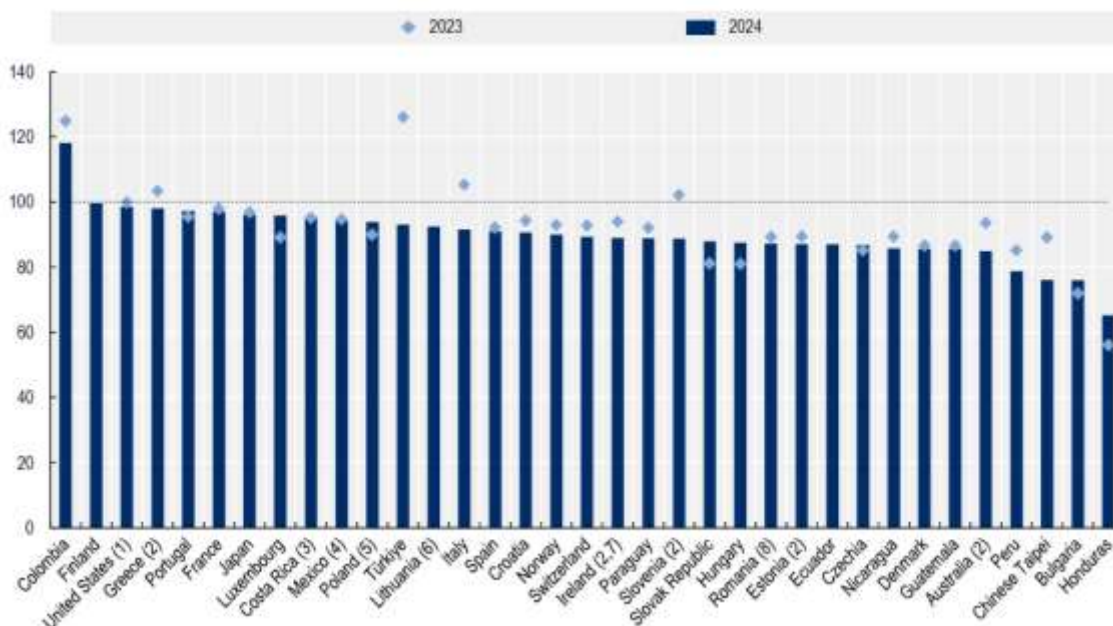
سودآوری بیمه‌گری در بخش بیمه‌های غیرزندگی با رشد سریع‌تر حق بیمه نسبت به پرداخت‌های خسارت بهبود یافت

افزایش حق بیمه‌ها نسبت به رشد پرداخت‌های خسارت در بخش بیمه‌های غیرزندگی بیشتر بود و این امر سودآوری بیمه‌گری شرکت‌های بیمه را در تقریباً تمامی حوزه‌های گزارش‌دهنده در سال ۲۰۲۴ حمایت کرد. نسبت ترکیبی در تمام حوزه‌های گزارش‌دهنده زیر ۱۰۰ درصد بود، به جز کلمبیا، که نشان‌دهنده سود بیمه‌گری در بخش بیمه‌های غیرزندگی در این حوزه‌ها است (نمودار ۷).

با توجه به روندهای رشد حق بیمه‌ها و خسارت‌ها، سودآوری بیمه‌گری در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال ۲۰۲۳ در ۷۲ درصد از حوزه‌های گزارش‌دهنده (۲۳ از ۳۲ حوزه) بهبود یافت. **نسبت ترکیبی** بیشترین بهبود را در ترکیه با ۳۳ واحد درصد (p.p.) تجربه کرد. همچنین، ایتالیا، اسلوانی و چین نیز بهبود قابل‌توجهی در نسبت ترکیبی بین ۱۳ تا ۱۴ واحد درصد داشتند.

در مقابل، نسبت ترکیبی بیشترین بدتر شدن را در هندوراس با افزایش ۹ واحد درصد تجربه کرد. لوکزامبورگ، مجارستان و اسلوواکی نیز کاهش قابل‌توجهی در نسبت ترکیبی بیمه‌های غیرزندگی داشتند و تقریباً ۶/۵ واحد درصد افزایش یافت.

نمودار ۷. نسبت ترکیبی بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: مرجع نظارت مالی دانمارک؛ بانک مرکزی مجارستان؛ IVASS ایتالیا؛ KNF لهستان؛ ASF پرتغال؛ ISA اسلونی؛ FINMA سوئیس؛ NAIC ایالات متحده؛ پاسخ‌ها به پرسشنامه کیفی تمرین آمارهای جهانی بیمه OECD (تمام حوزه‌های قضایی دیگر).

نتایج بیمه‌گری در سال ۲۰۲۴ در رشته‌های مختلف بیمه‌ای متفاوت بود. برای مثال، مرجع بیمه و بازنشستگی شغلی اروپا (EIOPA) گزارش داد که در منطقه اقتصادی اروپا روند سودآوری بیمه‌گری در رشته‌های مختلف بیمه‌ای ناهمگون بوده است (EIOPA, ۲۰۲۵). نسبت ترکیبی در بیمه‌های مسئولیت عمومی به میزان ۵/۵+ واحد درصد، در بیمه‌های اعتباری و تضامنی ۴/۵+ واحد درصد و در بیمه‌های هزینه‌های حقوقی ۴/۲+ واحد درصد بدتر شد، در حالی که برای بیمه‌های خودرو ۵/۱- واحد درصد و برای بیمه‌های آتش‌سوزی و سایر ۴/۲ واحد درصد بهبود یافت (EIOPA, ۲۰۲۵).

در نیکاراگوئه، عملکرد در رشته‌های بیمه غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ یکسان نبود؛ در حالی که نسبت خسارت بیمه وسایل نقلیه موتوری به دلیل افزایش فراوانی خسارت‌ها کمی افزایش یافت، رشته‌های دیگر مانند بیمه آتش‌سوزی و خطرات تبعی و بیمه حوادث شخصی نسبت خسارت پایین‌تری داشتند و این موضوع به سودآوری بیمه‌گری کمک کرد.

در چین، عمدتاً به دلیل کاهش شدید تغییرات خالص خسارت‌ها و ذخایر مرتبط با بیمه پاندمی، نسبت خسارت بیمه سلامت در سال ۲۰۲۴ به‌طور قابل‌توجهی بهبود یافت؛ با این حال، نسبت خسارت بیمه بلایای طبیعی عمدتاً به دلیل زلزله هولین و طوفان‌ها بدتر شد و تأثیر منفی بر نتایج بیمه‌گری داشت.

در کاستاریکا، نسبت ترکیبی بیمه‌های سلامت، آتش‌سوزی و خطر شغلی اجباری، بیش از ۱۰۰ درصد بود که نشان‌دهنده زیان بیمه‌گری در این رشته‌ها در سال ۲۰۲۴ است؛ با این حال، نسبت ترکیبی برای رشته‌های دیگر مانند بیمه وسایل نقلیه موتوری و خسارت‌های دیگر اموال کمتر از ۱۰۰ درصد بود.

بهبود سودآوری بیمه‌گری در سال ۲۰۲۴ عمدتاً ناشی از کاهش پرداخت خسارت‌ها و/یا افزایش حق بیمه‌ها و همچنین مدیریت موثر هزینه‌ها در برخی کشورها بود. برای مثال، در کلمبیا و یونان، بهبود عمدتاً ناشی از کاهش پرداخت خسارت‌ها بود. در ایرلند و پرو، نتایج بیمه‌گری بهبود یافت، زیرا رشد حق بیمه‌ها از افزایش پرداخت خسارت‌ها و هزینه‌ها پیشی گرفت. پاراگوئه نیز از کاهش نسبت خسارت بهره‌مند شد، زیرا رشد حق بیمه‌ها بالاتر از رشد پرداخت خسارت‌ها بود. در اسلوانی، عمدتاً به دلیل پایان بیمه مکمل سلامت در پایان سال ۲۰۲۳ و عدم وقوع رخدادهای فاجعه‌آمیز بزرگ در طول سال، بخش بیمه غیرزندگی بهبود قابل توجهی در نسبت‌های خسارت و ترکیبی ثبت کرد.

با این حال، سودآوری بیمه‌گری در چندین حوزه قضایی عمدتاً به دلیل افزایش نسبت خسارت بدتر شد. برای مثال، در لهستان، بدتر شدن عمدتاً ناشی از نتایج بیمه‌گری در بیمه مسئولیت شخص ثالث خودرو (MTPL) و بیمه اموال بود که شامل بلایای طبیعی و سایر ریسک‌های اموال می‌شود. MTPL با افزایش نسبت خسارت ناشی از افزایش هزینه‌های خسارت مواجه شد، در حالی که وقوع متعدد بلایای طبیعی نسبت خسارت بیمه بلایای طبیعی و سایر بیمه‌های اموال را منفی تحت تأثیر قرار داد. در اسلوواکی، بدتر شدن نتایج ناشی از رشد سریع‌تر خسارت‌ها نسبت به حق بیمه‌ها بود. به‌طور مشابه، در جمهوری چک، هزینه‌های بالاتر خسارت ناشی از رخدادهای طبیعی منجر به افزایش نسبت خسارت و کاهش عملکرد بیمه‌گری شد.

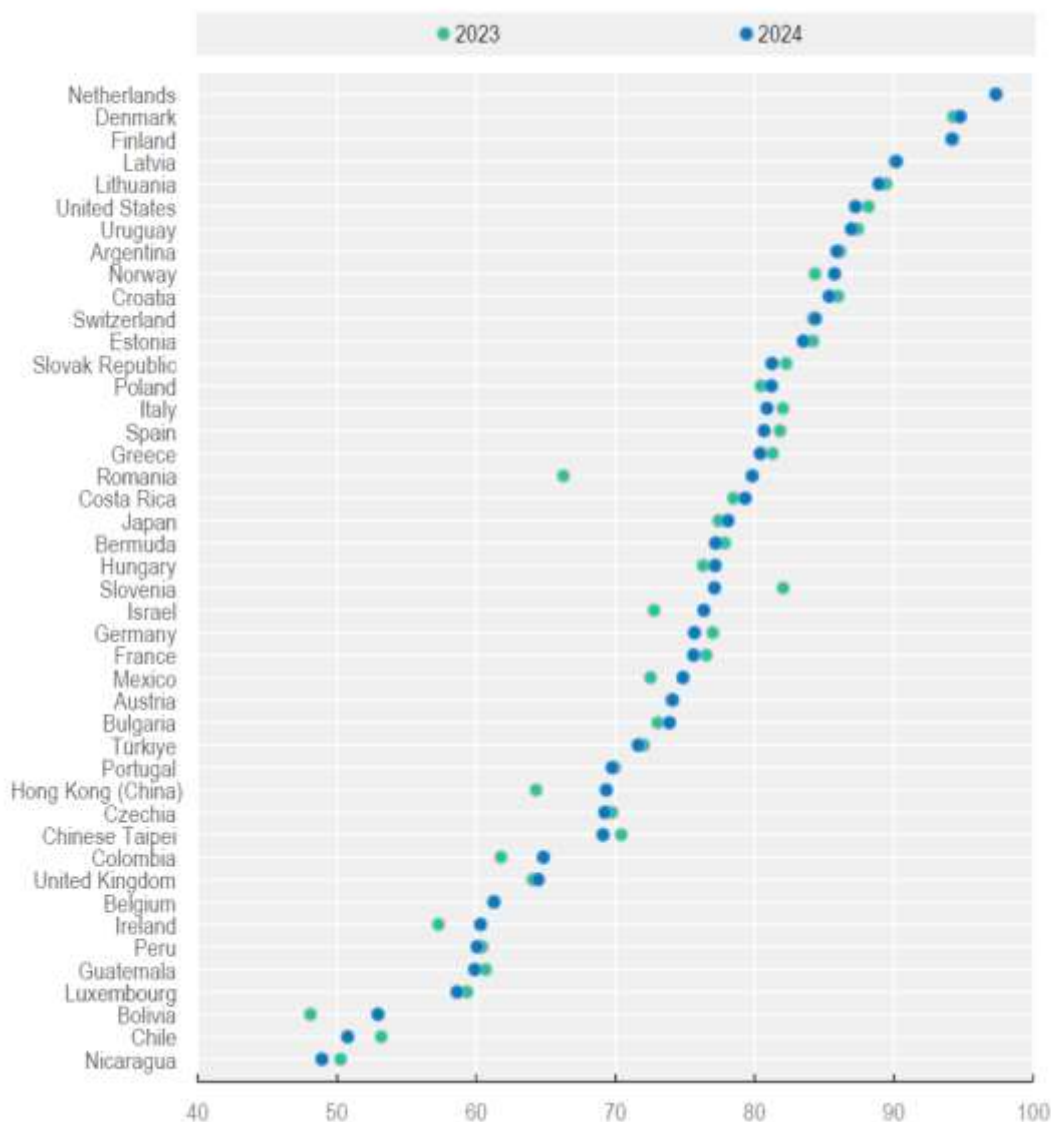
بیمه‌گران اتکایی از عملکرد مثبت بیمه‌گری بیمه‌گران غیرزندگی و کاهش نسبت نگهداری بهره‌مند شدند عملکرد مثبت بیمه‌گری در بخش بیمه‌های غیرزندگی و کاهش نسبت نگهداری^۱، از سودآوری بیمه‌های اتکایی حمایت کرد. نسبت نگهداری نشان‌دهنده درصدی از حق بیمه‌ها - و در نتیجه ریسک - است که بیمه‌گران نزد خود نگه می‌دارند و به بیمه‌گران اتکایی منتقل نمی‌کنند.

نسبت نگهداری در سال ۲۰۲۴ در بیش از نیمی از حوزه‌های قضایی (۲۶ از ۴۴ حوزه گزارش‌دهنده) کاهش یافت (نمودار ۸). کاهش نسبت نگهداری در برخی حوزه‌ها قابل توجه بود، مانند اسلوانی (۴/۹- واحد درصد)، شیلی (۲/۴- واحد درصد)، نیکاراگوئه (۱/۳- واحد درصد)، چین (۱/۳- واحد درصد) و آلمان (۱/۳- واحد درصد)، و در سایر حوزه‌ها کاهش معمولاً جزئی بود.

کاهش نسبت نگهداری توسط بیمه‌گران واگذارنده^۲ به این معنی است که بیمه‌های اتکایی حجم بیشتری از حق بیمه و در نتیجه ریسک بیشتری را به عهده می‌گیرند؛ تا جایی که پرداخت خسارت‌ها متوسط باقی بماند، این امر به نتایج مثبت بیمه‌گری برای بیمه‌های اتکایی منجر می‌شود، همان‌طور که در سال ۲۰۲۴ مشاهده شد.

^۱ Retention Ratio
^۲ cedents

نمودار ۸. نسبت‌های نگهداری در بخش بیمه‌های غیرزندگی در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴ (درصد)

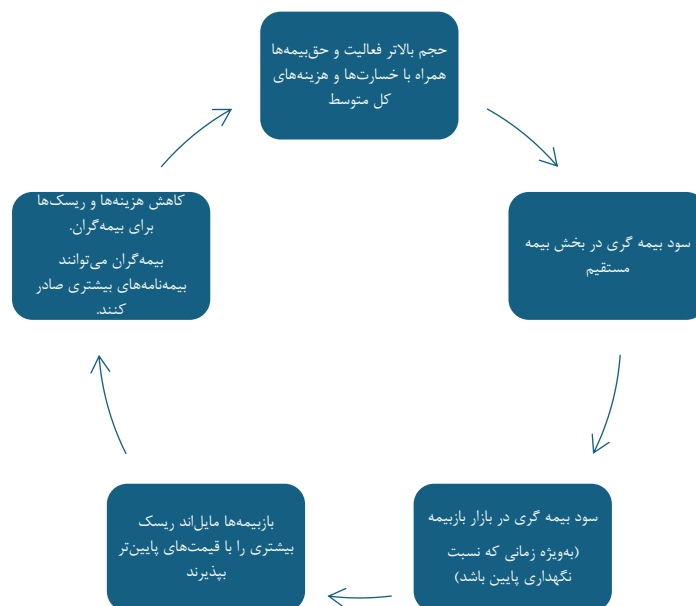
منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

نسبت ترکیبی بیمه‌های اتکایی در بسیاری از موارد در سال ۲۰۲۴ بهبود یافت. برای مثال، چهار بیمه‌گر اتکایی بزرگ اروپایی (Munich Re, Swiss Re, Hannover Re و SCOR) به‌طور جمعی نسبت ترکیبی حدود ۸۶/۴ درصد در بخش بیمه‌های غیرزندگی خود در سال ۲۰۲۴ تحت گزارشگری IFRS ۱۷ گزارش کردند (Fitch Ratings, ۲۰۲۵). این نشان‌دهنده بهبود ۱ واحد درصدی نسبت به سال ۲۰۲۳ بود که ناشی از پایداری قیمت‌گذاری بازار و عدم وقوع خسارت‌های بزرگ بود (Fitch Ratings, ۲۰۲۵). تحلیل Gallagher Re از زیرمجموعه‌ای شامل ۱۶ بیمه‌گر اتکایی نشان می‌دهد که نسبت ترکیبی گزارش‌شده در سال ۲۰۲۴ - در مقایسه با ۸۷/۳ درصد سال ۲۰۲۳ - به ۸۶/۸ درصد بهبود یافته است (Gallagher Re, ۲۰۲۵). این بهبود عمدتاً ناشی از کاهش خسارت‌های جزئی و متداول بود.

با این حال، برخی بیمه‌های اتکایی کاهش عملکرد را تجربه کردند؛ برای مثال، Lloyd's نسبت ترکیبی حدود ۸۶/۹ درصد داشت که نسبت به ۸۴ درصد سال ۲۰۲۳ افزایش یافته بود و این ناشی از خسارت‌های عمده بود (Lloyd's, ۲۰۲۵).

عملکرد مثبت بیمه‌گری در بخش بیمه مستقیم می‌تواند از منظر بیمه‌های اتکایی یک چرخه سودمند ایجاد کند (نمودار ۹). چنین عملکردی می‌تواند سودآوری بیمه‌گری اتکایی را تقویت کند. زمانی که بیمه اتکایی سودآور است، بیمه‌های اتکایی می‌توانند ریسک بیشتری را با قیمت‌های پایین‌تر قبول کنند و هزینه انتقال ریسک برای بیمه‌گران مستقیم کاهش می‌یابد. علاوه بر این، بیمه‌گران مستقیم می‌توانند بیمه‌نامه‌های بیشتری صادر کنند زیرا می‌توانند ریسک را به صورت ارزان منتقل کنند. این روند ممکن است منجر به بهبود بیشتر نتایج بیمه‌گری در بخش بیمه شود.

نمودار ۸. یک چرخه سودمند احتمالی از نتایج مثبت بیمه‌گری در بخش بیمه

منبع: OECD

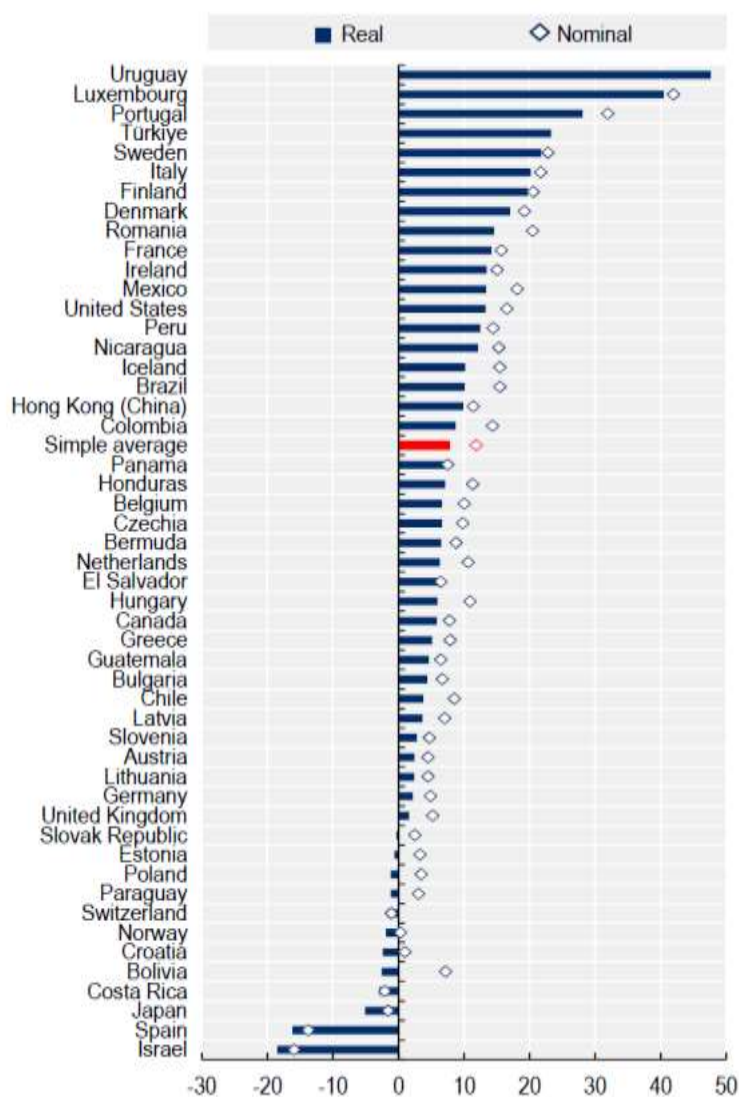
۲. روند حق بیمه‌ها و پرداخت‌ها در بخش بیمه زندگی

این بخش ابتدا نرخ‌های رشد حق بیمه‌های ناخالص صادرشده در بخش بیمه زندگی را در حوزه‌های قضایی مختلف ارائه می‌دهد. در آن تأکید شده است که محیط مالی قوی بازار در سال ۲۰۲۴ باعث افزایش تقاضا برای محصولات پس‌انداز بیمه زندگی شد و منجر به رشد گسترده حق بیمه‌ها در تقریباً همه حوزه‌های گزارش‌دهنده گردید. سپس، پرداخت‌ها در بخش بیمه زندگی در سال ۲۰۲۴ بررسی شده و نشان می‌دهد که رشد پرداخت‌ها در بخش بیمه زندگی نسبت به سال ۲۰۲۳ کندتر شده است.

بخش بیمه زندگی در سال ۲۰۲۴ رشد نسبتاً قوی حق بیمه‌ها را تجربه کرد

رشد حق‌بیمه‌ها در بخش بیمه زندگی در سال ۲۰۲۴ نسبت به ۲۰۲۳ شتاب گرفت. حق‌بیمه‌های ناخالص صادرشده به‌صورت اسمی در تقریباً همه حوزه‌های گزارش‌دهنده (۴۷ از ۵۲) افزایش یافت (نمودار ۹). این گسترش گسترده باعث شد که میانگین رشد اسمی حق‌بیمه‌ها در سال ۲۰۲۴ به ۱۱/۹ درصد برسد، تقریباً دو برابر ۶/۵ درصد ثبت‌شده در سال ۲۰۲۳ (OECD, ۲۰۲۴). به‌صورت واقعی، حق‌بیمه‌های ناخالص صادرشده در سال ۲۰۲۴ به‌طور میانگین ۷/۸ درصد افزایش یافت، که نسبت به رشد واقعی تنها ۰/۹ درصد در سال ۲۰۲۳ افزایش قابل‌توجهی است (OECD, ۲۰۲۴[۳]). با این حال، برخی حوزه‌ها کاهش در حق‌بیمه‌های اسمی را تجربه کردند، که بیشترین کاهش‌ها در اسرائیل (۱۵/۹- درصد) و اسپانیا (۱۳/۷- درصد) مشاهده شد.

نمودار ۹. نرخ رشد سالانه حق‌بیمه ناخالص مستقیم صادرشده در بخش بیمه زندگی - ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

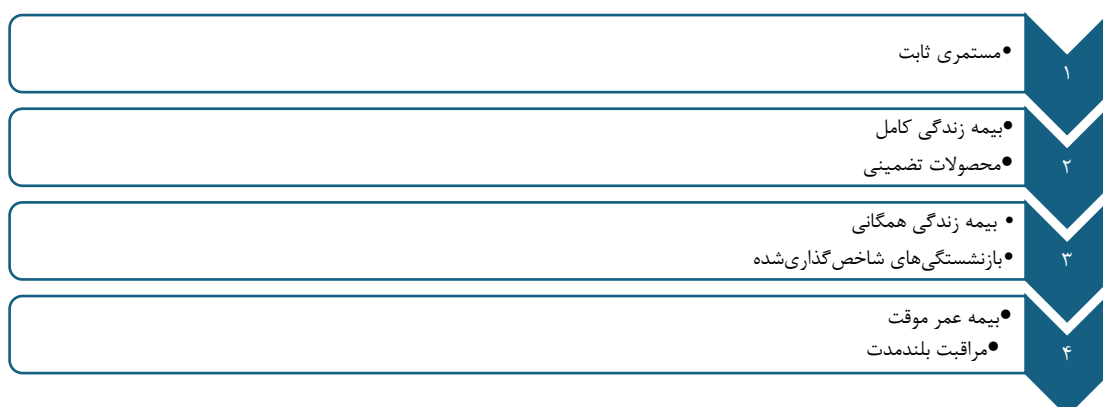
رشد حق‌بیمه‌های زندگی در سال ۲۰۲۴ عمدتاً ناشی از سطح بالای نرخ بهره، عملکرد قوی بازار سهام، اصلاحات مقرراتی، شرایط اقتصادی مساعد، تحولات بازار و افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان بود. با این حال، این روندهای مثبت تا حدودی با تغییر در ترکیب محصولات و برخی رویدادهای مقرراتی یا نهادی خاص که منجر به کاهش حق‌بیمه در برخی حوزه‌ها شد، جبران گردید.

نرخ‌های بهره بالا عامل کلیدی در رشد حق‌بیمه‌های بیمه زندگی بوده است. بانک‌های مرکزی، از جمله فدرال رزرو ایالات متحده آمریکا و بانک مرکزی اروپا، در سال ۲۰۲۲ نرخ‌های سیاستی را برای مقابله با تورم افزایش دادند. اگرچه نرخ‌ها از اواسط سال ۲۰۲۴ در بیشتر اقتصادهای بزرگ OECD شروع به کاهش کردند، اما در بخش بزرگی از سال نزدیک به اوج‌های اخیر باقی ماندند (OECD, ۲۰۲۵).

نرخ‌های بهره بالاتر معمولاً تقاضا برای محصولات پس‌انداز بیمه زندگی را افزایش می‌دهند، زیرا می‌توانند بازده جذابی برای دارندگان بیمه ارائه کنند. برای مثال، ناظر بیمه فرانسه بازده ۲/۶ درصد برای بیمه‌نامه‌های غیرواحد-متصل به یورو تخمین زده است که مشابه سطح سال ۲۰۲۳ و بالاتر از میانگین ده سال اخیر است (ACPR, ۲۰۲۵). مکزیک نیز گزارش داد که تقاضا برای محصولات بیمه زندگی با جزء پس‌اندازی به دلیل تثبیت نرخ بهره در سطوح بالاتر، بهبود یافته است.

در میان محصولات مختلف پس‌انداز بیمه زندگی، مستمری‌های ثابت^۱ بیشترین بهره را از افزایش نرخ‌های بهره می‌برند (Swiss Re Institute, ۲۰۲۴) (نمودار ۱۰). برای مثال، در ایالات متحده، فروش مستمری بازنشستگی انفرادی در سال ۲۰۲۴ به‌طور قابل‌توجهی از میانگین ده سال گذشته فراتر رفت (Swiss Re, ۲۰۲۴). در بریتانیا، ارزش کل فروش مستمری‌های بازنشستگی در سال ۲۰۲۴ با ۳۴ درصد افزایش به بالاترین سطح ده ساله رسید (ABI, ۲۰۲۵).

نمودار ۱۰. حساسیت محصولات بیمه زندگی به افزایش نرخ بهره

منبع: مؤسسه (۲۰۲۴) Sigma, Swiss Re Institute شماره ۲/۲۰۲۴: بیمه زندگی در عصر نرخ‌های بهره بالا.

^۱ Fixed Annuities

عملکرد قوی بازار سهام باعث افزایش تقاضا برای محصولات متصل به واحد (Unit-linked) شد و در نتیجه به رشد حق‌بیمه‌های بیمه زندگی کمک کرد. برای مثال، شاخص MSCI World در سال ۲۰۲۳ رشد ۲۴/۴ درصدی و در سال ۲۰۲۴ رشد ۱۹/۲ درصدی را ثبت کرد که چشم‌انداز بازده محصولات متصل به واحد را تقویت نمود ([۱۶]، ۲۰۲۵، MSCI). محصولات متصل به واحد که به دارندگان بیمه اجازه می‌دهند استراتژی سرمایه‌گذاری خود را انتخاب کنند و با پذیرش ریسک بالاتر، بازده بالقوه بیشتری کسب کنند، جذابیت فزاینده‌ای یافتند. این روند در چندین حوزه قضایی، از جمله بلژیک، فنلاند، فرانسه، ایرلند، لتونی، لیتوانی و رومانی مشاهده شد، جایی که افزایش علاقه به محصولات متصل به واحد به‌عنوان عامل اصلی رشد حق‌بیمه ناخالص در بخش بیمه زندگی ذکر گردید.

تغییرات مقرراتی در حوزه‌های مختلف نیز بر حجم حق‌بیمه‌های بیمه زندگی تأثیر گذاشت. در هلند، اجرای قانون جدید بازنشستگی^۱ باعث شد چندین صندوق بازنشستگی پرتفوی خود را از طریق خرید به بیمه‌گران منتقل کنند که به رشد حق‌بیمه‌ها کمک نمود. در اورگوئه، انتظار برای اصلاح سیستم بازنشستگی باعث افزایش شدید تقاضا برای مستمری بازنشستگی شد که منجر به افزایش حق‌بیمه‌های بازنشستگی گردید و رشد واقعی ۴۷/۶ درصد در حق‌بیمه‌های بیمه زندگی به ثبت رسید، که بیشترین افزایش واقعی حق‌بیمه زندگی در میان حوزه‌های گزارش‌دهنده بود.

شرایط اقتصادی مساعد از رشد حق‌بیمه‌های بیمه زندگی حمایت کرد. در چندین حوزه گزارش‌دهنده، بهبود عملکرد اقتصاد کلان قدرت خرید را تقویت کرده و تقاضا برای محصولات بیمه را افزایش داد. برای مثال، لتونی گزارش داد که افزایش توان خرید پس از تورم شدید سال‌های ۲۰۲۲-۲۰۲۳ باعث افزایش تقاضا برای محصولات متصل به واحد شد. به همین ترتیب، پاراگوئه اشاره کرد که ثبات اقتصادی پایدار قدرت خرید شهروندان و فعالیت‌های تجاری را تقویت کرده و تقاضا برای بیمه را افزایش داده، که به رشد گسترده حق‌بیمه‌ها، از جمله حق‌بیمه‌های بیمه زندگی منجر شد.

عوامل دیگر نیز در رشد حق‌بیمه‌های بیمه زندگی در برخی حوزه‌ها نقش داشتند. برای مثال، تحولات بازار بیمه در افزایش حق‌بیمه‌ها مؤثر بوده است. کلمبیا گزارش داد که ورود یک شرکت با کنترل خارجی که مستمری‌های بازنشستگی را در چارچوب سیستم بازنشستگی ارائه می‌دهد، به‌طور قابل‌توجهی فروش بازنشستگی‌ها را افزایش داده و به رشد حق‌بیمه‌های بیمه زندگی کمک کرده است. علاوه‌براین، افزایش آگاهی مصرف‌کننده نیز در برخی حوزه‌ها باعث افزایش تقاضا شد. برای نمونه، سوئد گزارش داد که حساسیت بالاتر نسبت به عدم اطمینان اقتصادی و نوسانات بازار در سال ۲۰۲۴، افراد بیشتری را تشویق کرده تا از طریق محصولات بیمه زندگی و بازنشستگی به دنبال حفاظت مالی باشند.

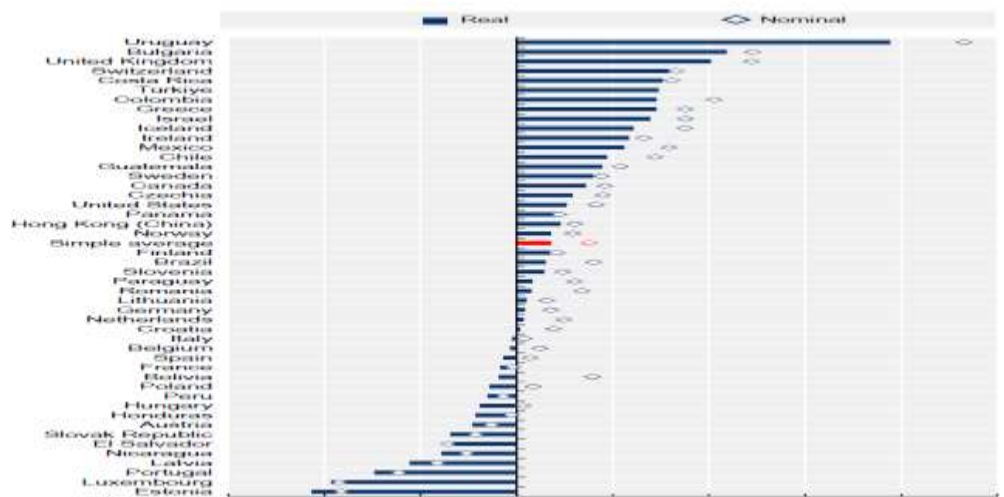
برخی حوزه‌ها گزارش دادند که ترجیح محصولات تغییر کرده و فروش برخی محصولات بیمه زندگی کاهش یافته است. برای مثال، در لتونی، در حالی که محصولات متصل به واحد رشد کردند، بیمه زندگی سنتی با مؤلفه‌های پس‌انداز کاهش یافت، زیرا بیمه‌گران به تدریج تمرکز خود را از این نوع بیمه‌نامه‌ها به دلیل پویایی بازار و کاهش تقاضا تغییر دادند. به همین ترتیب، در اسلونی، رشد بیمه‌های متصل به شاخص و متصل به واحد با کاهش در محصولات بیمه زندگی با مشارکت سود و سایر بیمه‌های زندگی جبران شد.

حق بیمه‌های بخش بیمه زندگی در چند کشور کاهش یافت. برای مثال، در کاستاریکا، دو واسطه مالی در سال ۲۰۲۴ در حال تصفیه بودند که منجر به خاتمه بیمه‌نامه‌های زندگی مرتبط با پرتفوی اعتباری آن‌ها شد. این موضوع عامل اصلی کاهش حق بیمه‌های زندگی در کاستاریکا بود. به همین ترتیب، در اسرائیل، حق بیمه‌های بیمه زندگی پس از تغییرات اخیر مقرراتی که اجازه می‌دهد افراد تنها بر بخش حقوق خود که از دو برابر میانگین دستمزد فراتر می‌رود در بیمه‌های پس‌انداز بلندمدت سرمایه‌گذاری کنند، کاهش قابل توجهی داشت. بخش حقوق زیر این سقف باید در صندوق بازنشستگی سرمایه‌گذاری شود. این تغییر مقررات عامل اصلی کاهش ۱۵/۹ درصد اسمی حق بیمه‌های بیمه زندگی بود.

کاهش رشد پرداخت خسارت‌ها در بخش بیمه زندگی نسبت به سال گذشته

پرداخت‌های خالص خسارت‌ها در بخش بیمه زندگی به‌طور متوسط ۷/۵ درصد به‌صورت اسمی و ۳/۵ درصد به‌صورت واقعی در حوزه‌های گزارش‌دهنده افزایش یافت (نمودار ۱۱). این نرخ رشد نشان‌دهنده کند شدن قابل توجه در پرداخت کل خسارت‌ها نسبت به سال ۲۰۲۳ است، زمانی که پرداخت‌های خالص خسارت در بخش بیمه زندگی به‌طور متوسط ۱۰/۱ درصد اسمی و ۴/۶ درصد واقعی افزایش یافته بود. روند پرداخت خسارت‌ها در حوزه‌ها متفاوت بود؛ برخی حوزه‌ها افزایش قابل توجهی در پرداخت اسمی داشتند، در حالی که برخی دیگر کاهش قابل توجهی تجربه کردند. ترکیه بیشترین افزایش را با ۶۵/۷ درصد داشت، در حالی که لوکزامبورگ بزرگترین کاهش را با ۱۸/۴- درصد در پرداخت‌های اسمی ثبت کرد.

نمودار ۱۱. نرخ‌های رشد سالانه پرداخت‌های خالص خسارت بیمه زندگی- سال ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

افزایش پرداخت خسارت‌ها را می‌توان با چند عامل توضیح داد. همانند بخش بیمه غیرزندگی، افزایش تعداد بیمه‌نامه‌های زندگی بر میزان پرداخت بیمه‌گران تأثیر گذاشت. برای مثال، در برخی حوزه‌ها مانند شیلی، بریتانیا و اروگوئه، رشد پرداخت‌ها ناشی از افزایش فروش مستمری‌های بازنشستگی‌ها بود. در کلمبیا، افزایش پرداخت خسارت در بیمه زندگی عمدتاً به دلیل افزایش فروش بیمه‌های از کارافتادگی و بازماندگان در چارچوب سیستم بازنشستگی بود. علاوه بر این، افزایش برداشت‌ها و بازخریدها در برخی حوزه‌ها منجر به افزایش پرداخت‌ها شد. برای مثال، در لیتوانی، رشد پرداخت‌ها عمدتاً به دلیل افزایش برداشت‌های جزئی از مبالغ تجمع‌یافته در قراردادهای بیمه زندگی متصل به واحد و افزایش پرداخت خسارت‌ها هنگام پایان این قراردادها بود. در مکزیک، برداشت‌ها از محصولات پس‌اندازی بیمه زندگی باعث افزایش پرداخت خسارت شد. در برخی حوزه‌ها مانند یونان و چین، افزایش خسارت عمدتاً ناشی از افزایش تسویه حساب‌ها/بازخریدها بود. کاهش پرداخت‌ها در برخی حوزه‌ها را می‌توان به عوامل مختلفی نسبت داد. تغییرات مقرراتی بر پرداخت‌ها در برخی حوزه‌ها تأثیر گذاشت. برای مثال، کاهش پرداخت‌های بیمه زندگی در لتونی تا حدی به دلیل اعمال مالیات بر درآمد بر پرداخت‌ها از بیمه‌های متصل به واحد فرامرزی در استونی بود که از ۱ ژانویه ۲۰۲۴ اجرایی شد. این امر منجر به افزایش قابل‌توجه پرداخت‌ها در سال ۲۰۲۳ شد، زیرا بیمه‌گذاران در استونی تلاش کردند قبل از اجرایی شدن قوانین مالیاتی جدید، وجوه خود را برداشت کنند. سپس پرداخت‌ها برای کسب‌وکار فرامرزی بیمه‌گران لتونی در سال ۲۰۲۴ به سطوح پایین‌تر بازگشت.

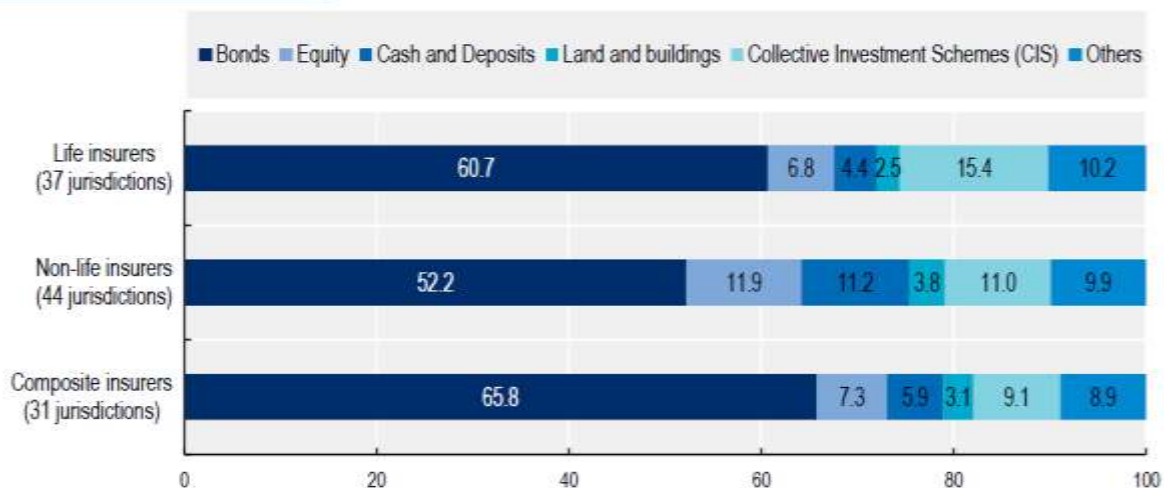
کاهش تعداد خسارت‌ها نیز در برخی حوزه‌ها به کاهش پرداخت‌ها کمک کرد. برای مثال، فرانسه و پرتغال کاهش در تسویه برخی بیمه‌نامه‌های زندگی را گزارش کردند که به کاهش پرداخت‌ها توسط بخش بیمه زندگی منجر شد. در نیکاراگوئه، کاهش پرداخت‌ها عمدتاً به دلیل کاهش تعداد خسارت‌های گزارش‌شده بود. کاهش تعداد خسارت‌ها ممکن است با افزایش علاقه به محصولات پس‌اندازی بیمه زندگی به دلیل افزایش نرخ‌های بهره مرتبط باشد، که ممکن است باعث افزایش ماندگاری بیمه‌نامه‌ها شده باشد. علاوه بر این، تغییرات نرخ مرگ‌ومیر نیز می‌تواند سطح پرداخت‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. برای مثال، در پرو، پرداخت‌های بیمه زندگی پس از افزایش نرخ مرگ‌ومیر بین سال‌های ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۲ به دلیل کووید-۱۹، به سطوح معتدل‌تری تثبیت شد.

۳. عملکرد سرمایه‌گذاری در بخش بیمه

اوراق قرضه همچنان بیش از نیمی از دارایی‌های تحت تملک بیمه‌گران را تشکیل می‌دهند. اوراق قرضه به عنوان کلاس دارایی غالب برای بیمه‌گران باقی ماند و در پایان سال ۲۰۲۴ بیش از نیمی از کل دارایی‌های آنها را نمایندگی می‌کرد. چندین عامل می‌تواند بر تصمیم‌گیری بیمه‌گران در تخصیص

دارایی‌ها تأثیر گذاشته باشد، که مهم‌ترین آن‌ها مدت زمان و پیش‌بینی‌پذیری تعهدات بیمه‌گران است، و همچنین شرایط کلان اقتصادی مانند نرخ بهره و تورم، الزامات نظارتی و استراتژی‌های سرمایه‌گذاری هر شرکت. از آنجا که بیمه‌گران زندگی، غیرزندگی و ترکیبی دارای ساختارهای تعهدی متفاوتی هستند، الگوهای تخصیص دارایی آن‌ها به‌طور طبیعی متفاوت است.

نمودار ۱۲. میانگین تخصیص دارایی‌های بیمه‌گران داخلی زندگی، غیرزندگی و ترکیبی در میان حوزه‌های گزارش‌دهنده، در پایان سال ۲۰۲۴ (درصد از کل سرمایه‌گذاری‌ها)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

بیمه‌گران زندگی عموماً در بیشتر حوزه‌های گزارش‌دهی، رویکرد سرمایه‌گذاری محافظه‌کارانه‌ای را دنبال می‌کنند. تعهدات آن‌ها معمولاً بلندمدت و پیش‌بینی‌پذیر است، که این امر باعث تخصیص بالاتر به ابزارهای با درآمد ثابت بلندمدت مانند اوراق قرضه دولتی بلندمدت و اوراق شرکتی با رتبه اعتباری بالا می‌شود که به پوشش ریسک نرخ بهره کمک می‌کنند. این سرمایه‌گذاری‌ها به تطبیق با تعهدات بلندمدت کمک می‌کنند و در عین حال جریان درآمدی پایدار را تضمین می‌کنند. بیمه‌گران زندگی همچنین نیازهای نقدینگی نسبتاً کمی دارند، که سرمایه‌گذاری در دارایی‌های کم‌نقدتر را نسبت به بیمه‌گران غیرزندگی ممکن می‌سازد.

بنابراین، آن‌ها می‌توانند در زیرساخت‌ها، املاک و مستغلات و بدهی خصوصی نیز سرمایه‌گذاری کنند. در سال ۲۰۲۴، بیمه‌گران زندگی عمدتاً پرتفوی‌های محافظه‌کارانه را ترجیح دادند و بر اوراق با درآمد ثابت تمرکز کردند. به‌طور متوسط، بیمه‌گران زندگی ۶۰/۷ درصد از دارایی‌های خود را به اوراق قرضه، ۱۵/۴ درصد به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، ۱۰/۲ درصد به سایر سرمایه‌گذاری‌ها («سایر») و ۶/۸ درصد به سهام اختصاص دادند. وجه نقد و سپرده‌ها و زمین و ساختمان سهم کمتری از کل سرمایه‌گذاری‌ها داشتند. با این حال، تفاوت‌های قابل‌توجهی در سطح کشوری وجود داشت. به‌عنوان مثال، در سوئد، بیمه‌گران زندگی ۴۴/۵ درصد از پرتفوی خود را به سهام اختصاص دادند، در حالی که اوراق قرضه ۳۳/۶ درصد بود. در بلغارستان، اتریش و دانمارک، صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک دارایی اصلی بودند و به ترتیب ۵۷/۱، ۵۳ و ۴۱/۸

درصد از کل سرمایه‌گذاری‌ها را تشکیل می‌دادند. در هلند، بیمه‌گران زندگی ۳۵/۵ درصد از پرتفوی خود را به «سایر» اختصاص دادند.

بیمه‌گران غیرزندگی نیز به‌طور گسترده در اوراق قرضه سرمایه‌گذاری کردند، اگرچه استراتژی‌های سرمایه‌گذاری آن‌ها بازتاب‌دهنده ساختار تعهدات متفاوت است. بیمه‌گران غیرزندگی تعهدات کوتاه‌مدت‌تری دارند و با عدم قطعیت بیشتری در مورد زمان و میزان خسارت‌ها مواجه هستند. بنابراین، مدیریت مؤثر نقدینگی حیاتی است و این بیمه‌گران تمایل دارند دارایی‌های بسیار نقدشونده با سررسید کوتاه تا میان‌مدت را ترجیح دهند تا نقدینگی کافی برای پرداخت خسارت‌ها حفظ شود. در سال ۲۰۲۴، بیمه‌گران غیرزندگی ۵۲/۲ درصد از دارایی‌های خود را به اوراق قرضه و ۱۱/۹ درصد به سهام اختصاص دادند. آن‌ها همچنین سهم بیشتری از وجه نقد و سپرده‌ها - ۱۱/۲ درصد در مقایسه با ۴/۴ درصد بیمه‌گران زندگی - داشتند تا نقدینگی برای پرداخت خسارت‌ها تضمین شود.

تفاوت‌های سطح کشوری بسیار مشهود بود. در ایسلند و سوئد، سهام به ترتیب ۳۵ و ۴۴/۳ درصد از پرتفوی بیمه‌گران غیرزندگی را تشکیل می‌داد. در سوئیس، سایر سرمایه‌گذاری‌ها ۴۴ درصد از کل سرمایه‌گذاری‌ها را شامل می‌شد، در حالی که در ترکیه و گواتمالا، وجه نقد و سپرده‌ها به ترتیب ۵۴/۴ و ۴۵ درصد را تشکیل می‌دادند.

بیمه‌گران ترکیبی عمدتاً مانند بیمه‌گران زندگی و غیرزندگی در اوراق قرضه سرمایه‌گذاری کردند. بیمه‌گران ترکیبی دارای ترکیبی از تعهدات بلندمدت (زندگی) و کوتاه‌مدت (غیرزندگی) هستند. برای این بیمه‌گران، ممکن است نیاز به تعادلی بین نقدینگی و نیازهای تولید بازده بلندمدت وجود داشته باشد. میزان ریسک‌پذیری ممکن است بسته به خط اصلی کسب‌وکار و رویکرد مدیریت ریسک داخلی به‌طور گسترده‌ای متفاوت باشد. به‌طور متوسط، بیمه‌گران ترکیبی ۶۵/۸ درصد از دارایی‌های خود را به اوراق قرضه، ۹/۱ درصد به صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک، ۸/۹ درصد به «سایر» و ۷/۳ درصد به سهام اختصاص دادند، در حالی که وجه نقد و سپرده‌ها و زمین و ساختمان سهم کمتری داشتند. در برخی کشورها، سهم «سایر» بالا بود؛ به‌عنوان مثال، در پاراگوئه، «سایر» ۶۳/۴ درصد از پرتفوی بیمه‌گران ترکیبی را تشکیل می‌داد.

در مقایسه با سال ۲۰۲۳، بخش غیرزندگی در چندین کشور تخصیص خود به دسته دارایی «سایر» را افزایش داد، به ویژه در گواتمالا (به میزان ۱۸/۷ واحد درصد). بخش زندگی در برخی کشورها نیز مواجهه خود با «سایر» را افزایش داد، مانند ایالات متحده (۴/۷ واحد درصد) و آرژانتین (۳/۹ واحد درصد).

در حوزه‌های گزارش‌دهی که داده‌های سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها را ارائه کرده بودند، تخصیص بیمه‌گران به زیرساخت‌ها تغییر قابل‌توجهی نداشت (جدول ۸). در تقریباً همه حوزه‌های گزارش‌دهی، به‌جز پرو، سهم بیمه‌گران از سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌ها در پرتفوی کم بود. در برخی حوزه‌ها مانند آلمان و سوئد،

تخصیص به زیرساخت‌ها افزایش یافت. در مقابل، در برخی حوزه‌های دیگر مانند اتریش، هلند و جمهوری اسلواکی، بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ تخصیص خود به زیرساخت‌ها را کاهش دادند.

جدول ۸. سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران در زیرساخت‌ها در برخی کشورها

سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی (حساب مالک) / کل سرمایه‌گذاری‌های پرتفوی (حساب مالک)

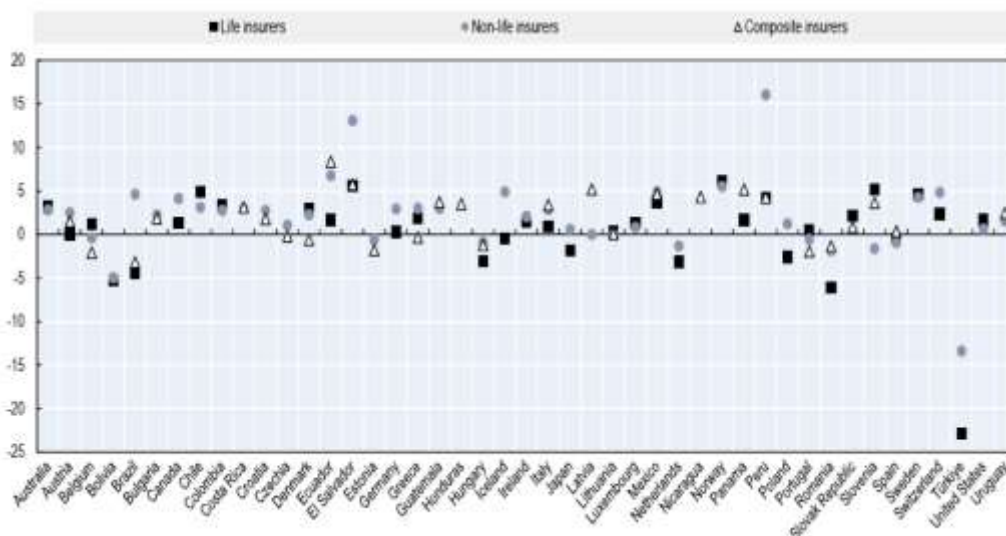
Jurisdictions	End-2023	End-2024
Austria	1.6%	1.3%
Germany	2.3%	2.5%
Ireland	0.1%	0.1%
Lithuania	0.5%	0.5%
Netherlands	1.0%	0.8%
Peru	22.2%	21.0%
Slovak Republic	1.4%	1.3%
Slovenia	0.7%	0.7%
Spain	0.4%	0.4%
Sweden	1.8%	2.0%
Uruguay	0.2%	0.2%

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

روندهای مثبت در بازارهای سهام سود سرمایه‌گذاری بیمه‌گران را افزایش داد

بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ به سود سرمایه‌گذاری دست یافتند. بیمه‌گران در ۲۵ حوزه از ۳۵ حوزه (۷۱ درصد) در بخش زندگی، ۲۹ حوزه از ۴۱ حوزه (۷۱ درصد) در بخش غیرزندگی و ۱۹ حوزه از ۲۸ حوزه (۶۸ درصد) در بخش ترکیبی، نرخ بازده واقعی مثبت سرمایه‌گذاری ثبت کردند (نمودار ۱۳). در مقایسه با سال ۲۰۲۳، سهم بیمه‌گرانی که بازده واقعی سرمایه‌گذاری مثبت داشتند، در هر سه نوع کسب‌وکار افزایش یافت. چندین حوزه که در سال ۲۰۲۳ بازده واقعی منفی تجربه کرده بودند - مانند استرالیا و کرواسی - در سال ۲۰۲۴ بازده مثبت گزارش کردند.

نمودار ۱۳. میانگین نرخ بازده واقعی خالص سرمایه‌گذاری بر اساس نوع بیمه‌گر داخلی، سال ۲۰۲۴ (درصد)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

نرخ بازده واقعی همچنان به شدت بر اساس کشور و نوع کسب‌وکار متفاوت بود. در بخش زندگی، بالاترین بازده واقعی در نروژ با ۶/۱ درصد ثبت شد، در حالی که ترکیه کمترین بازده را با ۲۲/۹- درصد تجربه کرد. در بخش غیرزندگی، بالاترین بازده واقعی در پرو با ۱۶ درصد مشاهده شد، در حالی که ترکیه دوباره کمترین بازده را با ۱۳/۴- درصد ثبت کرد. در مقابل، در بخش ترکیبی، تغییرات نرخ بازده واقعی بین کشورها کمتر بود؛ بالاترین بازده واقعی در اکوادور با ۸/۴ درصد و کمترین در برزیل با ۳/۲- درصد ثبت شد.

به‌طور کلی، نرخ‌های مثبت بازده سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ نشان‌دهنده محیط بهره‌مطلوب و عملکرد مثبت بازار سهام در بسیاری از حوزه‌ها بود. تصمیمات استراتژیک تخصیص دارایی - از جمله تنوع‌بخشی به اوراق قرضه، سهام و املاک و مستغلات - نیز در شکل‌دهی نتایج در برخی حوزه‌ها نقش مهمی ایفا کرد.

عملکرد بازارهای سهام و دارایی‌های با درآمد ثابت عامل اصلی بازده در بسیاری از حوزه‌ها بود. برای مثال، در استرالیا، بیمه‌گران زندگی و غیرزندگی از محیط بهره بالاتر سود بردند که درآمد بهره بیشتری ایجاد کرد و همچنین از سود تحقق‌نیافته سرمایه‌گذاری‌های بهره‌ده (عمدتاً اوراق قرضه) و سهام بهره‌مند شدند. در نروژ و سوئد، سود سرمایه‌گذاری بیمه‌گران نیز به بازارهای سهام و دارایی‌های با درآمد ثابت مطلوب نسبت داده شد. به همین ترتیب، در نیکاراگوئه، بیمه‌گران از بازده جذاب ابزارهای با درآمد ثابت - که بخش عمده پرتفوی سرمایه‌گذاری بیمه‌گران را تشکیل می‌داد - بهره‌مند شدند.

تخصیص استراتژیک دارایی همچنین در برخی حوزه‌ها از عملکرد سرمایه‌گذاری پشتیبانی کرد. برای مثال، اکوادور گزارش داد که عملکرد بالای سرمایه‌گذاری بیمه‌گران ترکیبی، بازتاب‌دهنده رویکرد سرمایه‌گذاری راهبردی متناسب با پروفایل ریسک و نیازهای نقدینگی خطوط مختلف کسب‌وکار بیمه‌ای است. طبق گزارش اکوادور، بیمه‌گران ترکیبی دارای متنوع‌ترین و پربازده‌ترین پرتفوی‌ها بودند.

در مقابل، سود سرمایه‌گذاری در چند حوزه کمتر بود که هر کدام دلایل زمینه‌ای متفاوتی داشتند. برای مثال، در کلمبیا، کاهش نرخ بهره سیاستی^۱ منجر به بازده پایین‌تر ابزارهای با درآمد ثابت و کاهش شدید بازده کلی سرمایه‌گذاری در سال ۲۰۲۴ نسبت به سال ۲۰۲۳ شد. در اسلوانی، سطح پایین بازده سرمایه‌گذاری در بخش غیرزندگی به شرایط استثنایی ناشی از لغو بیمه تکمیلی درمان در پایان سال ۲۰۲۳ نسبت داده شد. به دلیل افزایش نیازهای سرمایه و نقدینگی شرکت، تنها بیمه‌گری که در این بخش در پایان سال ۲۰۲۴ فعالیت می‌کرد، مجبور به فروش برخی از سرمایه‌گذاری‌ها شد که این امر منجر به سطح پایین بازده سرمایه‌گذاری گردید.

۴. سودآوری در بخش بیمه

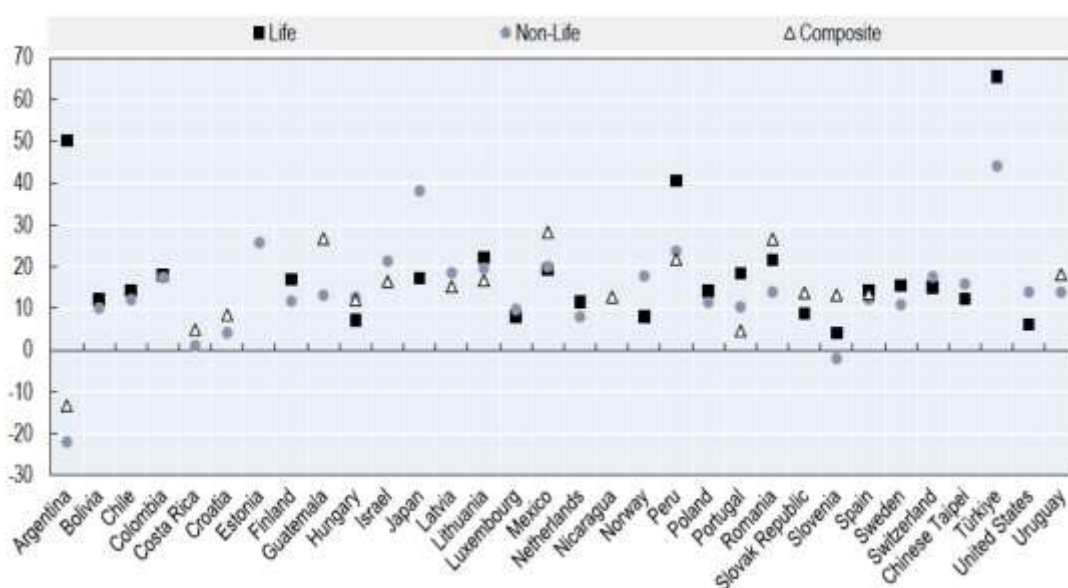
این بخش به سودآوری کلی بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ می‌پردازد. ابتدا سودآوری بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ بر اساس بازده حقوق صاحبان سهام (ROE) بررسی می‌شود و سپس تحولات حقوق صاحبان سهام بیمه‌گران مورد تحلیل قرار می‌گیرد. نتایج نشان می‌دهد که سودآوری بیمه‌گران در کل در سال ۲۰۲۴ بهبود یافته است، که ناشی از عملکرد مثبت در بیمه‌گری و سرمایه‌گذاری بوده و این دو عامل در اکثر حوزه‌ها یکدیگر را تقویت کرده‌اند.

سودآوری بیمه‌گران به‌طور کلی در سال ۲۰۲۴ بهبود یافت

بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ سودآوری کلی را ثبت کردند. بازده حقوق صاحبان سهام (ROE)، که یکی از شاخص‌های کلیدی عملکرد شرکت‌هاست، تنها در دو حوزه منفی بود: برای بیمه‌گران غیرزندگی و ترکیبی در آرژانتین و برای بیمه‌گران غیرزندگی در اسلونی (نمودار ۱۴). بیشترین ROE در ترکیه و چند کشور آمریکای لاتین مانند مکزیک و پرو ثبت شد.

در مقایسه با سال ۲۰۲۳، بیش از نیمی از حوزه‌ها (۱۳ از ۲۴) بهبود سودآوری در بخش بیمه زندگی را تجربه کردند (OECD, ۲۰۲۴). بیشترین افزایش در آرژانتین بود، جایی که ROE در سال ۲۰۲۴ به میزان ۱۰/۵ واحد درصد افزایش یافت. در بخش غیرزندگی، بیش از نیمی از حوزه‌ها (۱۶ از ۳۰) نیز سودآوری بالاتری ثبت کردند، که بیشترین رشد مربوط به اسلونی با ۴۰/۹ واحد درصد بود. در بخش ترکیبی، ۶۵ درصد از حوزه‌ها (۱۱ از ۱۷) بهبود سودآوری را تجربه کردند، که بیشترین افزایش ۱۰/۵ واحد درصد در لتونی مشاهده شد.

نمودار ۱۴. بازده حقوق صاحبان سهام بر اساس نوع بیمه‌گر در سال ۲۰۲۴ (درصد)

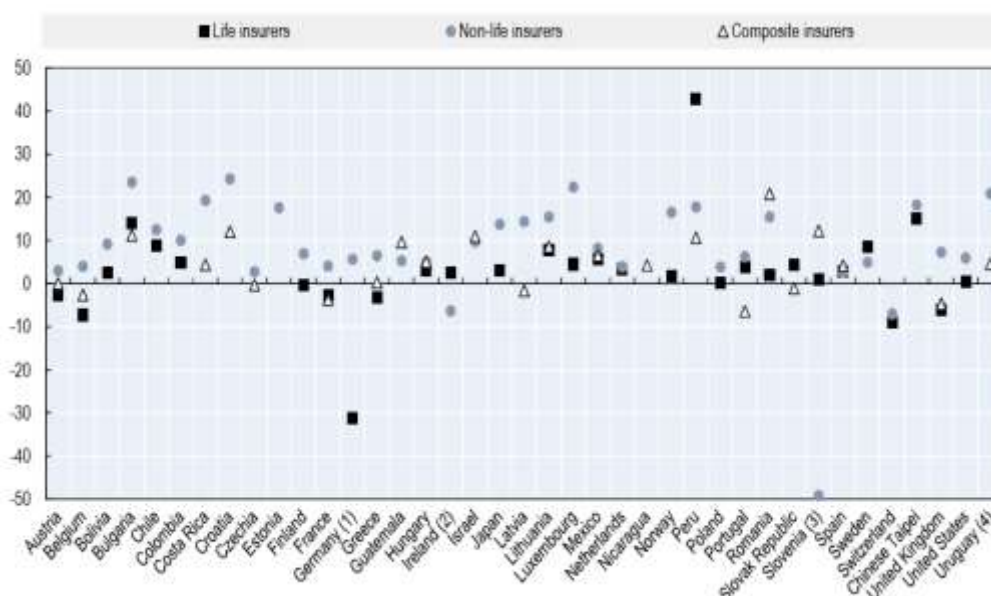

سودآوری بازتاب‌دهنده ترکیبی از عملکرد بیمه‌گری و عملکرد سرمایه‌گذاری بود. در بیشتر حوزه‌های قضایی، این دو مولفه مثبت بودند و یکدیگر را تقویت می‌کردند، که منجر به نتایج کلی قوی شد. با این حال، در برخی موارد، این دو عامل در جهت مخالف حرکت کردند و اثر یکدیگر را خنثی نمودند. برای مثال، در اسلوونی، زیان‌های سرمایه‌گذاری در بین بیمه‌گران غیرزندگی بیش از سودهای بیمه‌گری بود و در نتیجه سودآوری کلی منفی شد. در مقابل، در کلمبیا، سودهای سرمایه‌گذاری در بخش بیمه غیرزندگی جبران‌کننده زیان‌های بیمه‌گری بود و منجر به سودآوری کلی مثبت شد.

سودآوری مثبت بیمه‌گران در رشد حقوق صاحبان سهام منعکس شد

حقوق صاحبان سهام بیمه‌گران در بیشتر حوزه‌های قضایی در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت (نمودار ۱۵). حقوق صاحبان سهام برای بیمه‌گران زندگی در ۲۴ از ۳۲ حوزه قضایی، برای بیمه‌گران غیرزندگی در ۳۶ از ۳۹ حوزه قضایی و برای بیمه‌گران ترکیبی در ۱۷ از ۲۴ حوزه قضایی افزایش یافت. همانند سال ۲۰۲۳، بالاترین افزایش در سال ۲۰۲۴ در آرژانتین و ترکیه رخ داد که ناشی از تورم بالا در این دو کشور بود (OECD, ۲۰۲۴).

نمودار ۱۵. تغییرات حقوق صاحبان سهام بر اساس نوع بیمه‌گر - سال ۲۰۲۴ (به درصد)

منبع: آمارهای جهانی بیمه (پایگاه داده OECD Global Insurance Statistics)

سودآوری مثبت بیمه‌گران در سال ۲۰۲۴ از رشد حقوق صاحبان سهام در طول سال حمایت کرد. وقتی سودآوری افزایش می‌یابد، سود انباشته ممکن است افزایش یابد و در نتیجه حقوق صاحبان سهام رشد کند. برخی عوامل دیگر مانند صدور سهام جدید، کاهش سود تقسیمی و سود سرمایه تحقق‌نیافته نیز ممکن است در برخی حوزه‌های قضایی باعث افزایش حقوق صاحبان سهام شده باشند (OECD, ۲۰۲۴).

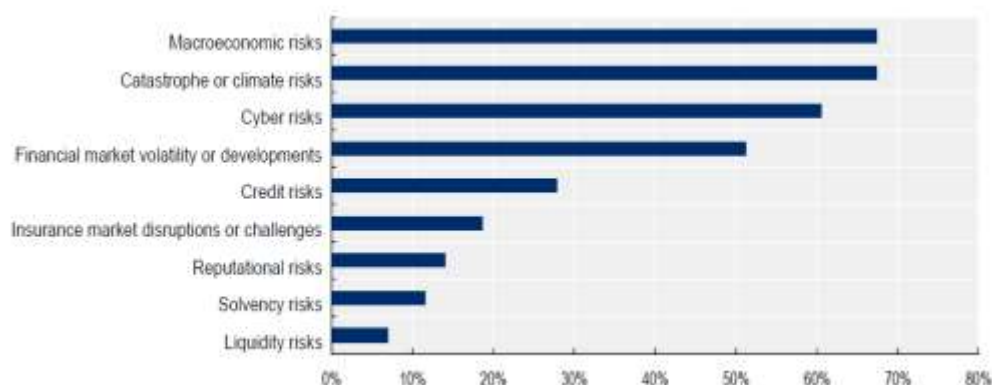
۵. ریسک‌ها و آسیب‌پذیری‌های بخش بیمه

این بخش نشان می‌دهد که ریسک‌های اقتصاد کلان، ریسک‌های ناشی از بلایای طبیعی و سایبری، همراه با نوسانات بازارهای مالی، از سوی مقامات ملی به‌عنوان مهم‌ترین ریسک‌ها و آسیب‌پذیری‌های پیش‌روی صنعت بیمه در حوزه‌های قضایی خود در آینده تلقی می‌شوند.

ریسک‌ها و آسیب‌پذیری‌های بخش بیمه

بخش بیمه با ریسک‌های متعددی مواجه است. بر اساس اطلاعات به‌دست‌آمده از پرسشنامه کیفی که در چارچوب طرح آمارهای جهانی بیمه توزیع شد، مقامات ملی غالباً ریسک‌های اقتصاد کلان، ریسک‌های ناشی از بلایای طبیعی و ریسک‌های سایبری، همچنین نوسانات بازارهای مالی را به‌عنوان ریسک‌ها یا آسیب‌پذیری‌های بالقوه پیش‌روی بخش بیمه خود در آینده - یا برای برخی از بیمه‌گران - شناسایی کرده‌اند (نمودار ۱۶).

نمودار ۱۶. ریسک‌ها و آسیب‌پذیری‌هایی که مقامات ملی آن‌ها را مرتبط یا بالقوه مرتبط با بیمه‌گران در حوزه قضایی خود دانسته‌اند / درصد پاسخ‌دهندگانی که هر ریسک را شناسایی کرده‌اند

مقامات ملی بیش از همه به ریسک‌های اقتصاد کلان مانند تورم و نوسانات نرخ بهره به‌عنوان ریسک‌های مرتبط یا بالقوه مرتبط با بیمه‌گران در حوزه قضایی خود اشاره کرده‌اند. برای نمونه، استرالیا گزارش داد که عدم اطمینان نسبت به چشم‌انداز اقتصادی و افزایش نرخ حق بیمه، از عوامل کلیدی در لغو بیمه‌نامه‌ها توسط بیمه‌گذاران یا کم‌بیمه‌گی آن‌هاست. مکزیک اشاره کرد که تورم بالا می‌تواند ارزش مبالغ دریافتی ذی‌نفعان در برخی بیمه‌نامه‌های زندگی را کاهش دهد و در بیمه‌های خودرو یا درمان نیز تورم می‌تواند هزینه خسارت‌ها را برای بیمه‌گران افزایش داده و حاشیه سود بیمه‌گری را فشرده کند. فرانسه نیز گزارش داد که از آنجا که بیمه‌گران فرانسوی حجم قابل‌توجهی اوراق قرضه در اختیار دارند، ریسک نرخ بهره مهم‌ترین ریسک بازار برای آن‌هاست و هرگونه افزایش ناگهانی در نوسانات نرخ بهره می‌تواند بر آن‌ها تأثیر بگذارد.

بسیاری از حوزه‌های قضایی همچنین بر اهمیت ریسک‌های ناشی از بلایای طبیعی تأکید کردند. برای مثال، بلغارستان، اکوادور و یونان اعلام کردند که در برابر بلایا آسیب‌پذیر هستند و انتظار می‌رود این رویدادها

افزایش یابند. فرانسه اشاره کرد که حوادث فاجعه‌آمیز یکی از ریسک‌های اصلی بخش غیرزندگی است. نیکاراگوئه نیز بیان کرد که با توجه به شرایط زمین‌شناسی و موقعیت جغرافیایی آن، مهم‌ترین ریسک‌های پیش‌روی بخش بیمه این کشور به بلایای طبیعی مرتبط است. پرتغال گزارش داد که نگران‌کننده‌ترین ریسک فاجعه‌آمیز در سطح ملی مربوط به زلزله است و در درجه بعدی، ریسک‌های اقلیمی مانند سیل، آتش‌سوزی جنگل‌ها و طوفان‌های شدید نیز مطرح هستند.

مقامات ملی همچنین غالباً ریسک‌های سایبری را مرتبط با بخش بیمه دانسته‌اند. برای نمونه، پرو گزارش داد که اتکای فزاینده به ابزارهای فناورانه برای ذخیره داده‌ها، پردازش ابری و سایر راهکارهای دیجیتال جهت گسترش عرضه محصولات از طریق کانال‌های آنلاین، امنیت سایبری را به ریسکی مستمر برای شرکت‌های بیمه تبدیل کرده است. استرالیا اشاره کرد که ریسک سایبری به دلیل افزایش فراوانی و پیچیدگی حملات سایبری، رشد دیجیتالی‌شدن، وابستگی به ارائه‌دهندگان خدمات خارجی و به‌هم‌پیوستگی نظام مالی همچنان در حال تشدید است. دانمارک نیز اعلام کرد که ریسک سایبری از ریسک‌های اصلی همه شرکت‌هاست و بسیاری از شرکت‌ها پروژه‌هایی در ارتباط با اجرای "قانون تاب‌آوری عملیاتی دیجیتال اتحادیه اروپا" (DORA)^۱ داشته‌اند.

برخی حوزه‌ها نیز نوسانات بازارهای مالی و یا تحولات این بازارها را مرتبط دانستند. برای مثال، برمودا گزارش داد که بازارهای مالی پرنوسان، حفظ ارزش سرمایه‌گذاری‌های بیمه‌گران را با چالش مواجه می‌کند. کلمبیا اشاره کرد که افزایش نوسانات بازار ممکن است بر تصمیمات راهبردی در زمینه سرمایه‌گذاری، نقدینگی و تخصیص دارایی اثر بگذارد و در صورت تحقق زیان‌های تحقق‌نیافته، فشار بیشتری بر شاخص‌های توانگری وارد کند. لیتوانی نیز اعلام کرد که نوسانات بازارهای مالی می‌تواند اثرات غیرمستقیم داشته باشد؛ از جمله کاهش اعتماد به محصولات سرمایه‌گذاری مبتنی بر بیمه، که ممکن است به کاهش حجم کسب‌وکار و افزایش بازخریدها یا برداشت‌های جزئی منجر شود.

تعدادی از حوزه‌های قضایی نیز ریسک‌های نقدینگی، توانگری یا اعتباری/اعتباری شهرتی را به‌عنوان ریسک‌های مرتبط یا بالقوه مرتبط برای بخش بیمه خود مطرح کردند. ریسک‌های دیگری نیز شناسایی شد. برای نمونه، اکوادور اشاره کرد که تغییرات مقرراتی و بی‌ثباتی سیاسی می‌تواند با تغییر محیط فعالیت و اعتماد سرمایه‌گذاران، ریسک‌های اضافی ایجاد کند. در مورد کاستاریکا گزارش شد که شرکت‌های بیمه با چالش‌هایی در اجرای استانداردهای IFRS ۱۷ و IFRS ۹ روبرو بوده‌اند و چندین شرکت مشکلات فنی و فناورانه قابل‌توجهی را اعلام کرده‌اند.

«داشبورد ریسک بیمه» که به صورت فصلی توسط سازمان اروپایی بیمه و بازنشستگی شغلی^۱ تهیه می‌شود، دیدگاه‌های تکمیلی ارائه می‌دهد. داشبورد آوریل ۲۰۲۵ که بر اساس داده‌های توانگری II مربوط به سه ماهه چهارم ۲۰۲۴ و داده‌های بازار سه ماهه اول ۲۰۲۵ تهیه شده، نشان می‌دهد که بسیاری از ریسک‌ها در ۱۲ ماه آینده چشم‌اندازی باثبات دارند. با این حال، این داشبورد به تشدید ریسک‌های اقتصاد کلان، ریسک‌های بازار، ریسک‌های مرتبط با محیط زیست، اجتماعی و حاکمیت شرکتی (ESG)، و نیز ریسک‌های دیجیتالی‌سازی و سایبری اشاره کرده است.

جدول ۹. نفوذ کل بیمه به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی - کشورهای OECD

کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
استرالیا	۳.۰	۳.۱	۳.۱	۳.۱	۳.۳	۳.۷	۴.۱	۴.۵	۵.۰	۵.۶	۶.۰
اتریش	۴.۴	۴.۳	۴.۳	۴.۵	۴.۷	۴.۴	۴.۵	۴.۶	۴.۸	۵.۱	۵.۲
بلژیک	۷.۵	۷.۴	۵.۹	۶.۲	۶.۰	۶.۱	۶.۱	۶.۰	۶.۲	۶.۵	۶.۹
کانادا	۷.۰	۶.۷	۶.۱	۶.۴	۶.۷	۶.۱	۴.۵	۴.۴	۴.۵	۴.۴	۴.۲
شیلی	۴.۴	۴.۷	۴.۳	۳.۶	۳.۹	۴.۶	۴.۷	۴.۶	۴.۹	۴.۷	۴.۲
کلمبیا	۳.۳	۳.۲	۳.۲	۳.۰	۳.۱	۲.۸	۲.۸	۲.۸	۲.۸	۲.۷	۲.۵
کاستاریکا	۲.۴	۲.۳	۲.۳	۲.۲	۲.۳	۲.۲	۲.۱	۲.۲	۲.۱	۱.۹	۲.۲
جمهوری چک	۲.۶	۲.۴	۲.۸	۲.۸	۲.۸	۲.۷	۲.۷	۲.۸	۳.۰	۳.۲	۳.۵
دانمارک	۱۱.۶	۱۰.۳	۱۰.۳	۱۱.۳	۱۱.۳	۱۰.۹	۱۱.۱	۱۰.۹	۱۰.۴	۱۰.۵	۱۰.۴
استونی	۳.۶	۳.۵	۳.۲	۳.۲	۳.۴	۳.۵	۳.۵	۳.۴	۳.۳	۳.۳	۳.۱
فنلاند	۳.۵	۳.۲	۱.۷	۲.۱	۱.۷	۲.۵	۱.۹	۳.۹	۴.۱	۵.۰	۵.۱
فرانسه	۱۱.۰	۱۰.۲	۱۰.۳	۱۰.۶	۱۰.۰	۱۰.۶	۱۰.۶	۱۰.۶	۱۰.۷	۹.۴	۹.۲
آلمان	۵.۹	۵.۵	۵.۸	۶.۵	۶.۸	۶.۵	۶.۲	۶.۲	۶.۱	۶.۲	۶.۴
یونان	۲.۳	۲.۲	۲.۲	۲.۴	۲.۴	۲.۲	۲.۱	۲.۱	۲.۰	۲.۰	۲.۱
مجارستان	۲.۰	۲.۰	۲.۱	۲.۴	۲.۴	۲.۴	۲.۳	۲.۴	۲.۴	۲.۴	۲.۵
ایسلند	۲.۳	۲.۲	۲.۲	۲.۴	۲.۵	۲.۴	۲.۴	۲.۴	۲.۳	۲.۳	۲.۴
ایرلند	۱۱.۷	۱۲.۵	۸.۶	۱۱.۰	۱۰.۶	۱۱.۵	۱۱.۸	۱۴.۱	۱۷.۴	۱۵.۸	۱۹.۴
اسرائیل	۳.۸	۴.۲	۴.۳	۴.۴	۴.۸	۴.۸	۴.۸	۴.۹	۴.۷	۴.۷	۴.۶
ایتالیا	۶.۹	۶.۰	۶.۴	۷.۶	۸.۱	۷.۸	۷.۶	۷.۵	۷.۹	۸.۸	۸.۷
ژاپن	۷.۷	۸.۰	۷.۹	۷.۱	۷.۱	۷.۳	۷.۷	۷.۳	۷.۶	۶.۷	۶.۸
کره	...	۹.۹	۱۰.۹	۱۰.۲	۱۰.۸	۱۰.۴	۹.۹	۱۰.۵	۱۱.۱	۱۱.۳	۱۱.۴
لتونی	۳.۱	۲.۸	۲.۸	۲.۶	۲.۷	۲.۹	۲.۷	۲.۵	۲.۲	۲.۲	۲.۳
لیتوانی	۲.۰	۲.۰	۱.۸	۱.۸	۱.۹	۱.۹	۱.۹	۱.۹	۱.۸	۱.۷	۱.۷
لوکزامبورگ	۳۳.۰	۲۶.۱	۳۲.۵	۳۸.۱	۳۰.۷	۳۸.۰	۳۴.۴	۳۶.۹	۳۲.۵	۳۵.۲	۴۱.۶
مکزیک	۲.۸	۲.۵	۲.۳	۲.۵	۲.۵	۲.۴	۲.۲	۲.۲	۲.۱	۲.۰	۲.۰
هلند	۸.۳	۸.۱	۸.۰	۸.۸	۹.۴	۹.۰	۹.۲	۹.۳	۹.۷	۴.۷	۵.۳
نیوزلند	...	...	...	۳.۳	۳.۵	۳.۴	...	...	۲.۴	۲.۵	۲.۶
نروژ	۵.۹	۵.۷	۴.۳	۵.۵	۵.۸	۵.۴	۵.۰	۵.۱	۵.۶	۵.۳	۵.۳

^۱ European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA)

لهستان	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۵	۲.۶	۲.۶	۲.۸	۳.۰	۲.۹	۲.۹	۳.۲
پرتغال	۴.۷	۴.۱	۴.۶	۵.۷	۴.۵	۵.۲	۵.۸	۵.۵	۵.۶	۶.۷	۷.۸
جمهوری اسلواکی	۱.۶	۱.۵	۲.۴	۲.۳	۲.۶	۲.۷	...	۵.۲	...	۲.۶	۲.۹
اسلونی	۳.۶	۴.۴	۴.۵	۴.۸	۵.۱	۴.۸	۴.۷	۴.۷	۴.۸	۴.۹	۵.۰
اسپانیا	۴.۵	۴.۸	۴.۵	۴.۷	۴.۹	۴.۹	۵.۱	۵.۲	۵.۴	۵.۰	۵.۱
سوئد	۱۲.۴	۱۰.۷	۱۱.۴	۱۱.۳	۹.۸	۸.۹	۸.۶	۸.۰	۷.۴	۷.۸	۸.۳
سوئیس	۶.۷	۶.۸	۶.۸	۷.۱	۷.۷	۸.۱	۸.۱	۸.۴	۸.۵	۸.۸	۸.۸
ترکیه	۱.۹	۱.۷	۱.۵	۱.۴	۱.۵	۱.۴	۱.۳	۱.۴	۱.۵	۱.۳	۱.۲
بریتانیا	۱۱.۸	۱۱.۷	۱۱.۳	۱۱.۴	۱۱.۴	۱۱.۸	۱۳.۱	۱۲.۶	۹.۶	۱۰.۲	۱۰.۷
ایالات متحده	۱۲.۷	۱۲.۰	۱۱.۹	۱۲.۰	۱۲.۳	۱۱.۴	۱۱.۲	۱۱.۱	۱۱.۲	۱۱.۱	۱۰.۸

جدول ۱۰. نفوذ کل بیمه به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی - کشورهای منتخب و غیر OECD

کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
آرژانتین	۲.۲	۱.۹	۲.۲	۲.۲	۲.۶	۲.۱	۲.۳	۲.۶	۲.۶	۲.۶	۲.۴
بولیوی	۱.۶	۱.۶	۱.۶	۱.۵	۱.۶	۱.۴	۱.۳	۱.۳	۱.۴	...	...
برزیل	۳.۴	۳.۳	۳.۲	۳.۱	۳.۳	۳.۴	۳.۲	۳.۲	۳.۳	۳.۱	۲.۸
بلغارستان	۲.۳	۲.۲	۲.۱	۲.۳	۲.۳	۲.۴	۲.۳	...	...	...	...
کرواسی	...	۲.۳	۲.۵	۲.۷	۲.۷	۲.۶	۲.۵	...	...	...	...
جمهوری دومینیکن	...	...	...	...	...	۱.۴	...	...	...	...	...
اکوادور	۱.۹	...	...	۱.۶	...	۱.۷	۱.۶	۱.۶	۲.۱	۲.۳	...
مصر	...	۰.۶	۰.۶	۰.۷	۰.۶	۰.۶	۰.۶	۰.۷	...	...	...
السالوادور	۲.۴	۲.۴	۲.۵	۲.۶	۲.۷	۲.۵	۲.۵	۲.۴	...	...	...
گواتمالا	۱.۴	۱.۴	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳
هندوراس	۲.۰	۲.۰	۱.۹	۱.۹	۲.۰	۲.۵	۲.۶	...	...	۱.۹	۱.۹
هنگ‌ک‌نگ	۱۸.۵	۱۷.۸	۱۹.۲	۲۰.۵	۲۲.۱	...	۱۸.۲	۱۸.۰	۱۷.۶	۱۴.۸	۱۴.۱
هند	...	...	...	۴.۲	۳.۸	...	۳.۶	۳.۶	۳.۴	...	...
اندونزی	...	...	...	...	۱.۶	۱.۷	۱.۸	۱.۹	۱.۸	۱.۷	۱.۶
مالزی	...	۴.۶	۴.۴	۴.۸	۵.۰	۴.۵	۴.۳	۴.۴	۴.۶	۴.۷	۴.۷
مونتنگرو	...	...	...	...	۲.۲	۱.۹	...	...	...	...	...
مراکش	...	...	...	۳.۹	...	...	۳.۴	۳.۴	...	...	...
نیکاراگوئه	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۱.۵	۱.۶	۱.۶	۱.۷	۱.۶	۱.۵	۱.۵	۱.۵
پاناما	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۴	۲.۷	۲.۲	...	...	...	...	...
پاراگوئه	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۰	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۰	...
پرو	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۱.۹	۱.۸	۱.۷	۱.۶	۱.۷	۱.۹	۱.۸
پورتوریکو	...	...	...	...	...	...	...	...	۱۲.۸	۱۰.۷	۸.۸
رومانی	۱.۱	۱.۱	۱.۲	۱.۲	...	...	...	...	...	...	...
سنگاپور	...	۸.۲	۸.۸	۱۰.۴	۱۰.۶	۸.۷	...	۸.۸	۸.۱	۷.۹	۷.۸
آفریقای جنوبی	...	۱۲.۷	۷.۰	۱۲.۵	۱۲.۴	...	...	...	۱۲.۷	۱۳.۳	۱۳.۲
سريلانكا	...	...	...	...	...	...	۱.۲	۱.۲	...	۱.۱	۰.۹
تایپه (چین)	۱۰.۸	۱۰.۳	۱۱.۲	۱۴.۶	۱۶.۷	...	۱۹.۲	۲۰.۰	...	...	...

...	...	...	۱.۹	۲.۰	۲.۰	۲.۰	۲.۱	۲.۱	...	...	تونس
۲.۱	۲.۲	...	۲.۴	۲.۳	۲.۵	۲.۷	۲.۶	۲.۸	۲.۹	۳.۶	اروگوئه
۶.۶	۶.۳	۶.۴	۶.۰	۶.۴	۶.۳	۶.۱	۶.۳	۶.۰	۶.۰	۶.۲	میانگین OECD
۴.۶	۴.۴	۴.۹	۳.۴	۳.۶	۳.۲	۴.۶	۴.۲	۴.۰	۴.۱	۳.۶	میانگین غیر OECD
۶.۱	۵.۷	۵.۹	۵.۴	۵.۳	۵.۲	۵.۶	۵.۵	۵.۳	۵.۳	۵.۴	میانگین کل

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۱. نفوذ بیمه غیرزندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی

کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
استرالیا	۲.۴	۲.۱	۲.۱	۲.۱	۲.۱	۲.۲	۲.۱	۲.۱	۲.۱	۲.۲	۲.۲
اتریش	۲.۷	۲.۶	۲.۶	۳.۲	۳.۳	۳.۱	۳.۰	۳.۱	۳.۱	۳.۱	۳.۲
بلژیک	۴.۴	۴.۴	۳.۱	۳.۲	۳.۲	۲.۸	۲.۷	۲.۷	۲.۷	۲.۸	۲.۹
کانادا	۳.۵	۳.۳	۳.۲	۳.۳	۳.۵	۳.۲	۳.۱	۳.۱	۳.۲	۳.۲	۳.۰
شیلی	۱.۵	۱.۸	۱.۷	۱.۵	۱.۶	۱.۵	۱.۵	۱.۴	۱.۵	۱.۵	۱.۴
کلمبیا	۱.۵	۱.۵	۱.۴	۱.۵	۱.۵	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۱.۳
کاستاریکا	۲.۰	۱.۸	۱.۸	۱.۹	۲.۰	۱.۸	۱.۸	۱.۹	۱.۷	۱.۶	۱.۹
جمهوری چک	۲.۰	۱.۸	۲.۰	۲.۰	۱.۹	۱.۹	۱.۷	۱.۷	۱.۷	۱.۹	۱.۹
دانمارک	۲.۹	۲.۷	۲.۶	۲.۹	۳.۰	۳.۰	۳.۱	۳.۲	۳.۱	۳.۲	۳.۳
استونی	۲.۸	۲.۷	۲.۳	۲.۲	۲.۴	۲.۶	۲.۶	۲.۴	۲.۳	۲.۳	۲.۲
فنلاند	۱.۵	۱.۵	-	-	-	-	-	۱.۹	۲.۰	۲.۱	۲.۱
فرانسه	۴.۶	۴.۵	۴.۵	۴.۵	۴.۸	۴.۵	۴.۵	۴.۵	۴.۵	۴.۵	۳.۲
آلمان	۳.۸	۳.۵	۳.۵	۳.۸	۳.۹	۳.۷	۳.۶	۳.۶	۳.۴	۳.۴	۳.۴
یونان	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۱	۱.۲	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۱
مجارستان	۱.۳	۱.۲	۱.۲	۱.۳	۱.۴	۱.۳	۱.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۱	۱.۱
ایسلند	۲.۱	۲.۰	۲.۰	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۱	۲.۱	۲.۲
ایرلند	۳.۵	۴.۹	۲.۴	۲.۱	۲.۶	۲.۶	۲.۴	۲.۶	۵.۳	۳.۱	۳.۳
اسرائیل	۲.۳	۲.۲	۲.۱	۲.۱	۲.۲	۲.۲	۲.۳	۲.۲	۲.۲	۲.۲	۲.۲
ایتالیا	۱.۹	۱.۸	۱.۸	۱.۹	۲.۰	۱.۹	۱.۹	۱.۸	۱.۹	۱.۹	۲.۰
ژاپن	۱.۷	۱.۷	۱.۸	۱.۸	۱.۸	۱.۷	۱.۷	۱.۶	۱.۷	-	-
کره جنوبی	-	۵.۲	۵.۲	۴.۸	۵.۰	۴.۷	۴.۴	۴.۶	۴.۶	۴.۶	۴.۷
لتونی	۲.۴	۲.۲	۲.۱	۱.۸	۱.۹	۲.۱	۲.۲	۱.۹	۱.۷	۱.۸	۱.۸
لیتوانی	۱.۵	۱.۵	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۴	۱.۴	۱.۳	۱.۲	۱.۱	۱.۱
لوکزامبورگ	۴.۷	۴.۹	۵.۰	۴.۴	۳.۴	۳.۴	۲.۸	۳.۰	۲.۸	۲.۷	۲.۶
مکزیک	۱.۵	۱.۴	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۲	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۰
هلند	۷.۱	۷.۰	۶.۹	۷.۴	۷.۹	۷.۵	۷.۷	۷.۶	۷.۷	۲.۶	۲.۷
نیوزیلند	-	-	-	۲.۶	۲.۷	۲.۶	-	۲.۴	۲.۵	۲.۵	۲.۶
نروژ	۲.۶	۲.۴	۱.۹	۲.۳	۲.۷	۲.۴	۲.۲	۲.۳	۲.۶	۲.۴	۲.۴
لهستان	۱.۶	۱.۵	۱.۶	۱.۶	۱.۷	۱.۷	۱.۸	۱.۸	۱.۶	۱.۴	۱.۵
پرتغال	۲.۳	۲.۲	۲.۲	۲.۳	۲.۳	۲.۱	۲.۰	۲.۱	۲.۱	۲.۰	۱.۹
جمهوری اسلواکی	۰.۹	۰.۹	۱.۴	۱.۲	۱.۴	۱.۴	-	۱.۴	-	۱.۳	۱.۳
اسلوونی	۲.۷	۳.۴	۳.۵	۳.۷	۳.۹	۳.۷	۳.۶	۳.۵	۳.۶	۳.۶	۳.۷

۲.۷	۲.۷	۲.۷	۲.۷	۲.۷	۲.۷	۳.۰	۲.۹	۲.۷	۲.۶	۲.۷	اسپانیا
۲.۳	۱.۹	۱.۷	۱.۷	۱.۹	۲.۰	۲.۱	۲.۰	۲.۰	۲.۱	۲.۱	سوئد
۳.۹	۴.۰	۴.۰	۴.۰	۳.۹	۴.۰	۴.۲	۴.۰	۳.۹	۴.۰	۴.۰	سوئیس
۱.۱	۱.۲	۱.۳	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۲	۱.۱	۱.۳	۱.۵	۱.۶	ترکیه
۲.۸	۲.۶	۳.۵	۳.۵	۳.۵	۲.۸	۳.۰	۲.۹	۳.۷	۳.۷	۳.۸	بریتانیا
۶.۳	۶.۵	۶.۷	۶.۸	۶.۸	۶.۹	۷.۴	۷.۳	۷.۴	۷.۶	۷.۸	ایالات متحده آمریکا

کشور	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
آرژانتین	۲.۰	۱.۷	۱.۸	۱.۹	۲.۲	۱.۸	۱.۹	۲.۲	۲.۱	۲.۲	۲.۰
بولیوی	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۹	-	-
برزیل	۱.۲	۱.۲	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۱.۱
بلغارستان	۲.۰	۱.۹	۱.۸	۱.۹	۲.۱	۲.۱	۱.۹	-	-	-	-
کرواسی	-	۱.۹	۱.۹	۲.۰	۲.۰	۱.۸	۱.۷	-	-	-	-
جمهوری دومینیکن	-	-	-	-	-	-	۱.۲	-	-	-	-
اکوادور	۱.۲	-	-	۱.۶	-	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۷	۱.۹	-
مصر	-	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۴	۰.۴	-	-	-
السالوادور	۱.۲	۱.۲	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۲.۰	۱.۸	-	-	-	-
گواتمالا	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰
هندوراس	۱.۳	۱.۳	۱.۲	۱.۳	۱.۳	۱.۷	۱.۷	-	-	۱.۲	۱.۲
هنگ کنگ (چین)	۱.۶	۱.۶	۱.۷	۱.۶	۱.۷	-	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۱.۵	۱.۴
هند	-	-	-	-	۱.۰	۱.۰	-	۰.۹	۰.۹	۰.۷	-
اندونزی	-	-	-	۰.۴	۰.۴	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۵
مالزی	-	۱.۵	۱.۳	۱.۴	۱.۵	۱.۴	۱.۴	۱.۴	۱.۶	۱.۷	۱.۷
مونته‌نگرو	-	-	-	-	۱.۸	۱.۶	-	-	-	-	-
مراکش	-	-	-	۲.۱	-	-	۱.۹	۱.۹	-	-	-
نیکاراگوئه	۱.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۳	۱.۳	۱.۳	۱.۴	۱.۳	۱.۳	۱.۲	۱.۲
پاناما	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۲.۱	۲.۰	۱.۷	-	-	-	-	-
پاراگوئه	۱.۰	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۰	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۰	۰.۹	-
پرو	۰.۹	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۰.۹	۰.۸	۰.۹	۱.۰	۰.۹
پورتوریکو	-	-	-	-	-	-	-	-	۱۱.۶	۱۰.۲	۸.۳
رومانی	۰.۹	۰.۹	۱.۰	۱.۰	-	-	-	-	-	-	-
سنگاپور	-	۱.۸	۱.۶	۱.۷	۱.۹	۱.۹	-	۱.۷	۱.۸	۱.۸	۱.۹
آفریقای جنوبی	-	۲.۵	۲.۹	۲.۳	۲.۴	-	-	-	۲.۳	۲.۴	۲.۳
سريلانكا	-	-	-	-	-	-	۰.۷	۰.۷	-	۰.۶	۰.۶
تایپه چین	۱.۱	۱.۰	۱.۰	۱.۰	۰.۹	۰.۹	۰.۹	-	-	-	-
تونس	-	-	-	۱.۶	۱.۵	۱.۵	۱.۶	۱.۵	۱.۵	-	-
اروگوئه	۱.۵	۱.۵	۱.۴	۱.۴	۱.۵	۱.۴	۱.۴	۱.۴	-	۱.۵	۱.۵

شخص	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
میانگین OECD	۲.۷	۲.۸	۲.۷	۲.۷	۲.۸	۲.۷	۲.۷	۲.۶	۲.۷	۲.۴	۲.۴
میانگین کشورهای غیر OECD	۱.۲	۱.۳	۱.۳	۱.۴	۱.۴	۱.۳	۱.۲	۱.۲	۲.۰	۱.۸	۱.۸
میانگین کل	۲.۳	۲.۳	۲.۲	۲.۲	۲.۳	۲.۱	۲.۱	۲.۱	۲.۵	۲.۲	۲.۳

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۲. نفوذ بیمه زندگی به صورت درصدی از تولید ناخالص داخلی

کشور / منطقه	۲۰۲۴	۲۰۲۳	۲۰۲۲	۲۰۲۱	۲۰۲۰	۲۰۱۹	۲۰۱۸	۲۰۱۷	۲۰۱۶	۲۰۱۵	۲۰۱۴
نروژ	۳.۳	۳.۳	۲.۴	۳.۲	۳.۱	۳	۲.۸	۲.۸	۳	۲.۹	۲.۹
لهستان	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۰.۸	۰.۹	۰.۹	۱	۱.۲	۱.۳	۱.۵	۱.۷
پرتغال	۲.۳	۱.۹	۲.۴	۳.۴	۲.۱	۳.۲	۳.۸	۳.۴	۳.۵	۴.۷	۵.۹
جمهوری اسلواکی	۰.۶	۰.۶	۱	۱	۱.۲	۱.۳		۳.۹		۱.۴	۱.۶
اسلوونی	۰.۹	۰.۹	۰.۹	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۱.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۳	۱.۳
اسپانیا	۱.۸	۲.۲	۱.۷	۱.۹	۱.۹	۲.۲	۲.۴	۲.۵	۲.۷	۲.۳	۲.۴
سوئد	۱۰.۲	۸.۷	۹.۴	۹.۳	۷.۸	۶.۹	۶.۷	۶.۳	۵.۷	۵.۹	۶
سوئیس	۲.۷	۲.۸	۲.۹	۳.۱	۳.۵	۴.۲	۴.۲	۴.۳	۴.۵	۴.۹	۴.۹
ترکیه	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۲	۰.۳	۰.۲	۰.۲	۰.۲
بریتانیا	۸	۸	۷.۶	۸.۵	۸.۴	۹	۹.۶	۹.۱	۶.۱	۷.۶	۸
ایالات متحده	۴.۹	۴.۴	۴.۵	۴.۷	۴.۸	۴.۵	۴.۴	۴.۴	۴.۴	۴.۵	۴.۵
آرژانتین	۰.۳	۰.۲	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۴	۰.۴	۰.۴	۰.۴
بولیوی	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۷	۰.۸	۰.۶	۰.۶	۰.۵	۰.۵		
برزیل	۲.۳	۲.۱	۲.۱	۲.۱	۲.۳	۲.۳	۲.۱	۲.۱	۲.۲	۱.۹	۱.۷
بلغارستان	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۴	۰.۳	۰.۳	۰.۳				
کرواسی	۰.۴	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۰.۷	۰.۸	۰.۸				
جمهوری دومینیکن							۰.۲				
اکوادور	۰.۷				۰	۰.۵	۰.۵	۰.۴	۰.۵	۰.۵	
مصر		۰.۲	۰.۳	۰.۴	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳			
السالوادور	۱.۲	۱.۲	۱.۴	۱.۵	۰.۷	۰.۶	۰.۶				
گواتمالا	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۲	۰.۳
هندوراس	۰.۷	۰.۷	۰.۶	۰.۷	۰.۷	۰.۸	۰.۹			۰.۷	۰.۷
هنگ کنگ (چین)	۱۶.۹	۱۶.۲	۱۷.۵	۱۸.۹	۲۰.۵		۱۶.۹	۱۶.۶	۱۶.۲	۱۳.۳	۱۲.۶
هند						۳.۲	۲.۸		۲.۷	۲.۷	۲.۷
اندونزی				۱.۲	۱.۲	۱.۲	۱.۳	۱.۴	۱.۳	۱.۲	۱.۱
مالزی	۳.۲	۳.۱	۳.۴	۳.۵	۳.۱	۲.۹	۳	۳	۳	۳	۳
مونتنگرو					۰.۵	۰.۳					
مراکش				۱.۸			۱.۵	۱.۵			
نیکاراگوئه	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۴	۰.۳	۰.۳	۰.۳	۰.۳
پاناما	۱.۱	۱.۱	۱.۱	۰.۳	۰.۷	۰.۶					

پاراگوئه	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۱	۰	۰.۱	
پرو	۱.۱	۱.۱	۱	۱	۰.۹	۰.۹	۰.۸	۰.۸	۰.۸	۰.۹
پورتوریکو								۱.۲	۰.۵	۰.۶
رومانی	۰.۲	۰.۲	۰.۲	۰.۲						
سنگاپور	۶.۴	۷.۲	۸.۷	۸.۷	۶.۹		۷.۱	۶.۳	۶.۱	۵.۹
آفریقای جنوبی	۱۰.۱	۴.۱	۱۰.۲	۱۰				۱۰.۵	۱۰.۸	۱۰.۹
سریلانکا							۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۳
تایپه چینی	۹.۷	۹.۳	۱۰.۲	۱۳.۶	۱۵.۸	۱۸.۳	۱۹.۱			
تونس				۰.۵	۰.۵	۰.۵	۰.۴	۰.۴	۰.۴	
اروگوئه	۲	۱.۴	۱.۴	۱.۲	۱.۲	۱.۱	۰.۹	۱	۰.۷	۰.۶

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۳. ترکیب دارایی‌های شرکت‌های بیمه زندگی داخلی بر حسب ابزارها و انواع اصلی سرمایه‌گذاری در پایان

سال ۲۰۲۴ - (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

کشور	سایر (Others)	صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (CIS)	زمین و ساختمان‌ها (Land and buildings)	نقد و سپرده‌ها (Cash and deposits)	سهام (Equity)	اوراق قرضه (Bonds)
آرژانتین	۶.۳	۲۶.۳	۱.۶	۰.۴	۰.۳	۶۵.۱
استرالیا	C	c	C	۹.۷	c	۶۱.۲
اتریش	۴.۰	۵۳.۰	۰.۳	۱.۸	۱.۹	۳۹.۰
بلژیک	۱۷.۵	۱۹.۴	۱.۸	۲.۴	۹.۰	۴۹.۸
بولیوی	۵.۲	۲.۷	۱۵.۵	۴.۴	۳.۰	۶۹.۲
بلغارستان	۰.۰	۵۷.۱	۰.۰	۶.۷	۱۷.۴	۱۸.۸
شیلی	۲۵.۴	۱۲.۱	۸.۶	۲.۰	۰.۷	۵۱.۳
کلمبیا	۱۴.۳	۱.۵	۰.۳	۲.۰	۳.۸	۷۸.۱
دانمارک	۱۲.۲	۴۱.۸	۰.۵	۲.۴	۱۱.۶	۳۱.۶
اکوادور	۰.۴	۳۱.۳	۵.۵	۵.۳	۰.۹	۵۶.۶
فنلاند	۲.۰	۱۶.۹	۵.۴	۱۳.۵	۷.۲	۵۵.۰
فرانسه	۸.۰	۱۸.۰	۲.۳	۲.۴	۹.۱	۶۰.۳
آلمان	۱۱.۶	۳۹.۰	۱.۵	۱.۱	۱۲.۴	۳۴.۴
یونان	۱.۳	۱۴.۷	۰.۰	۱.۸	۱۹.۳	۶۲.۹
هنگ کنگ (چین)	۲.۹	۲۷.۹	۰.۰	۳.۴	۷.۰	۵۸.۹
مجارستان	۳.۲	۷.۷	۰.۴	۲.۱	۲.۰	۸۴.۵
ایسلند	۰.۷	۶.۵	۰.۰	۸.۳	۱.۲	۸۳.۳
ایرلند	۴.۰	۱۶.۹	۰.۱	۱۱.۸	۱۱.۶	۵۵.۶
ایتالیا	۴.۹	۱۱.۴	۰.۱	۱.۵	۲.۰	۸۰.۱
ژاپن	۲۲.۴	۰.۰	۱.۵	۲.۱	۸.۹	۶۵.۱
لیتوانی	۱.۹	۱۸.۲	۰.۰	۹.۸	۰.۰	۷۰.۰
لوکزامبورگ	۵۳.۱	۸.۸	۰.۰	۲.۴	۲.۰	۳۳.۸

مکزیک	۷.۱	۰.۰	۰.۱	۰.۰	۰.۰	۹۲.۷
هلند	۳۵.۵	۱۲.۹	۱.۴	۳.۲	۸.۲	۳۸.۸
نروژ	۱۳.۱	۲۰.۰	۹.۵	۰.۳	۱۱.۷	۴۵.۴
پرو	۲.۹	۴.۶	۶.۵	۴.۹	۳.۰	۷۸.۰
لهستان	۷.۰	۱۱.۸	۰.۴	۲.۸	۵.۰	۷۳.۰
پرتغال	۳.۸	۳.۷	۲.۰	۱.۹	۴.۰	۸۴.۶
رومانی	۰.۰	۰.۹	۰.۳	۴.۰	۲.۱	۹۲.۷
جمهوری اسلواکی	۰.۰	۱۲.۹	۰.۰	۱۱.۴	۱۶.۴	۵۹.۴
اسلونی	۰.۰	۱۶.۶	۰.۲	۴.۹	۰.۹	۷۷.۵
اسپانیا	۱۲.۹	۶.۷	۱.۶	۳.۶	۴.۴	۷۰.۸
سوئد	۷.۰	۱۰.۹	۱.۴	۲.۶	۴۴.۵	۳۳.۶
سوئیس	۲۱.۲	۵.۹	۱۵.۵	۳.۱	۴.۳	۴۹.۸
تایپه چین	۱۳.۸	۴.۰	۵.۳	۲.۰	۷.۸	۶۷.۲
ترکیه	۱.۷	۱۴.۴	۰.۷	۲۶.۱	۲.۶	۵۴.۶
بریتانیا	۲۱.۱	۱۳.۱	۰.۸	۱.۸	۲.۷	۶۰.۵
ایالات متحده آمریکا	۲۸.۶	۰.۰	۰.۴	۳.۱	۳.۵	۶۴.۴

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۴. ترکیب دارایی‌های شرکت‌های بیمه غیرزندگی داخلی بر حسب ابزارها و انواع اصلی سرمایه‌گذاری در پایان سال ۲۰۲۴ - (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

کشور	سایر (Others)	صندوق‌های سرمایه‌گذاری مشترک (CIS)	زمین و ساختمان‌ها (Land and buildings)	نقد و سپرده‌ها (Cash and deposits)	سهام (Equity)	اوراق قرضه (Bonds)
آرژانتین	۲.۴	۳۰.۴	۴.۳	۲.۱	۴.۹	۵۵.۹
استرالیا	C	۱۵.۴	c	۸.۷	c	۶۸.۷
اتریش (۱)	۲.۳	۱۲.۱	۴	۹.۹	۶۲.۶	۸.۹
بلژیک	۴.۷	۱۶	۰.۵	۹.۴	۶	۶۳.۴
بولیوی	۰	۲.۶	۱۶.۵	۴.۶	۳.۵	۷۲.۷
بلغارستان	۳.۲	۱۵.۷	۴.۹	۱۴.۹	۱۰.۹	۵۰.۳
شیلی	۴.۹	۷.۱	۳.۱	۱۱.۹	۱	۷۲
کلمبیا	۱۷.۳	۴.۴	۰.۲	۶.۷	۸.۲	۶۳.۲
کاستاریکا	۲۳.۳	۰	۰	۲۱.۹	۰.۶	۵۴.۲
کرواسی	۱۵.۵	۱.۶	۲۴.۲	۲۰.۵	۲۶.۲	۱۲
چک	۸.۹	۱.۵	۲.۱	۲۵.۷	۱۳.۴	۴۸.۴
دانمارک	۱.۷	۳۷.۳	۰.۵	۴.۴	۳.۸	۵۲.۳
اکوادور	۰	۴۳.۲	۱۰.۵	۶.۶	۶.۶	۳۳
استونی	۰.۵	۱.۳	۰	۱۷	۰.۵	۸۰.۶

۲۷.۱	۱۷.۵	۵.۷	۵.۴	۴۰.۹	۳.۴	فنلاند
۴۰.۸	۳۰.۲	۵.۳	۲.۲	۱۵	۶.۴	فرانسه
۳۸	۱۷.۲	۲.۱	۱.۵	۳۳.۹	۷.۳	آلمان
۶۲.۷	۹	۷.۵	۶.۳	۱۳.۵	۱.۱	یونان
۲۶.۳	۰.۴	۴۵	۵	۰	۲۳.۳	گواتمالا
۴۰	۳.۴	۳۵.۹	۰	۳.۶	۱۷.۱	هنگ کنگ (چین)
۶۹.۳	۰	۶	۱.۴	۱	۲۲.۳	مجارستان
۴۷.۱	۳۵	۲.۸	۰	۱۱.۶	۳.۵	ایسلند
۶۱.۸	۱.۱	۱۵.۷	۰.۴	۱۳.۲	۷.۸	ایرلند
۴۰.۲	۳.۳	۷.۴	۱.۹	۲۷.۱	۲۰.۱	اسرائیل
۷۴.۱	۹.۱	۴.۶	۲.۳	۵.۴	۴.۵	ایتالیا
۱۹	۲۱.۹	۵.۵	۲.۹	۰	۵۰.۷	ژاپن
۷۷.۴	۳.۷	۶.۵	۳.۴	۶.۲	۲.۸	لتونی
۸۴.۳	۳.۳	۵.۳	۱.۳	۲.۳	۳.۵	لیتوانی
۳۹.۶	۱.۶	۳.۶	۱.۹	۲.۱	۵۱.۳	لوکزامبورگ
۸۰.۱	۱.۶	۴.۳	۴.۸	۱.۴	۷.۸	مکزیک
۴۰.۷	۱۶.۵	۶.۷	۰.۲	۲۶.۳	۹.۶	هلند
۵۶.۱	۸.۶	۵.۱	۵.۹	۲۱.۷	۲.۶	نروژ
۳۱	۲۶.۳	۱۱.۲	۳.۱	۶.۹	۲۱.۶	پرو
۵۹.۵	۲۵.۱	۲.۱	۰.۳	۹.۶	۳.۳	لهستان
۷۲.۸	۷.۲	۱۰.۶	۳	۳.۹	۲.۵	پرتغال
۷۲.۱	۲.۹	۲۰.۳	۰.۵	۰.۴	۳.۸	رومانی
۷۴.۷	۸.۱	۵.۹	۷.۷	۳.۲	۰.۵	اسلوونی
۵۴.۱	۱۵.۵	۱۰.۱	۶.۶	۹.۴	۴.۳	اسپانیا
۳۰.۶	۴۴.۳	۴	۳.۷	۱۳.۳	۴.۱	سوئد
۳۴.۱	۴.۸	۵.۱	۴.۶	۷.۵	۴۴	سوئیس
۴۶	۱۵.۸	۹.۹	۱۲.۷	۲.۵	۱۳.۱	تایپه چینی
۲۱.۸	۱۰.۳	۵۴.۴	۰.۸	۱۲.۸	۰	ترکیه
۶۶.۷	۱۰	۶.۵	۰.۷	۱۴.۸	۱.۳	انگلستان
۵۷.۹	۲۲.۱	۱۲.۲	۰.۶	۰	۷.۲	ایالات متحده
۸۴.۸	۰.۲	۱۰.۸	۳.۷	۰	۰.۵	اروگوئه

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۵. ترکیب دارایی‌های شرکت‌های بیمه مختلط داخلی (فعال در هر دو رشته بیمه‌های زندگی و غیرزندگی) بر حسب ابزارها و انواع اصلی سرمایه‌گذاری در پایان سال ۲۰۲۴ - (درصدی از تولید ناخالص داخلی)

کشور	سایر	طرح‌های سرمایه‌گذاری جمعی (CIS)	زمین و ساختمان	وجه نقد و سپرده	سهام	اوراق قرضه
آرژانتین	۲.۸	۲۸.۲	۸.۳	۲.۸	۸.۶	۴۹.۳
اتریش	۶.۹	۲۰.۱	۱۱.۹	۱.۶	۱۴.۹	۴۴.۶
بلژیک	۱۷.۹	۶.۶	۲.۹	۱.۷	۷.۷	۶۳.۲
بلغارستان	۰.۵	۴.۷	۲.۷	۲.۷	۲۰.۱	۶۹.۳
کاستاریکا	۱۵	۱.۲	۰	۶.۳	۵.۶	۷۱.۸
کرواسی	۴.۸	۳.۹	۵.۶	۴	۱۳	۶۸.۷
جمهوری چک	۵.۴	۶	۰.۲	۵.۶	۱۰.۶	۷۲.۱
دانمارک	۲.۸	۷.۷	۳.۹	۸	۱۱.۶	۶۶
اکوادور	۰.۴	۲۱.۸	۱۸.۵	۹.۳	۱.۶	۴۸.۴
استونی	۶.۲	۱۳.۴	۰	۶.۷	۵.۴	۶۸.۴
فرانسه	۷.۸	۲۳.۱	۱.۳	۲.۵	۸.۷	۵۶.۶
یونان	۱.۵	۸.۶	۱.۶	۳.۲	۲.۵	۸۲.۶
گواتمالا	۱۵.۷	۰	۴.۳	۲۹.۲	۱.۲	۴۹.۶
هندوراس	۵.۲	۰	۰.۸	۱۰	۵.۸	۷۸.۲
هنگ کنگ (چین)	۱۲.۳	۷.۱	۰	۸.۸	۷.۸	۶۴
مجارستان	۵.۷	۲.۱	۳.۸	۵.۱	۲	۸۱.۳
اسرائیل	۲۸.۳	۳.۷	۴.۸	۶	۴.۱	۵۳.۱
ایتالیا	۴.۳	۱۴	۰.۵	۳.۳	۱۷.۳	۶۰.۴
لتونی	۰.۵	۳۰.۴	۰	۱۳.۶	۹.۴	۴۶.۱
لیتوانی	۸.۷	۸.۹	۰	۵.۲	۷.۲	۶۹.۹
مکزیک	۶.۲	۲۸.۹	۱.۳	۰.۶	۱.۱	۶۱.۹
نیکاراگوئه	۱۲.۱	۰.۵	۲.۹	۳.۵	۰.۱	۸۱
پاراگوئه	۶۳.۴	۲.۶	۰	۱۵	۲.۳	۱۶.۸
پرو	۵.۱	۴.۷	۸.۲	۳.۵	۲.۷	۷۵.۸
پرتغال	۵.۶	۵.۹	۱.۳	۳.۲	۲۱.۹	۶۲.۱
رومانی	۵.۹	۱.۹	۰.۳	۵.۷	۴.۶	۸۱.۵
جمهوری اسلواکی	۳.۹	۱.۸	۰.۱	۶.۹	۶.۱	۸۱.۱
اسلوونی	۲.۳	۸	۵	۱.۴	۱۳.۴	۶۹.۸
اسپانیا	۴.۱	۳.۳	۴	۳	۶	۷۹.۶
انگلستان	۵.۳	۱۰.۲	۰.۷	۳.۱	۳.۵	۷۷.۲
اروگوئه	۹.۷	۱.۵	۰.۲	۰.۶	۰.۱	۸۷.۹

منبع: آمار جهانی بیمه OECD

جدول ۱۶. متوسط نرخ بازده خالص سرمایه‌گذاری (اسمی و واقعی) شرکت‌های بیمه داخلی بر حسب نوع شرکت

بیمه در سال‌های ۲۰۲۳ و ۲۰۲۴- (درصد)

کشور	ترکیبی - واقعی ۲۰۲۴	ترکیبی - واقعی ۲۰۲۳	غیرعمر - واقعی ۲۰۲۴	غیرعمر - واقعی ۲۰۲۳	عمر - واقعی ۲۰۲۴	عمر - واقعی ۲۰۲۳	ترکیبی - اسمی ۲۰۲۴	ترکیبی - اسمی ۲۰۲۳	غیرعمر - اسمی ۲۰۲۴	غیرعمر - اسمی ۲۰۲۳	عمر - اسمی ۲۰۲۴	عمر - اسمی ۲۰۲۳
آرژانتین							۱۰۴.۱	۸۹.۳	۱۰۴.۱	۱۰۴.۱	۱۲۳	۹۵.۱
استرالیا			۲.۸	-۲.۲	۳.۲	-۰.۵			۵.۳	۳.۷	۵.۷	۵.۵
اتریش	۱.۵	۱.۲	۲.۵	-۱.۴	۰	۱	۳.۶	۶.۸	۴.۶	۴.۱	۲.۱	۶.۷
بلژیک	-۲.۱	۵.۲	-۰.۴	۴.۱	۱.۲	-۰.۲	۱	۶.۶	۲.۷	۵.۵	۴.۴	۱.۲
بولیوی			-۵	۲.۴	-۵.۳	۱.۹			۴.۵	۴.۶	۴.۲	۴
برزیل	-۳.۲	-۳.۲	۴.۶	۴	-۴.۴	-۴.۲	۱.۵	۱.۳	۹.۷	۸.۸	۰.۲	۰.۳
بلغارستان	۱.۹	-۱.۸	۲.۲	-۱.۵			۴.۱	۲.۸	۴.۵	۳.۱		
کانادا			۴.۱	۱.۶	۱.۳	۲.۹			۶	۵.۱	۳.۲	۶.۴
شیلی			۳.۱	۳.۸	۴.۹	۵.۲			۳.۱	۳.۸	۴.۹	۵.۲
کلمبیا			۲.۸	۰.۷	۳.۳	۲.۵			۸.۱	۱۰	۸.۷	۱۲
کاستاریکا	۳.۱	۳.۵	۳	۷.۱			۴	۱.۷	۳.۹	۵.۳		
کرواسی	۱.۸	-۱.۱	۲.۸	-۲.۶		-۳.۱	۵.۳	۳.۴	۶.۳	۱.۸		۱.۳
جمهوری چک	-۰.۲	-۰.۱	۱	-۲.۵			۲.۸	۶.۷	۴.۱	۴.۲		
دانمارک	-۰.۶		۲.۳		۳		۱.۲		۴.۲		۴.۹	
اکوادور	۸.۴		۶.۷		۱.۷		۸.۹		۷.۳		۲.۲	
مصر				-۱۹.۵		-۱۹				۹.۳		۱۰
السالوادور	۵.۷	۴.۳	۱۳.۱	۹.۹	۵.۶	۱.۶	۶	۵.۶	۱۳.۴	۱۱.۲	۵.۹	۲.۸
استونی	-۱.۸		-۰.۶				۲.۱		۳.۳			
فرانسه		۱.۸		۱.۸		۱.۸		۵.۵		۵.۵		۵.۵
آلمان			۲.۹	۳.۱	۰.۳	۲.۱			۵.۷	۶.۹	۲.۹	۵.۸
یونان	-۰.۳	۲.۷	۳	۳.۲	۱.۹	۴.۵	۲.۲	۶.۳	۵.۷	۶.۸	۴.۵	۸.۲
گوآتمالا	۳.۷	۰.۸	۲.۹	۰.۶			۵.۵	۵	۴.۷	۴.۸		
هندوراس	۳.۵	۱					۷.۵	۶.۳				
مجارستان	-۱.۲	-۱.۷	-۰.۹	-۴.۲	-۳.۱	-۲.۹	۳.۴	۳.۸	۳.۶	۱.۱	۱.۴	۲.۵
ایسلند			۴.۹	۰.۶	-۰.۵	-۲.۴			۹.۹	۸.۴	۴.۳	۵.۱
ایرلند			۲.۱	-۰.۴	۱.۵	۱.۹			۳.۵	۴.۲	۲.۹	۶.۶
ایتالیا	۳.۴	۲.۶	۲.۸	۳	۰.۹	۱.۸	۴.۷	۳.۲	۴.۱	۳.۶	۲.۲	۲.۴
ژاپن			۰.۶	۰.۸	-۱.۹	۰.۱			۴.۲	۳.۵	۱.۷	۲.۸

کره جنوبی						-۰.۱		-۰.۵				۳.۱
لتونی	۵.۲	۷.۱	۰	۳.۲	۸.۶	۷.۸	۳.۳	۳.۸				
لیتوانی	۰.۱	۰.۴	۰	۰.۷	۰.۳	-۰.۱	۲.۲	۱.۹	۲.۴	۱.۱		
لوکزامبو رگ		۰.۸	-۲.۸	۱.۳	-۰.۹			۱.۸	۰.۷	۲.۳	۲.۶	
مالزی				۴.۵	۵.۶			۶.۱		۷.۳		
مکزیک	۴.۶	-۱.۱	۴.۹	-۰.۹	۳.۷	۰.۴	۹	۳.۵	۳.۷	۸.۱	۵.۱	
هلند		-۱.۳	۰.۱	-۳.۱	-۰.۴			۲.۷	۱.۳	۰.۹	۰.۸	
نیکاراگوئه	۴.۳	۰.۷				۷.۳	۶.۴					
نروژ		۵.۵	۱.۶	۶.۱	۱.۶			۷.۸	۶.۵	۸.۴	۶.۵	
پاناما	۵.۲	۲.۲		۱.۶	-۰.۶	۵	۴.۲			۱.۵	۱.۳	
پرو	۴.۲	۳	۱۶	۱۶.۹	۴.۲	۳.۷	۶	۶.۵	۱۸	۲۰.۹	۷.۲	
لهستان		۱.۲	۱۰.۱	-۲.۶	۰.۷			۵.۹	۱۶.۹	۲	۷	
پرتغال	-۱.۹	-۰.۳	-۰.۵	۰.۴	۰.۵	۱	۱.۱	۲.۴	۱.۸	۳.۵	۱.۹	
رومانی	-۱.۳	۰.۶	-۱.۹	-۲.۵	-۶.۱	۲.۹	۳.۷	۷.۲	۳.۲	۴	-۱.۳	۹.۸
سنگاپور			۰.۱		۲.۹			۴.۹	۳.۹		۶.۸	
اسلواکی	۰.۸	۰.۱		۲.۱	-۳.۵	۳.۷	۶			۵	۲.۳	
اسلوونی	۳.۶	-۰.۴	-۱.۶	-۶	۵.۲	۰.۷	۵.۶	۳.۷	۰.۲	-۲.۱	۷.۲	۴.۹
آفریقای جنوبی		-۲.۸			۴.۸	۲.۲						۱۰.۲
اسپانیا	۰.۴	-۰.۴	-۱	-۱.۵	-۰.۴	۳.۲	۲.۷	۱.۹	۱.۶	۲.۴	۲.۵	
سوئد		۴.۳	۲.۹	۴.۶	۱.۷			۵.۱	۷.۴	۵.۵	۶.۲	
سوئیس		۴.۸	۳.۲	۲.۴	۰.۶			۵.۵	۴.۹	۳	۲.۳	
تایوان (تایپه)								۶.۴	۳	۴.۵	۳	
ترکیه		-۱۳.۴	-۲۱.۹	-۲۲.۹	-۳۳.۵			۲۵	۲۸.۷	۱۱.۳	۹.۶	
ایالات متحده		۰.۶	-۰.۱	۱.۷	۰.۹			۳.۵	۳.۲	۴.۶	۴.۳	

پیوست دو:

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS)

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) یک سازمان عضویت‌محور و داوطلبانه، متشکل از ناظران و نهادهای مقررات‌گذار حوزه بیمه از بیش از ۲۰۰ حوزه قضایی (کشور و منطقه) است.

مأموریت IAIS ارتقای نظارت مؤثر و منسجم بر صنعت بیمه در سطح جهانی است؛ این هدف به‌منظور ایجاد و حفظ بازارهای بیمه منصفانه، امن و پایدار برای بهره‌مندی و حمایت از حقوق بیمه‌گذاران و همچنین کمک به ثبات مالی جهانی دنبال می‌شود.

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) که در سال ۱۹۹۴ تأسیس شده است، مرجع بین‌المللی استانداردگذاری است که مسئولیت تدوین اصول، استانداردها و سایر اسناد حمایتی برای نظارت بر بخش بیمه و کمک به اجرای آن‌ها را بر عهده دارد. IAIS همچنین بستری را برای اعضا فراهم می‌کند تا تجربیات و درک خود را از نظارت بر بیمه و بازارهای بیمه به اشتراک بگذارند.

این انجمن فعالیت‌های خود را با سایر سیاست‌گذاران مالی بین‌المللی و اتحادیه‌های ناظران یا نهادهای مقررات‌گذار هماهنگ کرده و در شکل‌دهی به سیستم‌های مالی در سطح جهانی مشارکت می‌کند. به‌طور خاص، IAIS عضو «هیئت ثبات مالی (FSB)»، عضو «شورای مشورتی استانداردهای هیئت استانداردهای حسابداری بین‌المللی (IASB)» و شریک در «ابتکار دسترسی به بیمه (A2ii)» است. با توجه به تخصص جمعی این نهاد، رهبران گروه ۲۰ (G۲۰) و سایر نهادهای استانداردگذار بین‌المللی، به‌طور معمول برای نظرخواهی در مورد موضوعات بیمه‌ای و همچنین مسائل مربوط به تنظیم‌گری و نظارت بر بخش مالی جهانی، به این انجمن مراجعه می‌کنند.

معرفی ارزیابی نظارتی جهانی (GME)

گزارش بازار جهانی بیمه در سال ۲۰۲۵ (GIMAR)، نتایج حاصل از "ارزیابی نظارتی جهانی ۲۰۲۵" را به اشتراک می‌گذارد. این ارزیابی، چارچوب انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) برای پایش ریسک‌ها و روندهای کلیدی و شناسایی شکل‌گیری احتمالی ریسک‌های سیستماتیک در بخش بیمه جهانی است.

بخش اول به معرفی GME و فرآیندهای جمع‌آوری داده‌های آن می‌پردازد. این ارزیابی بر پایه دو ستون اصلی بنا شده است: (۱) داده‌های پایش انفرادی بیمه‌گران (IIM) که از ۵۷ گروه بزرگ بیمه بین‌المللی جمع‌آوری شده است؛ و (۲) داده‌های پایش کلان بخشی (SWM) که از ناظران سراسر جهان دریافت شده و بیش از ۹۰ درصد از حق بیمه‌های صادره جهانی را پوشش می‌دهد. تحلیل‌های این گزارش داده‌های پایان سال ۲۰۲۴ را پوشش داده و در موارد موجود، با داده‌های جدیدتر بازارهای مالی به‌روزرسانی شده است.

روندهای کلان مالی و تحولات کلیدی در سال ۲۰۲۴

بخش دوم، نگاهی کلی به روندهای کلان مالی جهانی و تحولات کلیدی در بخش بیمه با تمرکز بر دارایی‌ها، بدهی‌ها، توانگری، نقدینگی و سودآوری دارد.

- وضعیت اقتصادی: رشد اقتصادی جهانی تحت تأثیر تغییر سیاست‌ها، اقدامات حمایتی^۱ و محدودیت‌های مالی، گُند شده است؛ با این حال، هنوز فرصت‌هایی از طریق اصلاحات تجاری، تعدیل‌های ساختاری و نوآوری‌های فناورانه وجود دارد.
- بازارهای مالی: به دلیل هزینه‌های بالاتر استقراض و تنش‌های ژئوپلیتیک مداوم، بازارهای مالی همچنان ریسک و عدم قطعیت بالایی را تجربه می‌کنند.
- دارایی‌ها و بدهی‌ها: کل دارایی‌های بیمه‌گران با حمایت عملکرد مطلوب بازارهای مالی رشد کرد؛ در حالی که بدهی‌ها نیز به دلیل افزایش فعالیت‌های تجاری و فشارهای تورمی افزایش یافتند.
- سودآوری و توانگری: نسبت‌های توانگری و سودآوری به دلیل عملکرد قدرتمند در بیمه‌گری و درآمدهای حاصل از سرمایه‌گذاری، پایدار باقی ماندند.
- نقدینگی: وضعیت نقدینگی تا حدودی بهبود یافته است که عمدتاً ناشی از سرمایه‌گذاری‌های نقدشونده و درآمدهای حاصل از حق بیمه برای تأمین مخارجی همچون بازخریدها، خسارت‌ها، هزینه‌های عملیاتی و نیازهای تأمین مالی است.

چشم‌انداز صنعت بیمه در سال ۲۰۲۶

علیرغم فضای نامطمئن کلان اقتصادی و ژئوپلیتیک، چشم‌انداز بخش بیمه در سال ۲۰۲۶ پایدار پیش‌بینی می‌شود.

- پیش‌بینی سودآوری: بیمه‌گران انتظار دارند سودآوری خود را از طریق درآمدهای پایدار و سرمایه‌گذاری‌های مجدد راهبردی حفظ کنند.
- بیمه‌های عمر: احتمالاً از نرخ‌های بهره مطلوب سود خواهند برد که می‌تواند بازده سرمایه‌گذاری و توانگری مالی آن‌ها را تقویت کند.
- بیمه‌های غیرزندگی: انتظار می‌رود وضعیت سرمایه‌ای قوی خود را حفظ کنند، اما ممکن است با چالش‌های ناشی از افزایش ریسک‌های حوادث طبیعی (NatCat) و تغییر شرایط بازار مواجه شوند.
- مدیریت مالی: جریان‌های نقدی پایدار، امکان سرمایه‌گذاری مجدد در اوراق قرضه با بازدهی بالاتر را فراهم می‌کند. ریسک‌های نقدینگی نیز از طریق ذخایر دارایی‌های نقدشونده قابل‌توجه، کاهش می‌یابد.

در نهایت، انضباط مالی، مدیریت ریسک قدرتمند و نوآوری‌های دیجیتال به بیمه‌گران کمک خواهد کرد تا در مسیر کاهش رشد حق بیمه و افزایش رقابت، به درستی گام بردارند.

بخش سوم این گزارش به سه موضوع محوری در سطح صنعت بیمه می‌پردازد که از طریق "ارزیابی نظارتی جهانی ۲۰۲۵" شناسایی شده‌اند: (۱) تأثیر چندپارچگی جغرافیایی-اقتصادی بر مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌های

بیمه‌گران؛ (۲) افزایش سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در اعتبار خصوصی^۱؛ و (۳) پذیرش و حکمرانی هوش مصنوعی (AI) توسط بیمه‌گران.

۱. تأثیر چندپارچگی جغرافیایی-اقتصادی بر مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها

- چالش‌ها: چندپارچگی جغرافیایی-اقتصادی^۲، مدیریت دارایی‌ها و بدهی‌ها را تحت تأثیر قرار داده و چالش‌هایی مانند نوسانات بازار مالی، فشارهای تورمی، عدم تطابق ارزها و اختلال در زنجیره تأمین را ایجاد کرده است.
- پاسخ نظارتی و عملیاتی: بیمه‌گران و نهادهای ناظر بر درک کانال‌های انتقال این ریسک‌ها تمرکز کرده‌اند. راهکارهای مقابله شامل تضمین کیفیت بالای سرمایه‌گذاری‌ها، بهبود مدیریت دارایی-بدهی (ALM)، تنوع‌بخشی به بازارها و محصولات، انجام تست‌های استرس و همکاری‌های بین‌المللی است.
- کانال‌های آسیب: این پدیده می‌تواند از طریق افت ارزش دارایی‌ها، تضعیف نسبت‌های توانگری و ایجاد "تورم خسارت" (به‌ویژه در بیمه‌های غیرزندگی) به شرکت‌ها آسیب بزند.
- پیچیدگی‌های عملیاتی: واگرایی در مقررات کشورها، پیچیدگی عملیاتی را افزایش داده و گند شدن رشد اقتصادی می‌تواند تقاضا برای محصولات بیمه‌ای را کاهش دهد. همچنین نوسانات ارزی و ریسک اعتباری، تاب‌آوری کلی بیمه‌گران را تهدید می‌کند.
- ریسک‌های بیمه‌گری و سایبری: بیمه‌های اعتبار صادراتی به دلیل اختلال در زنجیره تأمین با خطر ناتوانی طرف‌های قرارداد در پرداخت مواجه هستند. همچنین تنش‌های ژئوپلیتیک باعث افزایش جرایم سایبری شده که قرارگیری بیمه‌گران در معرض ریسک‌های عملیاتی را تشدید کرده است.

۲. افزایش سرمایه‌گذاری بیمه‌گران در اعتبار خصوصی

اعتبار خصوصی، بخشی رو به رشد از دارایی‌های جایگزین است که ویژگی‌های متمایزی دارد.

- مزایا برای بیمه‌های عمر: این ابزار مزایایی همچون تنوع‌بخشی، "پاداش عدم نقدشوندگی"^۳ و تطابق بهتر دارایی-بدهی را ارائه می‌دهد. اعتبار خصوصی برای بیمه‌گرانی که به دنبال جریان‌های نقدی پایدار و بلندمدت هستند جذاب است و به اقتصاد واقعی (مانند پروژه‌های زیرساختی) کمک می‌کند.
- وضعیت فعلی: در سطح کلان جهانی، اعتبار خصوصی هنوز سهم کوچکی از سبد دارایی بیمه‌گران را تشکیل می‌دهد، اما انتظار می‌رود در سال‌های آینده این میزان رشد چشمگیری داشته باشد.
- ریسک‌های کلیدی:

^۱ Private Credit

^۲ Geoeconomic Fragmentation

^۳ Illiquidity Premium

○ ریسک اعتباری: نگرانی اصلی در مورد وام‌گیرندگان کوچک‌تر یا با اهرم مالی بالا است که در شرایط نرخ بهره بالا و نااطمینانی ژئوپلیتیک، خطر ناتوانی در بازپرداخت^۱ آن‌ها افزایش می‌یابد.

○ ریسک نقدشوندگی: ماهیت غیرنقدشونده این دارایی‌ها باید در چارچوب‌های مدیریت نقدینگی بیمه‌گران به دقت دیده شود.

○ عدم قطعیت در ارزش‌گذاری: به دلیل نبود قیمت‌های شفاف در بازار، ارزش‌گذاری‌ها مدل‌محور هستند که ممکن است شناسایی زیان‌ها را در زمان بحران به تأخیر بیندازند.

○ ریسک پیچیدگی: ساختارهای سفارشی و شفافیت محدود، در کنار اهرم‌های پنهان در ساختار صندوق‌ها، نگرانی‌هایی را در سطح متوسط ایجاد کرده است.

اگرچه اعتبار خصوصی در مجموع سهم کوچکی از سبد دارایی بیمه‌گران را تشکیل می‌دهد، اما نقش فزاینده آن در تأمین مالی بخش واقعی اقتصاد و ریسک‌های سیستماتیک احتمالی در زمان فشارهای بازار، اهمیت حکمرانی صحیح، شفافیت و مدیریت ریسک محتاطانه را دوچندان می‌کند. نهادهای ناظر بر آن هستند تا با تقویت نظارت، حاکمیت شرکتی و تاب‌آوری، اطمینان حاصل کنند که بیمه‌گران به‌طور فعال ریسک‌های مرتبط با سرمایه‌گذاری در اعتبار خصوصی را مدیریت می‌کنند. هدف از این اقدامات، ایجاد تعادل میان فرصت‌های ناشی از اعتبار خصوصی و ضرورت حفظ ثبات مالی است.

۳. پذیرش و حکمرانی هوش مصنوعی (AI) توسط بیمه‌گران

پایش نظارتی: ناظران برای درک تحولات هوش مصنوعی در صنعت بیمه به منابع مختلفی اتکا می‌کنند. با این حال، یافته‌های GME نشان می‌دهد که ناظران در حال حاضر فاقد اطلاعات دقیق در مورد "موارد استفاده"^۲ هوش مصنوعی هستند. پذیرش هوش مصنوعی مولد (GenAI) هنوز در مراحل اولیه خود تلقی می‌شود. اگرچه گزارش‌ها حاکی از محدود بودن موارد استفاده فعلی است، اما انتظار می‌رود به دلیل قابلیت‌های تحلیلی و مزایای کاهش هزینه، روند پذیرش آن شتاب گیرد.

چارچوب‌های حکمرانی: بیمه‌گران برای مقابله با ریسک‌های نوظهور هوش مصنوعی، از چارچوب‌های حکمرانی و ریسک موجود استفاده می‌کنند که این امر با «سند کاربردی IAIS» در همین موضوع همخوانی دارد.

ریسک‌های کلیدی: با گسترش پذیرش هوش مصنوعی، ناظران بر ریسک‌های کلیدی تمرکز کرده‌اند، از جمله:

- تورش^۳ الگوریتمی و تبعیض غیرقانونی.

^۱ Default
^۲ Use Cases
^۳ Bias

- امنیت سایبری و نگرانی‌های حریم خصوصی داده‌ها.
- ریسک مدل و عدم توضیح‌پذیری^۱.
- وابستگی به شخص ثالث و چالش‌های عملیاتی و حکمرانی.

تأثیر بر بیمه‌گری: استفاده فزاینده از هوش مصنوعی در صنایع مختلف می‌تواند بیمه‌گران را در فعالیتهای بیمه‌گری خود با مسئولیت‌های جدید مرتبط با هوش مصنوعی مواجه کند. با این حال، پاسخ‌های GME نشان می‌دهد که اکثر ناظران هنوز شواهد محدودی از ادغام ریسک‌های هوش مصنوعی در تصمیمات بیمه‌گری بیمه‌گران مشاهده کرده‌اند.

ریسک‌های سایبری و نوآوری دیجیتال

پایش تأثیر ریسک‌های سایبری رو به رشد، همچنان یکی از حوزه‌های تمرکز ناظران بیمه است که بر اهمیت برخورداری بیمه‌گران از چارچوب‌های قدرتمند "ریسک عملیاتی" تأکید دارد. پذیرش فزاینده هوش مصنوعی و نوآوری‌های دیجیتال در صنعت بیمه، میزان قرارگیری در معرض تهدیدات سایبری را تشدید می‌کند. با ادغام فناوری‌های پیشرفته برای بهبود عملیات و مدیریت ریسک، بیمه‌گران ممکن است با آسیب‌پذیری‌های بیشتری در برابر حملات سایبری، نشت داده‌ها و اختلال در سیستم‌ها روبرو شوند. همچنین، بیمه‌گران در فعالیتهای بیمه‌گری خود نیز در معرض ریسک سایبری هستند؛ چه برای کسانی که پوشش‌های صریح^۲ ارائه می‌دهند و چه کسانی که همچنان در معرض پوشش‌های ضمنی^۳ هستند. بخش چهارم گزارش به نتایج تجمیعی حاصل از "پایش انفرادی بیمه‌گران (IIM)" در سال ۲۰۲۵ می‌پردازد: نمره ریسک سیستماتیک مجموعه بیمه‌گران در پایان سال ۲۰۲۴ نسبت به سال گذشته ۱/۲ درصد کاهش یافته است. کاهش در شاخص "حداقل پوشش‌های تضمینی در بیمه‌نامه‌های با سرمایه متغیر"^۴ تا حدودی توسط افزایش در شاخص "دارایی‌های درون‌مالی"^۵ خنثی شد.

در یک مقایسه بین‌بخشی، نمره ریسک سیستماتیک مجموعه بیمه‌گران همچنان به‌طور قابل‌توجهی پایین‌تر از نمره مجموعه بانک‌ها باقی مانده است؛ این امر نشان می‌دهد که بخش بیمه اثر ریسک سیستمیک^۶ کمتری در اقتصاد جهانی دارد. در سال ۲۰۲۵، انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) بازنگری دوره‌ای و سه ساله متدولوژی ارزیابی IIM را انجام داد که برای دوره‌های "ارزیابی نظارتی جهانی (GME)" در سال‌های ۲۰۲۶ تا ۲۰۲۸ قابل اجرا خواهد بود.

^۱ Lack of Explainability

^۲ Affirmative

^۳ Non-affirmative

^۴ Minimum Guarantees on Variable Products

^۵ Intra-financial Assets

^۶ Systemic Risk Footprint

بخش پنجم گزارش به بررسی ریسک‌های مرتبط با اقلیم در بخش بیمه می‌پردازد و خاطرنشان می‌کند که میزان مواجهه سرمایه‌گذاری‌های این بخش با این ریسک‌ها نسبت به سال‌های گذشته نسبتاً ثابت مانده است.

تقریباً ۲۲ تا ۴۶ درصد از دارایی‌های حساب عمومی بیمه‌گران در معرض ریسک‌های اقلیمی قرار دارد که تفاوت‌های منطقه‌ای در این آمار، هنوز هم تا حد زیادی ناشی از تفاوت در دسترسی به داده‌ها است. بیمه‌گران غیرزندگی بینش‌های ارزشمندی در مورد اهمیت ریسک‌های حوادث طبیعی (NatCat) ارائه می‌دهند و بر مواردی همچون تأثیر احتمالی حوادث فاجعه‌بار بر توانگری مالی بیمه‌گران، نقش بیمه اتکایی در مدیریت این مخاطرات و الگوهای در حال تغییر در پوشش ریسک‌های NatCat و سطوح بیمه اتکایی در طول زمان تأکید می‌کنند.

انجمن بین‌المللی ناظران بیمه (IAIS) اخیراً نسخه ویژه‌ای از گزارش GIMAR را درباره تبعات شکاف‌های حمایتی در برابر حوادث طبیعی بر ثبات مالی منتشر کرده است. ناظران گام‌های قابل‌توجهی در جهت گنجاندن ریسک‌های اقلیمی در چارچوب‌های مقرراتی و رویه‌های نظارتی خود برداشته‌اند که تمرکز آن‌ها بر ابتکاراتی مانند تحلیل سناریو و الزامات سرمایه‌ای برای ریسک‌های حوادث طبیعی است. بیمه‌گران نیز به‌طور فزاینده‌ای در حال اجرای تحلیل سناریوهای اقلیمی و طرح‌های گذار^۱ هستند. با این حال، دسترسی به ورودی‌های قابل اطمینان و متدولوژی‌های مؤثر برای ارزیابی تأثیرات مرتبط با اقلیم همچنان یک چالش باقی مانده است.

در نهایت، بخش ۶ به بازار جهانی بیمه اتکایی می‌پردازد و بر داده‌های جامعی که توسط ناظران حوزه‌های قضایی کلیدی بیمه اتکایی در سراسر جهان ارائه شده، استوار است.

بازار جهانی بیمه اتکایی در حال گسترش است و حق بیمه‌های ناخالص اتکایی گزارش‌شده تا پایان سال ۲۰۲۴ به ۱/۷۵ تریلیون دلار رسیده است. میزان استفاده از بیمه اتکایی به میزان اندکی کاهش یافته که نشانه آن، افزایش جزئی در «نسبت نگهداری» در بازار جهانی بیمه است. بیمه‌گران اتکایی در پایان سال ۲۰۲۴ سطوح توانگری مالی قدرتمندی را حفظ کردند.

در سطح کلان، بیمه‌گران اتکایی عمدتاً در اوراق بدهی شرکتی و سهام سرمایه‌گذاری می‌کنند و به میزان کمتری در اوراق قرضه دولتی، وام‌ها، وام‌های مسکن و املاک و مستغلات حضور دارند. از نظر سودآوری، نسبت ترکیبی در بازار بیمه اتکایی غیرزندگی در سال ۲۰۲۴ روی ۹۵ درصد ثابت ماند؛ این رقم نشان‌دهنده بهبودی پس از افزایش شدید در سال ۲۰۲۲ است، یعنی زمانی که بالاترین میزان خود را از سال ۲۰۰۵ تجربه کرده بود.

پیوست سه:

گزارش بیمه جهانی آلیانز ۲۰۲۵:
افزایش تقاضا برای پوشش

صنعت بیمه جهانی در سال ۲۰۲۴ با رشد تقریبی ۸/۶ درصدی همراه بود و رکورد رشد سال قبل یعنی ۸/۲ درصد را پشت سر گذاشت و ۵۵۷ میلیارد یورو به حجم کل حق‌بیمه‌های جهانی اضافه کرد. در مجموع، شرکت‌های بیمه در سراسر جهان ۷ تریلیون یورو حق‌بیمه در بخش‌های زندگی، اموال و حوادث (P&C) و سلامت جمع‌آوری کردند.

- نفوذ بیمه (حق‌بیمه به‌عنوان درصدی از تولید ناخالص داخلی) نیز از ۷/۱ درصد در سال ۲۰۲۲ به ۷/۴ درصد در سال ۲۰۲۴ افزایش یافت. با این حال، این رقم تقریباً همان سطحی است که ده سال پیش وجود داشت. در حالی که بیمه سلامت در دهه گذشته اهمیت بیشتری پیدا کرده و بیمه اموال و حوادث توانسته جایگاه خود را حفظ کند، بیمه زندگی کاهش قابل‌توجهی داشته و هنوز در حال بازیابی از دوره نرخ بهره بسیار پایین است.
- بخش P&C جهانی در سال گذشته ۷/۷ درصد رشد کرد که کمی کمتر از سال قبل (۸/۳+ درصد) بود. نکته قابل‌توجه این است که رشد عمدتاً توسط بزرگ‌ترین بازار یعنی آمریکای شمالی هدایت شد، جایی که درآمد حق‌بیمه ۸/۲ درصد افزایش یافت. در حالی که درآمد حق‌بیمه در اروپای غربی ۶ درصد افزایش یافت، بازار P&C آسیا کمتر پویا بود و تنها ۴ درصد رشد کرد. به همین دلیل، این بازار هنوز از همتای اروپای غربی خود کوچک‌تر است، با وجود اینکه جمعیت این منطقه بیش از شش برابر اروپای غربی است؛ حتی اگر ژاپن و چین هم در نظر گرفته شوند. بنابراین اصطلاح «بازارهای در حال رشد» کمتر جذابیت دارد، زیرا آمریکای شمالی به راحتی از آسیا پیشی می‌گیرد.
- بخش بیمه زندگی در سال ۲۰۲۴، ۱۰/۴ درصد رشد کرد که سریع‌تر از دو بخش دیگر و همچنین سریع‌تر از سال ۲۰۲۳ (۸/۲+ درصد) بود. عامل اصلی، باز هم آمریکای شمالی بود که با رشد شگفت‌انگیز ۱۴/۴ درصد همراه شد؛ زیرا با افزایش نرخ بهره به سطوح جدید، بسیاری از خانوارهای آمریکایی برای تثبیت این نرخ‌ها در سال‌های آتی اقدام به خرید بیمه عمر و مستمری کردند. نرخ‌های بالاتر بهره همچنین درآمد حق‌بیمه را در اروپای غربی ۷/۱ درصد افزایش داد. در آسیا، اکثر بازارها رشد قابل‌توجهی داشتند که چین با ۱۵/۴ درصد پیش‌تاز بود.
- در بخش بیمه سلامت، سلطه آمریکا بسیار مشهود است: بازار آمریکا حدود دو سوم درآمد حق‌بیمه جهانی را تشکیل می‌دهد و در سال ۲۰۲۴، ۷ درصد رشد کرده است. تقاضا برای بیمه سلامت در آسیا نیز بسیار قوی است و در سال ۲۰۲۴، ۱۲/۶ درصد رشد داشت. این امر همچنین نشان‌دهنده نفوذ هنوز پایین بیمه در منطقه است که در تمام بازارها به جز تایوان کمتر از ۱ درصد است. بیش از بیمه زندگی، تقاضا در اینجا عمدتاً تحت تأثیر وضعیت سیستم تأمین اجتماعی است؛ یعنی پوشش و کیفیت سیستم بهداشت عمومی.

- در سال ۲۰۲۵، انتظار می‌رود رشد GDP جهانی به ۲/۳ درصد کاهش یابد که پایین‌ترین سطح از زمان همه‌گیری کووید-۱۹ خواهد بود. عامل اصلی، جنگ تجاری آمریکا است که سطح بی‌اطمینانی جهانی را به اندازه زمان همه‌گیری بالا برده است. علاوه‌براین، روندهای تورمی در آمریکا (که به دلیل افزایش تعرفه‌ها در حال رشد است) و منطقه یورو (که فشارهای تورمی کاهش بیشتری یافته است) متفاوت خواهد بود.
- روایت بازار سرمایه از زمان «روز آزادی»^۱ به شدت معکوس شده است: سرمایه‌گذاران به نظر می‌رسد از دارایی‌های آمریکا دور شده‌اند، ارزش دلار کاهش یافته، شاخص‌های مختلف سهام آمریکا در اصلاح یا حتی وضعیت بازار نزولی قرار گرفته‌اند و نرخ‌های بهره آمریکا در حال افزایش هستند. این ناآرامی اخیر می‌تواند به‌عنوان گامی دیگر در کاهش نقش دلار آمریکا به‌عنوان ارز ذخیره بین‌المللی دیده شود و منجر به سیستم‌های مالی جهانی پراکنده‌تر و کم‌بازده‌تر شود.
- عدم قطعیت‌های ژئوپلیتیکی و تنش‌های تجاری ممکن است باعث کاهش حجم بازار بیمه شوند، زیرا رشد اقتصادی ضعیف‌تر، کند شدن تجارت و افزایش ریسک‌های اعتباری و بازار رخ خواهد داد. از سوی دیگر، یک اثر حفاظتی نیز ممکن است دیده شود؛ به این معنا که شرکت‌ها در این محیط نامطمئن و پر از بحران، تقاضای بیشتری برای راهکارهای مدیریت ریسک خواهند داشت. در بلندمدت، تکه‌تکه شدن مالی و تضعیف همکاری‌های بین‌المللی از جمله در زمینه‌های تغییرات اقلیمی، امنیت سایبری یا آمادگی برای پاندمی‌ها، می‌تواند هزینه بیمه این ریسک‌ها را افزایش دهد.
- چشم‌انداز ما برای اروپا در سال جاری به‌ویژه در بخش P&C خوشبینانه‌تر است؛ دو دلیل اصلی وجود دارد: اول، انتظار می‌رود رونق سرمایه‌گذاری در بخش دفاع و زیرساخت‌ها تأثیر مثبتی بر کسب‌وکار بیمه نیز داشته باشد. دوم، افزایش تعداد بلایای طبیعی باعث افزایش حق بیمه‌ها خواهد شد. تاکنون، خانوارها و کسب‌وکارهای اروپایی نسبتاً کم برای بیمه هزینه می‌کنند و میانگین نفوذ بیمه در اروپا ۲/۵ درصد است؛ در حالی که این رقم در آمریکا ۴/۴ درصد است. این وضعیت در سال‌های آینده باید تغییر کند؛ پیش‌بینی می‌کنیم نفوذ بیمه حداقل ۰/۳ واحد درصد افزایش یابد و رشد سالانه حق بیمه‌ها به ۴/۲ درصد برسد.
- به‌طور کلی، انتظار داریم بخش P&C تا سال ۲۰۳۵ سالانه ۴/۵ درصد رشد کند. این بخش در تقریباً تمام بازارها نرخ رشد قابل‌توجهی خواهد داشت، زیرا نیاز به حفاظت بیشتر یک پدیده جهانی است. ما همچنین نسبت به بیمه زندگی خوشبین هستیم؛ پیش‌بینی می‌شود این بخش طی دهه

^۱ در این گزارش منظور از «روز آزادی» (Liberation Day) اشاره به ۲ آوریل ۲۰۲۵ دارد؛ تاریخی که دونالد ترامپ آن را «روز آزادی» نامیده و در آن بسته‌ای از تعرفه‌های گسترده واردات را اعلام کرد که به‌عنوان بخشی از سیاست تجاری ایالات متحده اجرا شد. این تعرفه‌ها شامل افزایش قابل‌توجه عوارض وارداتی بر کالاهای خارجی بود که هدف آن اصلاح کسری تجاری اعلام شد و در نتیجه باعث واکنش منفی بازارهای مالی جهانی، افت شاخص‌ها، کاهش ارزش دلار و فشار بر دارایی‌های ایالات متحده شد.

آینده با نرخ مرکب سالانه ۵ درصد رشد کند و از افزایش نرخ بهره بهره‌مند شود. این موضوع باعث افزایش تقاضا در بازارهای توسعه‌یافته مانند اروپا و آمریکای شمالی خواهد شد. با این حال، آسیا و چین همچنان موتور رشد جهانی بیمه زندگی باقی خواهند ماند، زیرا سیستم‌های بازنشستگی در حال توسعه هستند و تغییرات جمعیتی شتاب‌گرفته نیز این روند را تقویت می‌کند. کوچک‌ترین بخش، یعنی بیمه سلامت، انتظار می‌رود همچنان پویا باشد و سالانه ۶/۷ درصد رشد کند. تقاضای سرکوب‌شده زیادی، به‌ویژه در آسیا، هنوز وجود دارد.

- از نظر مطلق، حجم کل حق‌بیمه جهانی طی ده سال آینده حدود ۵,۳۱۹ میلیارد یورو رشد خواهد کرد. بیشتر این رشد در بخش بیمه زندگی خواهد بود (۲,۰۵۵ میلیارد یورو). بیش از نیمی از این افزایش حق‌بیمه در آسیا (شامل چین ۱,۰۷۱ میلیارد یورو) ایجاد خواهد شد، که بیشتر از مجموع آمریکای شمالی (۴۱۶ میلیارد یورو) و اروپا (۳۵۱ میلیارد یورو) است. در بخش P&C، حدود ۴۰ درصد از افزایش حق‌بیمه ۱,۵۲۲ میلیارد یورویی از آمریکای شمالی خواهد بود. در بیمه سلامت، پیش‌بینی می‌کنیم حق‌بیمه اضافی ۱,۷۴۳ میلیارد یورو باشد که بیشتر آن از بازار آمریکا خواهد آمد.

- بیمه تأثیر قوی بر اهداف توسعه پایدار سازمان ملل (SDGs) دارد. این موضوع نیازمند اقدامات هماهنگ از سوی سیاست‌گذاران و رهبران صنعت است تا بتوان از ظرفیت‌های دست‌نخورده بخش بیمه برای حمایت از SDGs بهره‌برداری کرد. سیاست‌گذاران می‌توانند با ایجاد چارچوب‌های قانونی، مشوق‌های مالیاتی یا مشارکت‌های دولتی-خصوصی، شرکت‌های بیمه را به سرمایه‌گذاری در پروژه‌های پایدار ترغیب کنند. برای صنعت بیمه، اتخاذ رویکرد فعال‌تر و ادغام اقدامات افزایش تاب‌آوری و اصول ESG در عملیات می‌تواند هم سودآوری بلندمدت و هم تأثیر اجتماعی را افزایش دهد.

چشم‌انداز در حال تغییر ریسک‌ها

چشم‌انداز اقتصادی و بازارهای سرمایه

در سال ۲۰۲۵، رشد تولید ناخالص داخلی (GDP) جهانی به ۲/۳ درصد کاهش خواهد یافت؛ پایین‌ترین سطح از زمان همه‌گیری کووید-۱۹. مقصر اصلی این وضعیت، جنگ تجاری آمریکا است که سطح عدم اطمینان جهانی را به اندازه دوران همه‌گیری افزایش داده است.

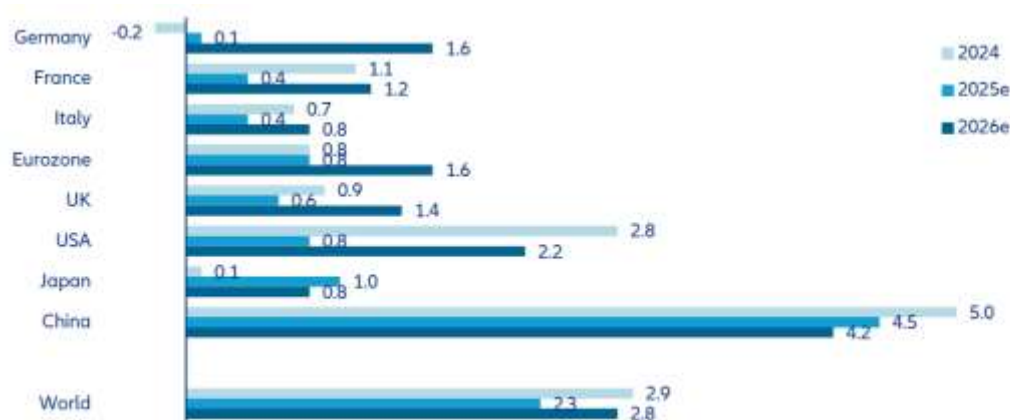
ایالات متحده وارد یک رکود خفیف خواهد شد (کاهش تجمعی ۰/۵- درصدی در سه‌ماهه اول تا سوم)، و رشد آن در سال ۲۰۲۵ تنها ۰/۸ درصد خواهد بود؛ این امر ناشی از تداوم اختلالات سیاستی، افزایش تعرفه‌های وارداتی و تعرفه‌های تلافی‌جویانه چین است.

اروپا نیز با وجود محرک مالی آلمان و افزایش هزینه‌های دفاعی، از کاهش رشد در امان نخواهد بود؛ زیرا محدودیت‌های تجاری شدیدتر و ضعف اقتصاد آمریکا بر آن اثر می‌گذارد. رشد اقتصادی اروپا احتمالاً در سال ۲۰۲۵ حدود ۰/۸ درصد و در سال ۲۰۲۶ حدود ۱/۵ درصد خواهد بود. خانوارهایی که به‌طور فزاینده نگران شده‌اند، احتمالاً پس‌اندازهای احتیاطی خود را افزایش خواهند داد که این امر تقاضای مصرف‌کننده را تضعیف می‌کند (نمودار ۱۷).

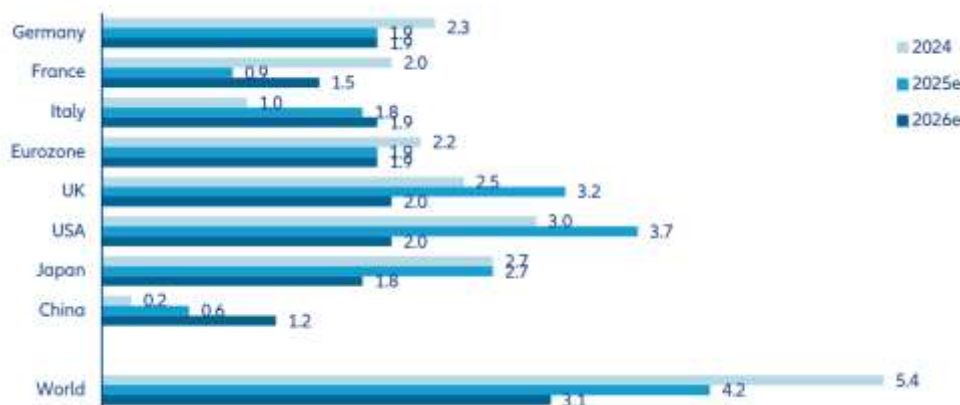
پویایی تورم نیز بین آمریکا و منطقه یورو بیش از پیش واگرا خواهد شد. در آمریکا، تورم نسبت به منطقه یورو چسبنده‌تر بوده و انتظار می‌رود در بیشتر سال ۲۰۲۵ در هر دو منطقه افزایش یابد. در ایالات متحده، رشد اقتصادی قوی مانع از کاهش تورم به سمت هدف فدرال رزرو شده است. در سال ۲۰۲۵، افزایش شدید تعرفه‌ها اقتصاد را به رکود خواهد کشاند، اما در عین حال قیمت‌ها را بالا خواهد برد؛ زیرا بخش عمده عوارض وارداتی به مصرف‌کنندگان منتقل می‌شود. انتظار می‌رود تورم شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) از ۳ درصد در سه‌ماهه اول به حدود ۴/۲ درصد در سه‌ماهه سوم ۲۰۲۵ برسد و سپس با تداوم ضعف فعالیت اقتصادی و کاهش فشارهای قیمتی، روندی نزولی در پیش گیرد.

در مقابل، فشارهای تورمی در منطقه یورو - با وجود تفاوت میان کشورها - تا حد زیادی فروکش کرده است و با توجه به کاهش قیمت انرژی و واردات تورم منفی ناشی از مازاد ظرفیت جهانی در شرایط جنگ تجاری، ممکن است هدف تورمی ۲ درصدی بانک مرکزی اروپا در سال ۲۰۲۵ حتی کمتر از حد هدف محقق شود. تعرفه‌های تلافی‌جویانه احتمالاً تأثیر نسبتاً محدودی بر قیمت‌ها خواهند داشت و عمدتاً با فشارهای منفی قوی‌تر بر رشد، تقویت یورو و کاهش قیمت‌ها در چین در پی افزایش مازاد ظرفیت خنثی می‌شوند. با این حال، هرگونه اختلال در زنجیره‌های تأمین ناشی از جنگ تجاری می‌تواند ریسک صعودی برای تورم ایجاد کند (نمودار ۱۸).

نمودار ۱۷. هزینه‌های جنگ تجاری (۱) (رشد اقتصادی واقعی به درصد)

نمودار ۱۸. هزینه‌های جنگ تجاری (۲) (نرخ‌های تورم به درصد)

منبع: تحقیقات آلیانز

واگرایی در تورم همچنین به واگرایی در سیاست‌های پولی منجر خواهد شد. برای حفظ اعتبار خود، فدرال رزرو احتمالاً مبارزه با تورم را نسبت به حمایت از فعالیت اقتصادی، در اولویت قرار خواهد داد. نشانه‌هایی وجود دارد که بخش خصوصی، به‌ویژه خانوارها، در حال زیر سؤال بردن توانایی فدرال رزرو برای بازگرداندن تورم به سطح هدف هستند؛ به‌خصوص در شرایطی که تعرفه‌ها قرار است قیمت کالاها و مواد غذایی را بیش از پیش افزایش دهند. انتظارات تورمی کوتاه‌مدت (۱۲ ماهه) در تمامی نظرسنجی‌ها به‌شدت افزایش یافته است. بنابراین، فدرال رزرو در بیشتر سال ۲۰۲۵ در حاشیه خواهد ماند؛ به این معنا که آماده است دوره‌ای از ضعف فعالیت اقتصادی را بپذیرد تا تورم را تحت کنترل درآورد. نخستین کاهش‌های کوچک نرخ بهره احتمالاً تا پایان سال رخ نخواهد داد و با احتیاط، تمرکز فدرال رزرو را از مهار تورم به حمایت از اقتصاد تغییر خواهد داد. پس از آن، در اوایل سال ۲۰۲۶ اقدامات قوی‌تری دنبال خواهد شد.

در مقابل، بانک مرکزی اروپا (ECB) در سال ۲۰۲۵ نرخ‌ها را با شدت بیشتری کاهش خواهد داد. از آنجا که انتظار می‌رود تورم تا اواسط ۲۰۲۵ به زیر هدف بانک مرکزی اروپا برسد و اقتصاد نیز در بحبوحه فشارهای ناشی از جنگ تجاری جهانی همچنان با شکاف تولید منفی مواجه باشد، بسیار محتمل است که بانک مرکزی اروپا سیاست پولی را از وضعیت اندکی انقباضی به سمت سیاستی انبساطی سوق دهد. کارکنان بانک مرکزی اروپا نرخ اسمی خنثی را بین ۱/۷۵ تا ۲/۲۵ درصد برآورد کرده‌اند. با این حال، با توجه به فشارهای اقتصادی اضافی، ممکن است این بانک نرخ سیاستی را تا سپتامبر ۲۰۲۵ به ۱/۵ درصد کاهش دهد. افزون بر این، بانک مرکزی اروپا برای مهار افزایش فاصله بازدهی اوراق قرضه در منطقه یورو در صورت بروز تنش مالی، فضای مانور قابل‌توجهی دارد. محتمل‌ترین واکنش اولیه، توقف سیاست انقباض ترازنامه (کاهش خرید دارایی‌ها) خواهد بود که انتشار خالص اوراق دولتی منطقه یورو را سالانه حدود ۴۸۰ میلیارد یورو کاهش

می‌دهد - رقمی که بسیار فراتر از افزایش فعلاً مورد بحث در هزینه‌های دفاعی (حدود ۱۴۰ میلیارد یورو در سال، که هزینه‌های دفاعی اتحادیه اروپا را از ۲/۲ درصد به ۳ درصد تولید ناخالص داخلی می‌رساند) است. در نتیجه، بازده اوراق قرضه دولتی نیز در سال ۲۰۲۵ روندهای واگرایی را تجربه خواهد کرد. بازده اوراق آمریکا احتمالاً در سطوح فعلی باقی خواهد ماند، زیرا نیروهای متضاد - افزایش انتظارات تورمی و فشارهای منفی بر رشد اقتصادی ناشی از سیاست‌های تهاجمی‌تر (تعرفه‌ها، مهاجرت) - در سال ۲۰۲۵ تا حد زیادی یکدیگر را خنثی می‌کنند. علاوه‌براین، انتظار کسری بودجه‌ی بیشتر به دلیل کاهش مالیات‌ها در سال ۲۰۲۶ با انتظار تسهیل سیاست پولی از سوی بانک مرکزی جبران می‌شود. در مجموع، نرخ‌های بهره آمریکا را در حدود ۴ درصد در سال ۲۰۲۶ می‌بینیم.

در اروپا، کاهش بازده اوراق قرضه آلمان (Bund) محتمل‌ترین سناریو است. فشارهای ناشی از محدودیت‌های تجاری احتمالاً بازده را تا حدود ۲/۲ درصد در سال ۲۰۲۶ پایین خواهد آورد. این روند باید با کاهش‌های بیشتر نرخ بهره توسط بانک مرکزی اروپا نسبت به آنچه بازار در حال حاضر قیمت‌گذاری کرده و همچنین افزایش تقاضای سرمایه‌گذاران جهانی برای اوراق آلمان در پی افزایش عدم اطمینان ناشی از تحولات سیاسی آمریکا، تقویت شود.

انتظار نرخ‌های بهره پایین‌تر در اروپا ممکن است در صورتی که احساسات نسبت به دارایی‌های آمریکایی بیش از پیش تضعیف شود، حتی پررنگ‌تر گردد. در حالی که واکنش اولیه بازار پس از انتخابات ریاست‌جمهوری آمریکا یک رشد کلاسیک «ریسک‌پذیر» بود - سهام رشد کرد، فاصله اعتباری کاهش یافت، بازده اوراق بالا رفت و دلار تقویت شد - اما از زمان «روز آزادی» روایت بازار به شدت معکوس شده است: اکنون سرمایه‌گذاران با محیطی «ریسک‌گریز» مواجه‌اند؛ دلار تضعیف شده، چندین شاخص سهام آمریکا وارد محدوده اصلاح یا حتی بازار نزولی شده‌اند و نرخ‌های بهره افزایش یافته‌اند، زیرا حتی سرمایه‌گذاران اوراق قرضه نیز ظاهراً از دارایی‌های آمریکایی فاصله گرفته‌اند. چشم‌انداز پیش‌رو به هیچ‌وجه ساده نیست؛ ریسک‌های ژئوپلیتیک در حال افزایش‌اند و اعتماد به دولت آمریکا به سرعت کاهش می‌یابد.

در عرصه بین‌المللی، حکمرانی جهانی در حال تضعیف است. در مرکز این جهان در حال تکه‌تکه شدن، کمبود رهبری جهانی قرار دارد؛ چرا که ایالات متحده در پی رهایی از قواعد بین‌المللی است و دیگر تمایلی به ایفای نقش نیروی انضباط‌بخش ندارد. پیامدهای این وضعیت، خلأهای قدرت جدید و رو به گسترش، جسور شدن بازیگران سرکش و افزایش احتمال حوادث، سوءمحاسبات و درگیری‌هاست.

در همین حال، اقتصاد جهانی در حال تجربه تغییرات اساسی است که مدل‌های قدیمی اقتصادی را به چالش می‌کشد و ناپایداری آن‌ها را آشکار می‌کند، در حالی که جایگزین‌های قابل اتکا هنوز در حال شکل‌گیری‌اند؛ امری که به واگرایی بیشتر و عدم قطعیت بنیادین دامن می‌زند. این وضعیت به افزایش دوقطبی‌شدن سیاسی و فرسایش دموکراتیک منجر می‌شود. فشار فزاینده بر مالیه عمومی نیز احتمالاً بحث‌ها درباره اولویت‌های

هزینه‌ای را تشدید خواهد کرد. نیازهای سیاستی متفاوت در شرایط منابع بودجه‌ای محدود و شوک‌های غیرقابل‌پیش‌بینی ناشی از رویدادهای ژئوپلیتیک، مالی، دفاعی، بهداشتی یا اقلیمی با یکدیگر رقابت خواهند کرد. به‌طور کلی، ریسک‌های پیش‌روی چشم‌انداز سال ۲۰۲۵ به‌وضوح در جهت نزولی قرار دارند.

تأثیر جنگ‌های تجاری بر صنعت بیمه

صنعت بیمه تاکنون هدف مستقیمی از سیاست تعرفه‌ای ایالات متحده نبوده است و دولت این کشور بیشتر روی کسری تجاری در بخش کالاها متمرکز است و نه خدمات. این موضوع چندان تعجب‌آور نیست، زیرا ایالات متحده در بخش خدمات مازاد بزرگی دارد. در این مرحله غیرممکن است که پیش‌بینی کنیم آیا خدمات هم در صورت تشدید اوضاع، وارد جنگ تجاری خواهند شد یا خیر. اما حتی اگر تاکنون هیچ اقدام مستقیمی علیه بیمه‌گران اعمال نشده باشد، به این معنی نیست که صنعت بیمه از پیامدهای جنگ تجاری در امان خواهد بود.

تأثیر جنگ تجاری بیش از همه در سمت دارایی‌ها مشهود است. نوسانات شدید اخیر بازار - حتی در دارایی‌های به‌ظاهر کاملاً امن مانند اوراق خزانه‌داری آمریکا - به وضوح بر ترازنامه بیمه‌گران اثر گذاشته است. با این حال، در کل، دارندگان دارایی بلندمدت مانند بیمه‌گران موقعیت خوبی برای مواجهه با نوسانات بازار دارند و نوسانات کوتاه‌مدت اغلب فرصت‌های جذابی برای ورود ایجاد می‌کند. این موضوع به‌ویژه در شرایط افزایش نرخ بهره صادق است، همان‌طور که پس از اعلام دولت جدید آلمان مبنی بر لغو محدودیت بدهی و راه‌اندازی صندوق زیرساختی ۵۰۰ میلیارد یورویی رخ داد.

با این حال، سطح بالای عدم قطعیت در مورد تحولات آینده بازار، تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاری را برای بیمه‌گران دشوارتر می‌کند. یک جنبه ساختاری نیز وجود دارد: بحران اخیر می‌تواند به‌عنوان مرحله‌ای دیگر در تضعیف نقش دلار آمریکا به‌عنوان ارز ذخیره بین‌المللی دیده شود. از زمان تحریم‌های مالی علیه روسیه و مصادره دارایی‌های بانک مرکزی روسیه، جست‌وجوی جایگزینی برای دلار آمریکا برای بسیاری از فعالان بازار، به‌ویژه در جنوب جهانی، ضرورت بیشتری یافته است. ایالات متحده با تبدیل روزافزون دلار به ابزاری برای فشار سیاسی، نقش پیشرو خود در سیستم مالی جهانی را تضعیف می‌کند.

این روند پیش از ریاست‌جمهوری ترامپ نیز مشهود بود، به‌ویژه در افزایش پیوسته قیمت طلا: بسیاری از بانک‌های مرکزی در جنوب جهانی در تلاش برای کاهش ذخایر دلاری خود هستند. پس از «روز آزادی»، این روند شتاب بیشتری گرفته است. مشکل این است که هیچ ارزی وجود ندارد که بتواند نقش دلار آمریکا در سیستم مالی جهانی را بر عهده گیرد.

احتمالاً چین موفق خواهد شد معاملات تجاری بیشتری را به‌طور مستقیم با ارز خود انجام دهد؛ ممکن است بلوک یوآن در آسیا شکل بگیرد، مشابه تحولات اروپا. اما بدون آزادسازی یوآن و ایجاد بازارهای مالی باز و عمیق، این امر به ارز ذخیره بین‌المللی منجر نخواهد شد. در این زمینه، یورو موقعیت بهتری دارد. از زمان

تأسیس، یورو رقیبی بالقوه برای نقش بین‌المللی بزرگ‌تر بوده است - حداقل در تئوری. در عمل، تمام تلاش‌ها برای ایجاد یک بازار سرمایه اروپایی واقعاً متحد - که پیش‌نیاز ایجاد دارایی‌های امن و جذاب یورویی به اندازه کافی برای جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی است - تاکنون شکست خورده است. بنابراین، ادامه تسلط، هرچند رو به کاهش، دلار آمریکا محتمل است و منجر به بلوک‌های ارزی منطقه‌ای بیشتر و بازارهای مالی کمتر مرتبط می‌شود. چنین بازارهای مالی پراکنده‌ای کارآمدی کمتری خواهند داشت و هزینه معاملات مالی بین‌المللی را به‌طور چشمگیری افزایش می‌دهند. این موضوع زمانی اهمیت بیشتری پیدا می‌کند که پراکندگی مشابهی در حوزه‌ای دیگر که تاکنون تحت قوانین بین‌المللی متحد بوده، در شرف وقوع است: مقررات بانکی تحت چارچوب بازل.

در سمت بدهی‌ها، تأثیر جنگ تجاری به‌صورت مستقیم و فوری نیست، اما اثرات دومرحله‌ای چالش‌هایی ایجاد می‌کند. رشد اقتصادی ضعیف‌تر، کاهش تجارت و افزایش ریسک‌های اعتباری همگی بر کسب‌وکار بیمه فشار می‌آورند. شرکتی که کارخانه‌ای نسازد، نیازی به بیمه اموال ندارد؛ شرکتی که کالا حمل نکند، نیازی به بیمه حمل‌ونقل یا اعتباری ندارد. با این حال، اثر مقابله‌ای نیز وجود دارد: شرکت‌هایی که با وجود افزایش عدم قطعیت به فعالیت ادامه می‌دهند، احتمالاً تقاضای بیشتری برای حفاظت از ریسک خواهند داشت.

همان‌طور که پیش‌تر گفته شد، پایان یک نظم مبتنی بر قوانین منجر به افزایش تعارضات در سطح بین‌المللی و ملی می‌شود. جنگ‌ها و ناآرامی‌های اجتماعی افزایش خواهند یافت. در چنین شرایطی، نیاز به پیشگیری و حفاظت بیشتر می‌شود. پیش‌بینی اینکه کدام اثر در نهایت غالب خواهد شد دشوار است - کاهش حجم فعالیت یا افزایش تقاضای حفاظتی ناشی از عدم قطعیت.

این موضوع در بیمه زندگی نیز صادق است. رشد اقتصادی ضعیف با درآمد کمتر، به‌طور ذاتی برای کسب‌وکار بد است. از سوی دیگر، بسیاری از خانوارها در زمان‌های نامطمئن تمایل به پس‌انداز بیشتر دارند - نرخ پس‌انداز بالاتر می‌تواند برای کسب‌وکار مفید باشد. با این حال، نتیجه برای بیمه‌گران به توانایی آنها در پاسخ به افزایش تقاضای امنیت بستگی دارد. این موضوع عمدتاً به طراحی محصولات بستگی دارد. برای مثال، محصولات متصل به واحد [سرمایه‌گذاری] که اغلب به عملکرد بازار سهام وابسته‌اند، در محیطی که تقاضای سرمایه‌گذاری امن و پایدار بالا است، ممکن است با مشکل مواجه شوند.

برای بیمه‌های زندگی و بیمه‌های اموال و مسئولیت، میزان و شدت تأثیر بحران اقتصادی ناشی از جنگ‌های تجاری بر کسب‌وکار بیمه به توانایی خود بیمه‌گران در پاسخ به تغییر نیازهای مشتری بستگی دارد. کلید موفقیت در این است که بیمه‌گران بتوانند با محصولات نوآورانه و متناسب با نیازهای جدید، پاسخ مناسبی ارائه دهند.

با این حال، پاسخ به اثرات بلندمدت دشوارتر خواهد بود. این اثرات شامل تورم است. تعرفه‌ها شرکت‌ها را مجبور به ایجاد زنجیره‌های تأمین کمتر کارآمد می‌کند که منجر به افزایش ساختاری هزینه خسارت (مثلاً

قطعات خودرو) خواهد شد. در زمان جنگ‌های تجاری، شوک‌های عرضه - به دلیل تعرفه‌ها یا ممنوعیت صادرات - نیز محتمل‌تر است. بنابراین، تورم نه‌تنها بالاتر از گذشته خواهد بود، بلکه نوسان آن نیز بیشتر خواهد شد. این امر چالش‌های جدیدی برای ذخیره‌گیری^۱ بیمه‌گران ایجاد می‌کند.

چالش‌های دیگری نیز در زمینه مدیریت ریسک وجود دارد. در یک اقتصاد جهانی پراکنده، تنوع‌بخشی بین‌المللی ریسک دشوارتر خواهد شد، زیرا چارچوب‌های قانونی و مقرراتی احتمالاً متفاوت خواهند شد. این موضوع، بار عملیاتی بر شرکت‌های فعال بین‌المللی وارد می‌کند. علاوه‌براین، عدم‌ثبات جهانی دائمی به دلیل کمبود اعتماد متقابل، به‌طور خودکار همکاری بین‌المللی کمتری ایجاد می‌کند. در نتیجه، بیمه‌گران در معرض خطر ارائه ناکافی کالاهای عمومی جهانی، چه در زمینه سیاست‌های اقلیمی، امنیت سایبری یا پیشگیری از پاندمی، قرار می‌گیرند.

این پیامدها البته دشوار است که کمی‌سازی شوند، اما انکار آنها نیز سخت است: با خروج مجدد ایالات متحده از توافق‌نامه اقلیمی پاریس، شکی نیست که احتمال عدم‌دستیابی به اهداف تعیین‌شده در این توافق افزایش یافته است - با پیامدهای فاجعه‌آمیز برای اقتصاد جهانی و همچنین صنعت بیمه: قابلیت بیمه‌پذیری حوادث طبیعی در جهانی که دمای آن سه درجه افزایش یافته است، به‌طور فزاینده‌ای در خطر است. بیمه‌گران دیگر قادر به ارائه حفاظت در برابر این ریسک‌ها نخواهند بود زیرا خسارت‌های پیش‌بینی‌شده با حق‌بیمه‌های مقرون‌به‌صرفه قابل تأمین نیست.

به همین دلیل، صنعت بیمه باید تلاش‌های خود را در این زمینه دوچندان کند. این شامل سرمایه‌گذاری بیشتر در فناوری‌های پایدار و سازگار با محیط‌زیست، و همچنین تطبیق مدل کسب‌وکار است. بیمه‌گران نیاز دارند ارزش پیشنهادی خود را گسترش دهند: حرکت از یک منطق ساده محصول که بر جبران مالی متمرکز است، به راهکارهای جامع برای کاهش و پیشگیری از ریسک (مشاوره ریسک)، حمایت از اقدامات تطبیقی، کاهش اثرات و افزایش تاب‌آوری مشتریان.

منابع

- Allianz Research. (۲۰۲۴). Global insurance report ۲۰۲۴: Growth, profitability, and investment trends. Allianz SE. https://www.allianz.com/en/economic_research.html
- Allianz Research. (۲۰۲۵). *Global Insurance Report 2025*. Allianz SE.
- Arena, M. (۲۰۰۸). Does insurance market activity promote economic growth? A cross-country study for industrialized and developing countries. *Journal of Risk and Insurance*, 75(۴), ۹۲۱-۹۴۶. <https://doi.org/10.1111/j.1539-6975.2008.00291.x>
- Beck, T., & Levine, R. (۲۰۰۴). Stock markets, banks, and growth: Panel evidence. *Journal of Banking & Finance*, 28(۳), ۴۲۳-۴۴۲. [https://doi.org/10.1016/S0378-4266\(02\)00408-9](https://doi.org/10.1016/S0378-4266(02)00408-9)
- Haiss, P., & Sümegi, K. (۲۰۰۸). The relationship between insurance and economic growth in Europe: A theoretical and empirical analysis. *Empirica*, 35(۴), ۴۰۵-۴۳۱. <https://doi.org/10.1007/s10663-008-9075-2>
- International Association of Insurance Supervisors. (۲۰۲۳). Global insurance market report. IAIS. <https://www.iaisweb.org>
- International Association of Insurance Supervisors. (۲۰۲۳). *Global Insurance Market Report 2023*. IAIS.
- International Association of Insurance Supervisors. (۲۰۲۵). *Global Insurance Market Report 2025*. IAIS.
- Lee, C. C., Lee, C. C., & Chiu, Y. B. (۲۰۱۳). The link between life insurance activities and economic growth: Some new evidence. *Journal of International Money and Finance*, 32, ۴۰۵-۴۲۷. <https://doi.org/10.1016/j.jimonfin.2012.05.008>
- Levine, R. (۲۰۰۵). Finance and growth: Theory and evidence. In P. Aghion & S. Durlauf (Eds.), *Handbook of Economic Growth* (Vol. 1A, pp. ۸۶۵-۹۳۴). Elsevier.
- Mishkin, F. S. (۲۰۱۹). *The economics of money, banking and financial markets* (۱۲th ed.). Pearson.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (۲۰۲۴). Insurance indicators ۲۰۲۴. OECD Publishing. <https://www.oecd.org/finance/insurance/insurance-statistics.htm>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (۲۰۲۴). *Institutional Investors Statistics 2024*. OECD Publishing.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (۲۰۲۴). OECD insurance statistics ۲۰۲۴. OECD Publishing. <https://stats.oecd.org>
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (۲۰۲۴). *OECD Insurance Statistics 2024*. OECD Publishing.
- Organisation for Economic Co-operation and Development. (۲۰۲۵). *Global Insurance Market Trends 2025*. OECD Publishing.
- Outreville, J. F. (۲۰۱۳). *The relationship between insurance and economic development: 85 empirical papers for a review of the literature*. Risk Management and Insurance Review, ۱۶(۱), ۷۱-۱۲۲.

- Skipper, H. D., & Kwon, W. J. (۲۰۰۷). *Risk management and insurance: Perspectives in a global economy*. Blackwell Publishing.
- Swiss Re Institute. (۲۰۲۴). *Sigma Report: World Insurance in 2024*. Swiss Re.
- Swiss Re Institute. (۲۰۲۵). *Sigma Report: World Insurance in 2025*. Swiss Re Institute.
- Ward, D., & Zurbrugg, R. (۲۰۰۰). Does insurance promote economic growth? Evidence from OECD countries. *Journal of Risk and Insurance*, ۶۷(۴), ۴۸۹-۵۰۶. <https://doi.org/10.2307/253847>
- Webb, I. P., Grace, M. F., & Skipper, H. D. (۲۰۰۵). The effect of banking and insurance on the growth of capital and output. *Journal of Financial Issues*, 29(۲), ۱-۳۲.
- World Bank. (۲۰۲۰). *Global Financial Development Database (GFDD)*. World Bank. <https://www.worldbank.org/en/publication/gfdr/data/global-financial-development-database>
- World Bank. (۲۰۲۰). *Global Financial Development Database (GFDD)*. World Bank.
- World Bank. (۲۰۲۴). *World Development Indicators*. World Bank.

آدرس: تهران، سعادت آباد، میدان شهید تهرانی مقدم (کاج)، خیابان سرو غربی، پلاک ۴۳، تلفن: ۲۲۰۸۴۰۸۴

سایت پژوهشکده: www.IRC.ac.ir پست الکترونیکی: info@IRC.ac.ir